

וטהר לבנו

נלב"ע ב כה' סיוון

5 שורות או קטע קטן מספר מוסר שמדברר ללבך – במיטה לפני השינה

וזהר לבנו - שלח

"שלח לך אנשים איש אחד איש אחד למטה אבותיו תשלחו כל נשיא בהם"

ויתכן לתרץ הכל, וכפי שכתב המהרש"א סוטה ל"ד שה' הציע למשה שמשה ישלח, ולכן כתוב "שלח לך" שילכו רק 2 אנשים, ככתוב "אנשים" ומיעוט רבים זה שנים, והשניים יבחרו על דעת כל השבטים. וכמו כן תפקידם היה לתור ולדעת איך בדרך הטבע אפשר לכבוש את ארץ ישראל, כי לא היה צורך לאמת שארץ ישראל מצוינת. ואכן בסופו של דבר היו כאן רק 2 מרגלים - יהושע וכלב שהיו שלוחי ה' שהם באמת לא כשלו ולא חטאו.

אבל אז באו כל עם ישראל בהצעות חדשות ונוספות א. שיהיו 12 מרגלים. ב. שהמרגלים גם יראו ויחקרו את הארץ, שיראו לעומק מכל הכיוונים אם אכן ארץ ישראל טובה היא, ולפי דרישתם כך הכין אותם משה וכדלקמן.

ולפי זה מובן שכל המרגלים לקחו פירות, ואילו יהושע וכלב לא לקחו פירות, והסיבה לכך היא כי הציווי שייקחו מפרי הארץ נאמר רק לשלוחים שמונו בעקבות בקשת עם ישראל, אבל יהושע וכלב היו השלוחים שבהם רצה משה ועליהם לא היה ציווי זה, כי למטרה אחרת נשלחו.

ללמדנו, שעלינו לסמוך על ה' ולא להתלהב יותר על המידה ולרצות יותר ממה שה' דורש מאתנו, כי לפעמים תפסת מרובה לא תפסת. הנה חוה שהוסיפה מדעתה על ציווי ה' גרמה מוות לעולם, משה שריחם על התינוק שמרוסס בין הלבנים במצרים ולא סמך על ה' בסופו של דבר יצא מתינוק זה מיכה שהחטיא את ישראל בפסל מיכה, ושאלו שריחם על הנשים והטף וחס על הצאן השמן של עמלק שרצה להקריבם לה' בסוף גרם שיצא המן שגזר כיליון על ישראל, וכן המרגלים רצו יותר ממה שרצה ה' וגרמו מוות לדור שלם, דור דעה שמתו במדבר במקום להיכנס לארץ, וע"ז נאמר "אל תהיה צדיק הרבה" אלא עשה המוטל והלוואי בזה תחזיק תמיד.

ולכן, כל התחזקות שקיבלת על עצמך חייב אתה לשתף בזה אדם גדול שידריך אותך שלא תדרוש מעצמך יותר מידי ותתלהב לתקופה קצרה ולאחר תקופה תקרוס לחלוטין, ולצערני אני כותב מתוך ניסיון מר כי אחד מהמובחרים שהחזרתי בתשובה הלך לישבה קדושה והתחיל להתמיד בציון עז, אבל הוא התחיל להגזים והלמד גם בהפסקות במקום לנוח ופשוט בבת אחת טיפס גבוה מידי, ואני באתי אתו למרן רבי חיים קיינבסקי זצ"ל שהורה לו לנוח בהפסקות, אבל הוא היה חכם יותר וחשב שהוא מבין טוב יותר מאתנו, ואז יום אחד חטף משבר וקרוס ושנים לא היה מסוגל ללמוד גמרא!!!

וזה כפי שהגמרא בבבא בתרא ה' ע"ב טוענת שאדם לא נאמן לטעון ששילם חוב לפני שהגיע זמן פירעון החוב!!! וזאת אפילו כשהלוואה נעשתה בעל פה ובלי עדים ובלי שטר, כי בני אדם לא משלמים לפני הזמן, והלוואי וישלמו בזמן, ולמרות שיש 2 אמוראים שחולקים על זה בטענה שלפעמים מזדמן לאדם כסף ורואה להתפטר מהחובות, בכל זאת הגמרא קבעה בקביעה משפטית - "חזקה" שהוא לא נאמן ששילם לפני הזמן, ולכן נקפיד לקיים את כל מה שמוטל עלינו בחיינו והלוואי נצליח במשימה עצומה זו, ולא נטפס גבוה מידי ובבת אחת ונאבד את הכל בנפילה עצומה חלילה!!!

מה ההבדל במטרת הריגול, בין מטרת משה רבנו למטרת העם? - המשך

הטבע, כי אומץ במלחמה הוא הכרחי בכדי לנצח, ולכן כל הירא ורך הלבב התורה דרשה שנשלחו מהמלחמה.

וכך גם הייתה צריכה להיות התוצאה מהשליחות של 2 המרגלים של משה, שגם הם יספרו למשה ולעם ישראל שהכנענים תושבי ארץ ישראל מתים מפחד כפשוטו כפי שראו המרגלים, רק אמרו ברשעות "ארץ אוכלת יושביה", כי הם מתו מפחד עם ישראל שמתקרב לכבוש את הארץ, וליבם כבר לא החזיק את המתח והלחץ.

ויש בזה רווח עצום לחזק את מה שקלקל עמלק שכביכול קירר את האמבטיה, וכפי שכתבנו בפרשת יתרו, שעמלק גרם נזק עצום לעם ישראל, כי הוא כמעט הרס את שירת הים!!! שהרי עם ישראל התנבאו ושרו יחד עם משה את שירת הים ואמרו בנבואה "אז נבהלו אלופי אדום, יאחזמו רעד נמגו כל ישבי כנען, תפל עליהם אימתה ופחד בגדל זרועך ידמו כאבן עד יעבר עמך ה' עד יעבר עם זו קניית".

ועמלק שיצא מאדום בא להילחם עם ישראל!!! ועם ישראל היה צריך לתמוה וכי איפה הנבואה שאדום נבהלו ונפל עליהם פחד ונמוגו ודממו כאבן עד יעבור עמך ה'!!!! אלא עמלק באמת רעד מפחד, ומטבע הדברים הוא גם היה אמור לדמוס כאבן כמאובן מפחד, אבל עמלק התגבר בכוחות על טבעיים על הפחד העצום, ובמקום למסור נפש ולהתקרב לה' הוא התעלה על עצמו ועל טבעו להרוס את עם ישראל נגד נבואת האמת!!!

ולכן למשה היה עניין בשליחת המרגלים להוכיח שלמרות מה שקלקל עמלק, עדיין ההבטחה שניתנה בשירת הים תקפה וקיימת, שכל גויי הארץ רועדים ומפחדים מעם ישראל, מטרה שכל כולה חיזוק עם ישראל באמונה.

קודם כל יש לברר מי שלח? כי בתחילת העניין נראה שה' ציוה "שלח - על פי ה'", ואחרי זה כתוב "לך" ו"תשלחו" שיש להבין את משמעות הדבר שתשלח לדעתך או לדעתם??? וגם מה הכוונה "תשלחו" בלשון רבים, כי אם הדיבור מיועד למשה רבנו, אם כן למה כתוב בלשון רבים??

ובעצם רש"י עונה על השאלות, וכותב שה' אמר למשה: "אני, אני מצוה אותך, אם תרצה שלח, ולפי שבאו ישראל ואמרו נשלחה אנשים לפנינו", ומשמע שזה התחיל בבקשת בני ישראל, ולכן כתוב "תשלחו" כפי בקשת העם וברצונם ובשליחותם. ואכן כתוב במדרשים שה' אמר למשה: אני אמרתי טובה הארץ, ואין צורך לבדוקה, והם ישראל ביקשו לבדוקה כאילו מפקקים בדבריי!!!

אבל עדיין קשה!!! כי אם כן מה זה "שלח לך"? ולמה ה' נתן רשות לדבר רע? ולמה משה שמע מה' שהבקשה רעה בכל זאת הסכים ושלח??? ועוד קשה, שהרי אין ה' מביא תקלה על ידי בהמתם של צדיקים וכל שכן על ידי צדיק עצמו, ואם כן איך יתכן שיצא תקלה ממעשה של משה??

ללמדנו, שעלינו לסמוך על ה' ולא להתלהב יותר על המידה ולרצות יותר ממה שה' דורש מאתנו, כי לפעמים תפסת מרובה לא תפסת. הנה חוה שהוסיפה מדעתה על ציווי ה' גרמה מוות לעולם, משה שריחם על התינוק שמרוסס בין הלבנים במצרים ולא סמך על ה' בסופו של דבר יצא מתינוק זה מיכה שהחטיא את ישראל בפסל מיכה, ושאלו שריחם על הנשים והטף וחס על הצאן השמן של עמלק שרצה להקריבם לה' בסוף גרם שיצא המן שגזר כיליון על ישראל, וכן המרגלים רצו יותר ממה שרצה ה' וגרמו מוות לדור שלם, דור דעה שמתו במדבר במקום להיכנס לארץ, וע"ז נאמר "אל תהיה צדיק הרבה" אלא עשה המוטל והלוואי בזה תחזיק תמיד.

ולכן, כל התחזקות שקיבלת על עצמך חייב אתה לשתף בזה אדם גדול שידריך אותך שלא תדרוש מעצמך יותר מידי ותתלהב לתקופה קצרה ולאחר תקופה תקרוס לחלוטין, ולצערני אני כותב מתוך ניסיון מר כי אחד מהמובחרים שהחזרתי בתשובה הלך לישבה קדושה והתחיל להתמיד בציון עז, אבל הוא התחיל להגזים והלמד גם בהפסקות במקום לנוח ופשוט בבת אחת טיפס גבוה מידי, ואני באתי אתו למרן רבי חיים קיינבסקי זצ"ל שהורה לו לנוח בהפסקות, אבל הוא היה חכם יותר וחשב שהוא מבין טוב יותר מאתנו, ואז יום אחד חטף משבר וקרוס ושנים לא היה מסוגל ללמוד גמרא!!!

וזה כפי שהגמרא בבבא בתרא ה' ע"ב טוענת שאדם לא נאמן לטעון ששילם חוב לפני שהגיע זמן פירעון החוב!!! וזאת אפילו כשהלוואה נעשתה בעל פה ובלי עדים ובלי שטר, כי בני אדם לא משלמים לפני הזמן, והלוואי וישלמו בזמן, ולמרות שיש 2 אמוראים שחולקים על זה בטענה שלפעמים מזדמן לאדם כסף ורואה להתפטר מהחובות, בכל זאת הגמרא קבעה בקביעה משפטית - "חזקה" שהוא לא נאמן ששילם לפני הזמן, ולכן נקפיד לקיים את כל מה שמוטל עלינו בחיינו והלוואי נצליח במשימה עצומה זו, ולא נטפס גבוה מידי ובבת אחת ונאבד את הכל בנפילה עצומה חלילה!!!

לכאורה דבר פלא הוא זה, שכשם שמשה רבנו על פי דברי המהרש"א רצה לדעת איך לכבוש עד כמה שיותר בדרכי הטבע ופחות בדרכי נס, כך בדומה לזה רצו עם ישראל לדעת את טבעה של הארץ ומאפייניה, שבעצם גם זה בכדי לדעת בדרך הטבע איך הם צפויים לחיות בארץ ישראל שלא בדרך נס!!!!

ונשאלת השאלה, מה נשתנה בין רצונו של משה רבנו החיובי, לרצון העם שהייתה בעייתית? למה רק על מטרת העם, בא בורא עולם בטענה: אני אמרתי טובה הארץ מאוד מאוד, ואין צורך לבדוקה, והם ישראל ביקשו לבדוקה כאילו מפקקים בדבריי!!! הרי כך אפשר לטעון על מטרת משה, שהקבי"ה אמר שיתן לנו לכבוש את הארץ, ולמה צריכים לבדוק איך לכבוש אותה??? וכי צריכים במיוחד לחפש להקל על ה'??

ונראה לתרץ על פי השוואה לריגול אחר שראינו שהצליח כראוי, וממנו נלמד גם לכאן, כי הנה יהושע למרות שראה את כישלון המרגלים ששלח משה שגרם נזק עצום לבני ישראל בכל אופן הוא שלח אפילו בלי ציווי הבורא לכך, כי הוא כמו משה רצה שירגלו מהיכן קל יותר בדרכי הטבע לכבוש את הארץ.

ואכן מרגלי יהושע שהם כלב ופנחס היו רק אצל רחב ביריחו וחזרו בלי התשובה מהיכן קל לכבוש את הארץ, וכמובן אפשר להסביר כי לא היה היתנה להם אפשרות כי כבר באותו לילה הגיעו שוטרים לעצור אותם, וא"כ לכאורה נכשלה שליחותם.

אבל לא כך הם הדברים אלא המרגלים של יהושע הצליחו מאוד בשליחותם, כי הם סיפרו ליהושע את דברי רחב שנמסו כל יושבי כנען מפחד מפני אלוקי ישראל ואין באיש כוח לעמוד להילחם נגד ישראל, וממילא כל הארץ נוחה להיכבש גם בדרך

ללמדנו, עד כמה חשוב לנקות לכלוך וכתם, ומהר שלא ישתקע. למשל אני עד היום זוכר שכשהייתי ילד בכיתה ה' אחד המלמדים בתלמוד תורה בכיתה ה' התחייב לתת לי מתנה על מבחן מצוין, והוא שכח ולא נתן לי, ועד היום אני זוכר שהוא לא נתן לי, והצביטה

וזהר לבנו - שלח

עדיין בלב, ואיך יתקן זאת היום??? וכי מה יתן לי היום??? זה כאב של ילד מאוכזב, איך יתקן זאת היום???? ולכן כמה שאפשר במהירות לנקות את הרושם השלילי עלינו לעשות זאת, ואל תתייאש ותאמר טעיתי ואין מה לעשות אני אמשיך הלאה בחיי, לא!!! עליך לתקן אולי לא תמיד כדאי מיד, אבל בוודאי עליך לתקן ולנקות.

אמנם, לא תמיד מנקים מיד כפי שראיתי מפרשים "סור מרע" שאל לך להתעכב במחיקת הרע, אלא מיד "עשה טוב", אבל בכל זאת מחובתך אחרי תקופה של טוב (ובעצה עם רב חשוב), לנקות גם את הרע שבעברך, כי חטאים חייבים לנקות!!! וחשוב לציין שניקיון העבר זה לא רק בתפילות ובבכיות ובחרטה, אלא גם על ידי זיכוי הרבים שלא יכשלו בעוון ויגיעו לדרך טובה בזכותך, וכידוע שלחילול ה' אין מחילה וכפרה בחיים רק על ידי קידוש השם!!

לכן, ביחד נקדש שם שמים, כי אין אדם צדיק בארץ אשר לא חטא ולא חילל שם שמים במעשיו, וביחד נתחזק ונחזק עוד יהודים לעבודת ה' וליראת שמים, ולפחות נשקם את משפחתנו שמהיום והלאה יתחזקו בדרך התורה והיראה ובדרכי נועם ובחכמה ובדברים הנשמעים אמן ואמן.

וישלח אותם משה – למה שלח אותם אחרי אזהרת בורא עולם

שריית השכינה שם מצד העובדים, אלא המקום במהותו מקום קדוש בעצם.

למרות שלענ"ד אפשר ליישב גמרא זו גם בדעתו הראשונה שהיות ובני אדם השקיעו בעבודת הקודש במקום מיוחד זה, אזי השפעת הקדושה נשארת באותו מקום גם כשהוא חרב או שום, ואילו בהר סיני ובשילה ונוב שאין להם קדושה כלל לאחר זמנם, כי באלו קבע הקב"ה מפורש שהם רק בגדר "מנוחה" ולא "נחלה" כירושלים שקדושתה קבועה לעד.

ומחמת הגמרא במגילה הסיק החינוך, **שזה זה גורם**, דהיינו שהקב"ה קבע על מקום מיוחד שיהיה קדוש בעצם ומצד עצמו, רק שעל ידי פעולות ועבודת הקודש של בני האדם באותו מקום תתרבה הברכה והקדושה, ועל ידי הפעולות הטובות יפתחו מעיינות הטוב כנגדו, כי באמת אינו דומה קדושת המקום בחורבנו לקדושתו ביישובו.

ואת זה רצה משה רבנו להוכיח לעם ישראל, **שעם ישראל ידע** שארץ ישראל היא קדושה ומיוחדת בעצם, ולכן יש בה דברים מוזרים מעל דרכי הטבע, שזה משפיע אפילו על אנשים בלי עבודת ה', אלא רק מכוח הדבר שהם גרים בארץ ישראל, ולכן אנשיה גיבורים עד כדי כך שאפילו אנשי הענק לא הרגו אותם, ולכן גם סיפר להם שהפירות שם ענקיים שצריכים להתחזק לקחת ולסחוב אותם למדבר.

אבל היות ומשה חשש שהמרגלים בראותם את השוני והמוזרויות הקיימים בארץ ישראל מסוגלים להגיע לפרשנות הפוכה ממה שרצה, וכפי שאכן קרה שהמרגלים פירשו שזו ארץ מסוכנת ולא מומלצת, לכן משה מראש הכין את יהושע והתפלל עליו שאם חלילה הם יסוו מדרך הישר והטוב שהוא לא יהיה שותף איתם, כי על יהושע מוטלת הנהגת העם אחריו.

ללמדנו, שכל אחד מאתנו צריך וחייב שיהיה לו לפחות מקום מיוחד שיהיה קדוש ומשומר ששם יהיה רק קדושה, וזה יכול להיות מקום בבית מיוחד רק לקדושה, זה יכול להיות גם בימים וזמנים קבועים ומיוחדים שיהיו מוקדשים לקדושה ולעבודת ה', הנה ראו על "תלמוד תורה" שהיא כנגד כל המצוות, הדרישה והחובה על כל יהודי "לקבוע עיתים לתורה" – זמן קבוע בכל יום חוק ולא יעבור, ורק מי שמקפיד על זה מצליח להיות יהודי אמיתי, ובכלל זה כלול לעשות קווים אדומים שאותם לא חוצים, קווים אדומים לעצמי!!! ולבית!!! ולרחוב!!! וחלילה שהכל יהיה פתוח כביכול בלי גבולות כי זה פתח לחורבן הבית האדם והמשפחה!!! אלא אדרבא נוסף עוד מקומות ועוד שטחים ועוד זמנים לקביעות של הקדושה ונתעלה ונהיה קדושים וטהורים אמן ואמן.

ועוד נלמד, שיש אפשרות להשתמש בכוחות חזקים לטובה, אבל מצד שני יש אפשרות להשתמש באותם כוחות דווקא לרעה, הנה כוח ההתמדה זה נשמע כוח נפלא ויפה, אבל אפשר להתמיד לטובה וללמוד שעות על גבי שעות תורה עד השעות הקטנות של הלילה, וגם להתמיד בכל דקה פנויה בכל מקום אפשרי, ומצד שני אפשר להתמיד לרעה ולהתמכר לסלולארי ודומי שעות על גבי שעות עד השעות הקטנות של הלילה, ובכל מקום אפשרי במשך היום!!! תלוי מה תבחר בטוב או ברע ובידך הדבר!!!

וחשוב לי מאוד לציין את העובדה שיש לועגים ורואים בעין עקומה איך אדם מתפלל בדביקות ובהתלהבות עד כדי כך שהוא שוכח את העולם שסביבו, אבל אותו אדם ממש הוא עצמו יתפרע ויתלהב עם כל החושים על משחק כדורגל וגם הוא שוכח את כל העולם שסביבו בגלל כדור!!! מה שאצלו משונה אצלנו זה שלימות, וכן להיפך!! אשרי מי שעמלו בתורה ובתפילה!!

ויציאו דבת הארץ - במה בדיוק חטאו המרגלים

ועצמים ממך, ערים גדלת ובצרת בשמים, עם גדול ורם בני ענקים אשר אתה ידעת ואתה שמעת מי יתיצב לפני בני ענק - דברים ט' א', אז שוב מה אם כן מהות חטאם של המרגלים??

אמנם ייתכן שבזאת עולם בהמשך הזכיר את טענותיהם על הסכנות הקיימות בארץ, היה זה רק בגלל שהמרגלים עצמם כבר נטעו ידיעות מפחידות אלו בלב העם, לכן בורא עולם השתמש בידיעות אלו ושינה את המסקנה לחיזוק עם ישראל במקום המסקנות המרושעות של המרגלים, אבל בפשטות הפסוקים נראה שחטא המרגלים היה שבגלל פחדם הם החליטו שכל עם ישראל ימותו מגיבורי ארץ כנען, או ממחלות

כאמור במדרש ה'הקפיד על עם ישראל שרצו שהמרגלים יבדקו את טיב הארץ בשעה שה' כבר העיד על טיב הארץ, ואכן רואים מפורש שמשה מחזק את יהושע לפני היציאה, עכ"כ שהוא משנה את שמו של הושע ליהושע, ומברכו "קה יושיעך מעצת מרגלים", אם כן ברור שעוד לפני שיצאו כבר משה רבנו ידע שיש להם עצה רעה, אם כן פלא עצום מדוע משה רבנו לא עצר בעדם, אלא בכל זאת שלח אותם כבקשתם!!!

ונראה שלמרות חששו של משה על שפקפקו באמונה כי ה' הבטיח שטובה הארץ, והם לא היו אמורים לבקש דבר שכזה, בכל זאת היות ובקשו ממשה, ומשה ראה שיש להם חששות הסכים להם בכדי להסיר את הספק מלבם.

ומשה הכינם כראוי, שבהכנה גילה להם את כל מה שיש בארץ, ובכל זאת הוא כבר טמן להם את המסר שמכל הכיוונים הארץ טובה מאוד מאוד, שאכן היא ארץ זבת חלב ודבש, והיא ארץ מבורכת בפירות ענקיים, ועל כן הוא ציווה עליהם "והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ", וגם גילה להם שיש ארץ המגדלת חזקים וגיבורים, שלכן בני הענק לא הצליחו להשמיד אותם, וגם רמז להם שיראו שכבר אין צדיק שיכול להגן עליהם, וגם הוא רצה שיראו שאנשים מפחדים מה', שבגלל שעם ישראל מתקרב לכבוש את הארץ כי זאת הארץ שהבטיח לנו נותן לנו את ארץ ישראל ולכן מתים שם מפחד.

ונראה לחדש, ע"פ החינוך מצווה צה' שמסביר המשמעות של בית המקדש, ובתחילת דבריו כתב שרק ע"י עבודת ה' שבני אדם עושים במקום מיוחד וקבוע, מקום שהוא טהור ונקי בתכלית הנקיות ששם בני אדם יתקדשו ויטהרו ויתקרבו לה' רק כך הופך המקום למקום קדוש.

אבל בסוף דבריו הוכיח מהגמרא מגילה כה' שאומרת שקדושתן עליהם אפילו כשהן שוממים, משמע מזה שאין כל סיבת

לכאורה א"א לפרש שהמרגלים חטאו, שבאמת היו צריכים לרגל כמו המרגלים ששלח יהושע שחזרו ואמרו "נמוגו כל יושבי הארץ מפני ה'", ואילו כאן חטאו כי הם פירטו נתונים ותכונות של טבע הארץ ויושביה - על בני אדם גיבורים וענקים, וערים בצורות, ופירות מוזרים וכדומה, שהרי זה מה שדרש מהם משה בפירוש, שיתנו פירוט מפורט על כל הנתונים הנזכרים קודם!! וא"כ קשה מה שורש הטענה נגדם???

ואם תאמר שחטאם היה בכך שהם דברו רע על הארץ שהיא ארץ מלאה בסכנות, הרי גם בורא עולם בעצמו העיד ואמר כך על ארץ ישראל במשפטים הבאים, "לבא לרשת גוים גדלים

וזהר לבנו - שלח

כ"ז? היה עליהם לסיים כהמשך התורה דברים ט' "וידעת היום כי ה' אלוך הוא העבר לפניך, אש אכלה, הוא ישמידם מהר, כאשר דבר ה' לך, כי ברשעת הגוים האלה ה' אלקיך מורישם מפניך, ולמען הקים את הדבר אשר נשבע ה' לאבתך לאברהם ליצחק וליעקב, וידעת כי לא בצדקתך ה' אלוך נתן לך את הארץ הטובה הזאת לרשתה כי עם קשה ערף אתה.

מוזרות בכניסתם לכבוש את הארץ, וכמו כן הם הוסיפו לחטוא עד כדי כך שהגיעו לכלל כפירה, שאמרו **"כי חזק הוא ממנו"** שכביכול הכנענים חזקים יותר מבורא עולם.

וגם לפי טענתם שארץ ישראל מסוכנת היא, וכפי שה' עצמו אמר כן וכאמור.

ללמדנו, שלפעמים חצי דבר אמתי הוא יותר גרוע מכלום, הנה רות וערפה 2 אחיות מואביות שהיו נשואות לאחים חשובים משבט יהודה ולאחר פטירת הבעלים נעמי האם השכולה חוזרת עם כלותיה והיא דורשת מהם להיפרד והן בוכות וערפה עוזבת ורות נשארת וממשיכה עד הסוף, וכידוע מרות יצא דוד המלך - רגל רביעי במרכבה של כיסא הכבוד, ואילו מערפה יצא גליית מחרף ומגדף את ה' 40 יום בפני מערכות ישראל, כי דווקא בגלל שניק מאם שהתחילה חצי מסלול ביהדות ופרשה נוצרה טומאה איומה ונוראה.

ככה זה גם בחיים, חצי דיאטה היא מסוכנת עד למאוד כי אז בסוף אוכלים בריבית דריבית על כל מה שלא אכלו בזמן הדיאטה, וכן חצי תכנון בטיוח עלול לעלות ביוקר כי אז על החצי השני משלמים פי כמה בגלל הלחץ והאילוץ, וכן על זה הדרך, לכן עלינו לקבל על עצמנו התחזקות מושלמת ומשימות מושלמות ברי ביצוע, לא לטפס גבוה ולהיכשל, אלא להתחזק במדרגות קטנות ולהצליח וככה להוסיף עוד מדרגות ובמשך הזמן וההצלחות להגדיל את גודל ורמת המדרגות, כי ככה מתעלים וככה מצליחים אמן ואמן.

"כלם אנשים ראשי בני ישראל" - מה עצת המרגלים בהתחלה?? המשך

ישראל האמין לדברי בורא עולם שטובה הארץ, והם יהפכו את הדברים, ואולי זו כוונת המדרש שעשו עצמם כסילים וטיפשים.

ויתכן לומר ולפרש עוד, שהרי רוב עם ישראל לא רצה לצאת ממצרים למרות הניסים הגדולים שראו, כי פחדו ללכת במדבר כי יהיו חייבים במדבר לחיות בניסים, וממילא יהיו חייבים להיות נאמנים ביותר לבורא עולם, כי בלי נס מיוחד הם מיד ימותו בדרך הטבע אפילו בלי עונש מיוחד, אבל שהבודדים - המועט שבמועט שכן יצאו הם הסכימו לחיות בניסים עם המשמעות שהם מתחייבים כל הזמן לקיים תורה ומצוות.

ולכן המרגלים חשבו להוסיף במטרת שליחותם ולחדש את המושג "חסד נעורייך אהבת כלולותייך לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה", ולכאורה איזה אהבה יש בחתונה כשעדיין לא מכירים באמת?? אלא האהבה הגדולה בחתונה היא שכל א' מתחייב להיות נאמן לשני כל החיים, באהבה ואחרונה ושלום ורעות, ועצם ההסכמה והנכונות להתחייב לחיות ככה זו אהבה גדולה מאוד, שאני מסכים לסמוך ולהאמין לשני ולהתחייב לו כל החיים, וזו טענת המרגלים, שכ"ש אנחנו חייבים לגלות אהבה של התחייבות מושלמת ונאמנות גמורה ותלות מוחלטת בה', ורק כך להיכנס לישראל, וזה רק על ידי שידעו שיש קשיים בדרך הטבע ושחייבים ניסים בכדי להצליח לחיות בארץ ישראל.

בעצם דבר זה הוא פלא גדול, וכי למה אכן פחדו המרגלים מגויי ארץ ישראל, וכן למה חששו ממגפות משונות שלדעתם קיימים בארץ, הרי עם ישראל מלומד היה בניסים, בכל שעה ראו בישועת השם!!! וגם כנגד המצרים ראו את כוחו של בורא עולם, וגם ראו במכות שתמיד הפלה ה' בין המצרים שסבלו לעם ישראל שלא סבלו, ואפילו במכת דבר שזה מגפה מחיידקים מזעריים ראו מפורש שהפלה ה' בין מקנה עם ישראל למקנה המצרים, אז ממה היה להם לחשוש, שגם אם אכן מתו גויים בארץ, עדיין ה' ימשיך ויפלה בין גויי הארץ לעם ישראל שלא יחלו ולא ימותו ממחלות?? ובפרט שקיבלו הבטחה של "ויהי בנסוע הארון ויפוצו אויביך", שהארון הורג את השונאים בלי שידרש מאמץ כלשהו מעם ישראל, אז למה נבהלו המרגלים וכל העם ממה שמסרו המרגלים, שבדרך הטבע קשה מאוד לכבוש את ארץ ישראל??

ויתכן שעצת המרגלים הייתה עמוקה יותר והתלבשה בלבוש של לשם שמים, שהמרגלים הבינו או רצו להבין הפוך מכוונת משה, שעליהם דווקא למצוא את הקושי שיש בארץ ישראל, בכדי שעם ישראל יכנס מתוך מצוות ישוב ארץ ישראל, שלא יחשבו שזה קל ופשוט ומתנה היא, אלא שיהיה קושי וניסיון ויכנסו מתוך מסירות נפש ובכונות מצווה לשמוע בקול ה'. ולכן ככתוב במדרש הם "השתגעו למצוא חסרונות", וזה היה הפוך מכל המחשבות הנכונות ופשטות המחשבות המתאימות לדור דעה, "אלא התאמצו לחשוב הפוך מכולם", שכל עם

ללמדנו, שלחיות בהתחייבות לשני ובהתמסרות לשני זהו בעצם אהבה אמיתית, וכפי שכתבתי בעבר אדם שטוען אני לא טיפוס אוהב, אז איך אקיים את "ואהבת את ה' אלוךך"? התשובה היא, תרגיש מחויב לבורא ותתמסר לקיים את כל חובותיך לבורא יתברך וזה יגרום לך אהבה, כי החיבור והמחויבות והתלות וההשקעה וההתמסרות וההקרבה זה מה שמקרב את הלבבות וזה מה שמגביר את האהבה, זה כמו האבא שהוא לא קונה משחקים יקרים לילדים העיקר שישחקו ויעזבו אותו בשקט כלשון חלק מההורים רח"ל, אלא הוא אבא שקם באמצע השניה ובעיניים דבוקות ובסבלנות מטפל בכל צורכי הבן הבוכה ולא יפיל זאת על אשתו, כך בונים "אהבה" אמיתית בוותיר ובהקרבה.

"כי חזק הוא ממנו" - היתכן?? איך נפלו גיבורים במחשבת כפירה שכזו??

ולמרות שיש דברים שכתוב שקשים לבורא עולם, כמו שכתוב קשים מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף, נכון זה כביכול קשה, אבל למרות שכתוב שזה קשה אבל זה אפשרי בהחלט לבורא עולם, עובדה יש פרנסה ושידוכים בשפע ברוך השם, וכבר ביארתי עניין זה בשירת הים בפרשת בשלח.

ויתכן עוד שעיקר חטאם היה הבכי, כי אם כל מטרתם הייתה כי רצו להכין את העם להיכנס במסירות נפש לארץ ישראל ולמות על קדושת הארץ, למה הם גרמו שכל העם יבכו?? הרי הם גרמו את ההיפך ממחשבתם, הם גרמו שכל העם ביקש לשוב למצרים?? הם גרמו שכל העדה תתלונן על משה ואהרן?? הרי עליהם הייתה החובה להשלים עצתם ולומר לעם, נלך לארץ ישראל!!! ובשמחה נמות על מצוות ארץ ישראל, ובשום פנים לא נפחד ונרצה לחזור למצרים, ולא נבכה כי אין בכלל מקום לבכי.

ולכן, כל מה שגרמו בעצתם המוטעית והמסוכנת, כל הקלקול שיצרו בא על ראשם ונענשו בחומרה, כי סוף מעשה במחשבה תחילה, היה עליהם להבין שעם ישראל רצו לחיות באמונה, כי עדיין לא כל העם הוכשרו לרצות למות הם ונשיהם ובניהם

אם עצת המרגלים הייתה לטובה וכאמור, א"כ מה חטאם ופשעם??? התשובה פשוטה וכאמור, שחטאו בכך שאמרו "כי חזק הוא ממנו", אלא היה להם לסיים כדברי ה' "גוים גדלים ועצמים ממך" - שהם חזקים מעם ישראל, אבל לא ח"ו חזקים מה', וטענתם שאין ה' יכול נגדם, זו הייתה חוצפה וממילא הפכו את הכל ללשון הרע, ושוב גם לפי טענתם, הם היו צריכים להגיד יש קשיים, אנחנו נתחזק וה' יעזור, וגם בזכות אבותינו הקדושים בכל מקרה נקבל את ארץ ישראל כהבטחת ה' בתחילת פרשת המרגלים "אשר אני נותן", אבל הם נסחפו בכפירה בטענה שאפילו ה' לא יכול.

ויתכן שהם טעו וחשבו שהרעיון של הניסיון הוא אפילו למות בארץ ישראל ולכן שקרו ואמרו "כי חזק הוא ממנו", שאפילו ה' לא יצילנו מהמוות, אלא נלך לארץ ישראל רק לשם מצווה מתוך מסירות נפש, וזו הייתה טעות חמורה, כי ה' הבטיח שיכנסו ויקבלו את ארץ ישראל, וגם ה' חזק מכל מציאות שבעולם "אך בה' אל תמרדו", נכון, שיש מצווה למות על קידוש ה' "בכל נפשך" - אפילו נוטל את נפשך, אבל חייבים להאמין, שה' כל יכול ואין דבר העומד בפניו וגם, כשבורא עולם מבטיח זה יקרה.

וזהר לבנו - שלח

עשו את עצמם ככסילים וטיפשים אלא נהיו רשעים מדעת!!!
שהרי כפירה אינה מתוך תאוה כבהמה וככסיל, אלא מתוך דעה והבנה כביכול?!

אלא אכן המרגלים לא התכוונו לכפור, רק כל עצתם הייתה טעות ושטות, ולכן כתוב עליהם "מוצאי דבת הארץ" ולא כתוב בחטאם "הכופרים בעיקר", למרות שכפירה באמונה בה' חמורה בהרבה מלשון הרע.

ואכן כשהם עצמם פחדו ולא ניסו לעצור את הבכי של העם, הם הפכו את עצמם ללעג ולקלס, איפה הגבורה למות למען ה'??? וראה בהמשך עוד הסבר בעניין.

ללמדנו, שגם אם אתה בעליה ובהתחזקות עצומה אל תנסה בכוח להפוך את כולם להיות כמוך, כי בהרבה מקרים אתה תקבל את ההיפך, אתה תגרום להם שנאה וזלזול לדת וירידה רוחנית שבסוף תפגע מאוד גם בך, אלא תשקיע בעליה שלך בכל הכוח ובאמת, ובעזרת ה' לאט לאט זה ישיפע גם על הסובבים אותך, כי עליהם לקלוט שזה לא רק גל עובר אלא זה דרך חיים אמיתית קבועה ונצחית, וגם עליהם לקלוט שדרך זו גורמת לך לשמחת חיים ולאשור ולשלווה, ולאישיות עם מידות טובות יותר מבעבר, כך הם יתקרבו לדרך בעזרת ה', ולפעמים זה יגיע רק לאחר שנים, אבל זה עדיין שווה!!!

"כולם אנשים" - מתי התחילו לחטוא?? - המשך

שעוד לפני שיצאו כבר משה רבנו ידע שיש להם עצה רעה, אם כן מתי הם היו כשרים??

ויתכן כדברי רש"י שבתחילת הפרשה, "רשעים הללו ראו ולא לקחו מוסר", שלא לקחו מוסר ממרים אחות משה שדיברה לשון הרע על משה, שלמרות שגם היא התכוונה לטובה, אבל היא חטאה בכך שלא העמיקה כראוי להבין את התנהגותו של משה וכפי שהרחבנו בשבוע שעבר.

ולכן שורשי חטאם היו אכן מהתחלה, אבל היות וכוונתם הייתה לטובה, לכן עד שלא הגיע השיבוש והקלקול הם עדיין בגדר כשרים וצדיקים כי כוונתם הייתה לטובה, אבל כשקרה השיבוש והקלקול זה מתייחס אליהם, כי יכלו למנוע אותו אם אכן היו לוקחים מוסר ממרים הנביאה ונהרסים מלשון הרע.

ללמדנו, עד כמה החובה עלינו ללמוד מוסר מכל דבר ומכל אדם, כי מי שיכול ללמוד מוסר ולא לומד היצר מטעה אותו ומכשילו בעבירות חמורות עם הרבה כוונות טובות בדרך לאבדון, וכפי שכתבתי על הרואה סוטה בקלקולה שחייב להתחזק ולהתנזר מתאוות מותרות, כי אם לא ייקח מוסר ויתחזק גם הוא עלול ליפול בזנות כי התרופף אצלו האיסור החמור, כי ראה ושמע שרצועת האיסור הותרה, ואכן התורה מחייבת אותנו לא רק לדעת אלא גם לראות ולהתבונן וללמוד מוסר איך אנחנו לא ניפול כדרך שההוא נפל, וכל שכן מכל לימוד בתורה ננסה ללמוד חיזוק לתקן את דרכנו ולהתחזק עוד יותר בעזרת השם.

ויהס כלב - המשך

לעצתם, שבגלל השפעת העבירה נגררו לעבירה וסתרו עצמם לחלוטין, כי שכנעו משפחות שכולם הולכים למות וכדאי לשוב למצרים, ובמקום לשכנע כעצתם למסור את הנפש על מצוות ישוב ארץ ישראל, הם המרידו את כולם לסרב ללכת לארץ ישראל, ובעצם לא רק הם משוגעים אלא כולם משוגעים, כולם חשבו עקום מדרך הישר שה' ימשיך לעשות ניסים ונפלאות.

ובראות כלב שהם סטו לגמרי מדרך הישר, מיד עבר לצד יהושע והתחיל לומר כדברי יהושע ביחד "טובה הארץ מאוד מאוד", שאין שום קושי ושום ניסיון במצוות ישוב ארץ ישראל רק מתנה מושלמת מבורא עולם, וזה בתקווה להציל מה ששייך, אבל הסנהדרין "העדה" חשבו לסקלם ולרגמם באבנים, מדין רודף שהם מסכנים את עם ישראל במוות בטוח!!!! עד שהתגלה כבוד ה' והשיגעון חלף ועבר והשכל היישר והטוב חזר, אבל מאוחר מידי.

ויתכן עוד שבגלל גאוותם לא ללמוד מוסר ממרים הנביאה, לכן נכשלו שגאוותם נשבתה, שהם חשבו גבוהה גבוהה בדרכי ה' כביכול, ובסוף נפלו בגאוותם, כי במקום להודות לדברי כלב שניסה לתקנם, הם בגאוה ובתאוות הניצוח סתרו את דבריו, ובלהט תאוות הניצוח והגאוה נסחפו לכפירה ולהסתת עם ישראל נגד הכניסה לארץ ישראל, וסתרו לחלוטין את כוונתם הראשונה הטובה.

ללמדנו, שאדם חייב להיות אמיתי בכל מצב, וגם כשכולם טועים, לא לזרום בשקר ולא לנסות ליפות על ידי שמדגישים את חלקי האמת ומצמצמים את חלקי השקר, כי כך אכן תמשיך לחיות עם החברה אבל אתה תאבד עם חבורת שקר זו, אלא תמיד אתה חייב להיות עירני ואמיתי ולדעת להילחם על האמת בכל דרך, לנסות מבפנים ואם לא מבחוץ ולא לוותר, ואם בגלל זה תצטרך להחליף חברים תעשה זאת, כי באמת קשה לחיות בחברה שאתה והם חיים ב"אמת" שונה משלך.

עוד נלמד שעבודת קודש של שנים אפשר למחוק ולהרוס במחי יד, מתוך התפרצות של גאוה הרסנית, וכמו שלהבדיל אדם רוצה בגלל פגיעה בכבוד מדומה, והוא לא קולט שמעשה הרצח פגע בו יותר מהפגיעה של מי שפגע בו, כי בזמן הרצח הוא מחק את

ובנותיהם על מצוות ארץ ישראל, בפרט שארץ ישראל הובטחה להם כמתנה לחיים ולא כמתנה למוות, נכון הדבר שהיה מסוכן מאוד לנסות לעצור ולהרגיע את העם שפחד ובכה, כי הנה כלב ויהושע שניסו בלילה ההוא להרגיע ולתקן, מיד כל העם ניסה לרגום אותם באבנים, אבל הם אפילו לא ניסו!!!! כי פחדו!!! אבל למות מתוך מצוות ישוב ארץ ישראל לא פחדו!!! ואולי כשהסכנה מוחשית ומידית המחשבות שונות.

והסבר זה על עצתם וטעותם וכאמור, מתאים ממש לדברי המדרש רבה, שכתב "אנשים גדולים היו אלא שעשו עצמם כסילים וטיפשים"!!! שהרי אם נפרש בפשיטות שהיו כופרים ממש כשאמרו "כי חזק הוא ממנו" – מבורא עולם, אז הם לא

לפי ההסבר הקודם הם חטאו כשאמרו "כי חזק הוא ממנו", וא"כ עד לזמן זה הם היו כשרים!! וזה מתאים לדברי רש"י שכתב שהם היו "אנשים" - שאז היו חשובים וכשרים.

אמנם קשה שרש"י נראה כסותר את דבריו, שכתב שהמרגלים כונו - "אנשים" כי בתחילה כשרים היו, ומצד שני בהמשך כתוב "וילכו ויבאו ויספרו" וכתב רש"י שהתורה מקישה ומשווה את יציאתם לחזרתם, מה חזרתם בעצה רעה גם יציאתם בעצה רעה??? וא"כ קשה מתי הם היו כשרים???

ויותר מזה רואים מפורש שמהם מחזק את יהושע לפני היציאה, עד כדי כך שהוא משנה את שמו של הושע ליהושע, ומברכו ואומר לו "קה יושיעך מעצת מרגלים", אם כן ברור

ויתכן שכלב בהתחלה הסכים עם המרגלים להראות את הקושי והניסיון שיש בדרך הטבע לכבוש את ארץ ישראל, בכדי שיכנסו מתוך ניסיון ומסירות נפש כדברי המרגלים. ואכן גם הוא הסכים שיש קושי לכבוש ערים בצורות ולכבוש את הענקים ואת גיבורי הארץ, שאכן אלו גם דברי ה' בחומש דברים וכאמור, אולם כשראה שהם מגזימים ומפרשים בשקר את מיתת האנשים "שהארץ אוכלת יושביה מטבעה", ופירושה משונים לרעה וכדומה, מיד הבין שהם נטו לדרך שקר, ולכן התפלל בקברי אבות שלא ייפול ויתעה בעצתם המעורבת בלשם שמים.

ולכן התפרץ לדבריהם וטען שאפילו אם נצטרך לטפס לשמים בסולמות שזה דבר שבכלל לא הגיוני - גם נצטרך לעשות זאת, ובשונה מהמרגלים הוא טען שאכן נצליח לעשות דברים מעל לטבע, ובעצם הוא עדיין לא סתר את דבריהם לגמרי, אלא הסיק מסקנה טובה, שנכון יש קשיים וסכנות אבל יהיו ניסים כי ה' לצדנו, אבל הם מיד משכו לרעה "כי חזק הוא ממנו" זה לא אפשרי ונמות וניכשל!!!

ועבירה גוררת עבירה, הם במקום לעצור את הקלקול הנורא שיצרו מתוך מחשבה מוטעית שמעורב בה דיבור של כפירה שזה עבירה חמורה אפילו כשהכוונות היו לטובה, ויתכן שהם בעצמם כדברי המדרש התנהגו כמו משוגעים בסתירה מוחלטת

וזהר לבנו - שלח

השכל!! ובעצם כך התחיל הרצח של קין שרצח את הבל, הכל בגלל פגיעה בכבוד, ואיזה כבוד יצא לו מכך שרצח?? שלנצח הוא "הרצח הראשון"!!! לכן עלינו להתאמץ במידת הענווה "ולענווים יתן חן" אמן ואמן.

"שלח לך" - בכל זאת יצא מזה גם דבר טוב

ואכן להמתין 40 שנה בכדי להיכנס לארץ ישראל זו עבודה והכנה ראויה למצוות ישוב ארץ ישראל, וזה היה טמון בעצת המרגלים כשעדיין לא חטאו, ומחשבה טובה זו לא חלפה ועברה ונמחקה כאילו לא הייתה, ונראה עוד, שרק דור יוצאי מצרים שהתחיל ב"חסד נעורייך" יכול היה להיכנס תוך שנה לארץ ישראל גם בלי הכנה ארוכה, אבל לדור ההמשך "הבנים של יוצאי מצרים", היות ולא היה להם את המעלה של "חסד נעורייך", היה עליהם לעבוד 40 שנה כהכנה למצוות ישוב ארץ ישראל.

בפרשת "לך לך" כתב רש"י "לך" להנאתך ולטובתך, ואם כן גם כאן כשבורא עולם אומר "שלח לך מרגלים" צריך להיות משליחת המרגלים זה גם יהיה להנאתך ולטובתך, וכ"כ כלי יקר וצורר המור. ולכאורה איזו הנאה וטובה יש למשה רבינו משליחת המרגלים?? וכי משה רבינו לא האמין שהארץ טובה היא מאוד מאוד?? וכי יצא מזה טובה למשה רבינו?? וייתכן שלמרות הבכי לדורות שנגזר עליהם, למעשה המרגלים גרמו שנתגעגע לשוב ארץ ישראל ולא נקבל בקלות את מצוות ישוב ארץ ישראל.

הנלמד מזה שמכל מחשבה טובה הקב"ה משתמש לטובה, ולכן נשתדל לחשוב ולעשות כמה שיותר דברים טובים ומושלמים כי כך רק טוב יצא ממעשינו, ומאוד חיוקה אותי המחשבה עד כמה בורא עולם אוהב אותנו, עד כדי כך שהוא יתברך מנצל ושולף כל מחשבה טובה שלנו גם במקרה שהדברים השתבשו בסוף לרעה וכדומה, וכפי אהבתו לנו נשתדל להחזיר לו אהבה ונשמח את בוראנו בכמה שיותר טוב ובכמה שפחות רוע, כי כך נרבה לשמחו במעשי ידינו אמן ואמן.

ומכל עניין המרגלים נלמד, עד כמה עלינו להיות זהירים מלשחק בניסיונות אפילו לשם שמים, כי היצר שלנו מחכה לנו שנאתגר את עצמנו בניסיון כי אנחנו בטוחים בכווננו, ופתאום לא משנה מה הסיבות - מגיעה הקריסה ואנחנו חלילה נופלים שדודים לפניו, לכן אל תאמין בעצמך עד יום מותך, סגור את כל דלתות הניסיונות ואל תסמוך על כוחך אלא אשרי אדם מפחד תמיד, ונזכור שגם בתפילה אומרים "ואל תביאנו לא לידי חטא ולא לידי עבירה ולא לידי ניסיון ולא לידי ביזיון", כי הרבה מקרים שבשעת ניסיון הדברים משתבשים למרות הכוונות הטובות, ואם נברח מניסיונות נזכה לאור ה' עלינו תמיד אמן ואמן.

"שלח לך מרגלים" - לך, להנאתך ולטובתך

600 אלף בני 20 שנה ומעלה, שזה בדיוק כמו המספר של מקבלי התורה "במתן תורה", ואז לימדם בדיוק כמו שלימד בפעם הראשונה.

ועל כן אמר משה, כפי שקיבלתי כך החזרתי בסיום חיי ותפקידי, שכמו ביציאת מצרים קיבלתי 600 אלף שקיבלו תורה, כך גם השבתי בשלימות עם ישראל שיש בו 600 אלף מקבלי תורה מגיל 20 ומעלה, ונלמד מזה שגם אם משהו השתבש והתקלקל וקרה עדיין אפשר בסבלנות לתקן, והיה מזה רווח גדול למשה, שככה גם אלו שמתו זכו ללמוד תורה מפי משה רבינו, וגם הדור החדש, כך שיצא שמשה זכה ללמד 2 דורות תורה!! והדור הראשון למרות שמתו עדיין חשובים הם ומעלתם גדולה מאוד, כי הם היו דור שקיבלו תורה בסיוני, לא פלא שהם דור דעה.

וכמו שמסופר בגמרא בברא (ע"ג ע"ב), על רבה בר בר חנה, שהלך עם סוחר ישמעאלי לראות את מתי המדבר, וראה אותם שוכבים על גבם ופניהם זוהרות, וגופם היה גדול עד כדי כך, שהישמעאלי יכול היה לעבור תחת ברכיהם המורמות כשהוא רוכב על גמל ואוחז רומח בידו, ורבה בר בר חנה שרצה ללמוד מהם הלכות ציצית, חתך את כנף בגדו של א' מהם עם פתיל התכלת. אך כתוצאה מכך לא יכול היה לזוז ממקומו, עד שהשיב את הגזלה, ואכן דור דעה זה לא אבד, והראיה שפניהם זוהרות!!!!

וזו חיוק אותי, שגם אם קלקלת והתיקון דורש זמן פי 40 ממה שקלקלת, תלמד ממשה רבינו שכך עמל לתקן, ש40 שנה משה תיקן את עם ישראל, וכך זכה שמלבד זה שתיקן את עם ישראל הוא גם לימד 2 דורות של עם ישראל תורה, וזו הנאת משה רבינו העצומה, וכמובן הוא גם הוכיח שאפשר לתקן ולבנות הכל לגמרי מחדש, נכון, לקח 40 שנה לתקן במקום שנה, אבל העיקר שהצליח ותיקן!! לכן יהודי אל ייאוש!! אל תגיד זה יקח המון זמן לתקן, אוי לי!! ואין מצב שאצליח!! אלא הבה נתחזק ואפילו 40 שנה נשקיע לתקן, וגם אם זה קשה נתמיד ונתקן עד יומנו האחרון, בתשובה ותיקונים אמן.

"למה נסמכה פרשת מרגלים לפרשת מרים"

וגם לכאורה הם הסיתו לעבוד עבודה זרה, כמו שהביא רש"י "ויאמרו איש אל אחיו נתנה ראש ונשובה מצרימה" שרצו לעבוד עבודה זרה, וזה חמור יותר מלשון הרע?? אמנם ייתכן שלא המרגלים הציעו לעבוד עבודה זרה, אלא כפי שיתבאר בסמוך שהיו אלו משבט שמעון או גם משבט לוי.

והנה הכלי יקר מקשה למה לא נענש קרח בצרעת כמשה ומרים?? ותיירץ, לפי שהיה קים ליה בדרבה מיניה, דהיינו שאם אדם עבר עבירה שיש בה עונש גדול וקטן, למשל רצח בן אדם ובהריגה הזו הרס לנרצח את החולצה, אזי מענישים אותו בעונש הגדול על הרצח ולא מענישים גם בעונש הקטן לשלם את החולצה, שהרי כפר בעיקר ובתורת משה ורצה לבטל את הכהונה ולכן נענש בעונש החמור שנבלע באדמה ולא קיבל צרעת על העבירה הקטנה מכפירה שזה צרעת על

קודם שאלנו איזו הנאה וטובה הייתה למשה רבינו משליחת המרגלים?? וכי משה רבינו לא האמין שהארץ טובה היא מאוד מאוד?? וכי יצא מזה טובה למשה?? והמושב זקנים מתרץ שלולי חטאו המרגלים היו ישראל נכנסים תכף ומיד לארץ ישראל והיה על משה למות מיד, ובגלל חטא המרגלים משה הרוויח עוד 40 שנה לחיות.

וקשה לענ"ד התיירץ, וכי תפקידו של משה היה רק להכניסם לארץ ישראל, הרי משה לימד את עם ישראל תורה, ואיך ייתכן והיה צד שיחסרו 40 שנות לימוד תורה של משה לעם ישראל?? ועוד קשה, וכי משה רצה לחיות בשביל עצמו?? וכי יש הנאה למשה שהוא יחיה יותר זמן - על חשבון זה שעם ישראל יחטאו וימותו??? הרי כל כולו היה עבור עם ישראל עד כדי כך שבחטא העגל הוא ביקש מה' למות, העיקר שיתעוררו רחמי שמים על עם ישראל!!!

ונראה לתרץ, שאכן אם דור יוצאי מצרים היו נכנסים לארץ ישראל, אם כן אכן משה סיים את תפקידו, כי הוא כבר לימד אותם תורה, אבל היות וכל אותו דור מת, לכן משה רבינו היה חייב ללמד מחדש את הדור החדש שהם ייכנסו לארץ ישראל אחרי שלמדו תורה ממשה רבינו, והלימוד לדור החדש לקח 40 שנה, כי עיקר הלימוד של משה לדור הצעיר של עם ישראל היה בשנת ה40 במשנה תורה, כי אז הושלם מנין עם ישראל ל

כתב רש"י שרשעים הללו ראו ולא לקחו מוסר, שואל רבי ירוחם ממני וכי זה חטאם! הרי חטאם היה שדיברו לשון הרע על ארץ ישראל?

ותיירץ שאם היו לוקחים מוסר הם לא היו חוטאים! או שבכל עבירה מחשבנים גם את הכסף הקטן, דהיינו כל זווית של חטא נלקחת בחשבון ולא רק החטא הגדול והמשמעותי לטוב ולרע.

אבל בכל זאת קשה מאוד, מדוע חטא המרגלים זה חטא לשון הרע, הרי המרגלים חטאו גם בכפירה, שאמרו "כי חזק הוא ממנו" וכוונתם שהגויים בארץ ישראל חזקים יותר מבורא עולם ולכן הם יתגברו אנשים נשים וטף, וזה גרם לכולם לבכות בלילה הוא, ולכאורה כפירה חמורה הרבה יותר מחטא לשון הרע?? וקודם ביארנו שכפרו בטעות.

וזהר לבנו - שלח

ולא רק על מה שדיברו בלשונם נענשו בלשונם מידה כנגד מידה וכאמור, אלא גם על מה **שראו** בעינים ולא לקחו מוסר גם על זה נענשו, ועונשם היה שהם לא מתו מיד במגפה אלא כמו שכתב **הבית יוסף** בטור או"ח סי' תק"פ שהמרגלים נענשו, **שמתאריך ח' באב לשונם** נשרבבה עד טבורם והתולעים היו יוצאים מלשונם ובאים לתוך טבורם, וככה סבלו במחלות רעים **עדי יז' אלול** ורק אז מתו.

ואכן יז' אלול זה אחד מהימים שנפסק בטור שמתענים בהם מן התורה, ואכן במשך כמעט 30 יום ראו אותם סובלים ממחלות רעות ומכוערות המעוררות בחילה ושאת נפש, וזה מידה כנגד מידה כי הם ראו ולא לקחו מוסר - אחרים יראו אותם סובלים בכיעור ויקחו מוסר ויתענו.

וממילא נלמד כולנו לראות ולהתבונן או בעונשו של אחר או מכל דבר שמסוגל לחזק ולקחת מזה מוסר, כי זה מציל מהחטא, וגם כי אם לא ניקח מוסר אז כנגד שראינו ולא לקחנו מוסר חלילה, אחרים יראו אותנו סובלים בכיעור והם כן יקחו מוסר, אז יפה שעה אחת קודם, שלא נצטרך חלילה להדגים לאחרים, אלא אדרבה נתחזק ונחזק אחרים מתוך בריאות איתנה ולב טוב, מתוך שמחה ולא מתוך צער וסבל, אלא בפנים שמחות ומאושרות שזכינו לאור ה' באהבה.

"איש אחד למטה"

רגע, כך **שלא ראו** את המלך עובד, ולא שמו לב ולא חשבו בכלל על זה, אלא המשיכו בהתמדתם, וככה ניצלו מגלות פרעה והמירו זאת לעמל התורה.

והוכחנו שבאותו משקל התנהגו הלויים בספירת הלויים, משה נשאר מחוץ לאהל וספר, כי הם - הבעלים המשיכו בהתמדה ולא עזבו את תלמודם בשביל להתכונן לביאת גדול הדור לביתם, כי התמדתם הייתה אותה התמדה לטוב ולרע כביכול, ומשה רבינו ובורא עולם ידעו והכירו בהתמדתם, לכן ידעו בבטחה ומראש שהבעלים לא יהיו בבית אלא יישארו בבית המדרש ללמוד,

ולמרות שהבעלים לא היו, הם לא הפסידו כלום מהתמדתם. **ואדרבה** הם הרוויחו יותר, שבסוף הם זכו ליותר מביקור של גדול הדור, הם זכו שמשה עומד על פתח האהל **ובת קול יוצאת מן האהל**, ואכן אצל בכורי ישראל לא כתוב **"על פי ה'"** למרות שגם הם נמנו מגיל חודש כבני לוי, ועל כרחך כי שם הבעלים היו באוהל ולא הנשים, מה שאין כן בבני לוי המתמידים וכך הוכיח הרב הכהן מונק מאשדוד.

וגם כאן התמדתם הצילה אותם שלא היו בעצת המרגלים כלל וכלל. **וייתכן** שמיד שמשה ראה שמשבט לוי לומדי התורה אין נציג, זה כבר **הדליק אצלו נורה אדומה**, שמא יש כאן פתח לחטא ומכשול, הנה **המתמידים משבט לוי בחוץ**, כנראה יש כאן בעיה, ולכן מיד התפלל על יהושע, קה יושיעך מעצת מרגלים, ואולי גם שיהושע יתן להם עצה.

ונלמד גם אנו לשים לב לנורות אדומות ולסימנים בכדי להיזהר ולהימנע מטעויות ועבירות או מעשים שנראים כמצוות והופכות לעבירות חמורות רח"ל.

"ויאמרו איש אל אחיו נתנה ראש ונשובה מצרימה" - המשך

ולכן הם חששו שיהיה **חילול השם עצום** אם בורא עולם יהרוג את כל עם ישראל, וכפי שטען משה רבינו **"מבלתי יכלת ה' להביא את העם הזה אל הארץ אשר נשבע להם וישחטם במדבר"**, לכן הם רצו **כאילו לעבוד עבודה זרה**, כדרך שאמר **דוד המלך לעבוד ע"ז**, שלא יהיה **חילול ה'** שבנו אבשלום מבקש להרוג צדיק, ולכן חשב לעבוד ע"ז כלפי חוץ בלי מחשבה וקבלת ע"ז כאלוהות, בכדי למנוע חילול ה', שכן כולם יגידו מגיע לדוד את הרדיפות סנהדרין ק"ז.

וכמו שבמעשה דינה, שמעון ולוי חסו על כבודם של ישראל **והרגו את שכם**, כך גם כאן הם התעוררו לנסות למנוע ולצמצם את החילול ה', **ויעקב** אבינו התפלל שבכל המצב הנורא הזה של המרגלים לא יוזכר שמו כי זה עסק ביש מחריר ומזעזע שאפילו בני התורה המתמידים חשבו לעבוד ע"ז רק בכדי למנוע ולצמצם את החילול ה'.

ובדרך אחרת יתכן ששבט לוי לא רצו שהקב"ה ישמיד את עם ישראל כי נשארו - לוי, ומהם יתחיל שוב עם ישראל.

לשון הרע, הרי לנו שכפירה חמורה מלשון הרע וא"כ מדוע בחטא המרגלים מדגישה התורה שהיה בעיקר לשון הרע??

ובעצם גם המרגלים לא נענשו בצרעת, אלא מתו במיתה משונה שמתו כביאור רש"י **"במגפה לפני ה' - באותה מיתה** ההגונה להם **מדה כנגד מדה**, הם חטאו בלשון ונשתרבו לשונם עד טבורם ותולעים יוצאים מלשונם ובאין לתוך טבורם".

ומלשון זה מובנים הדברים שהם קיבלו עונש על חטא שעשו **"רע עם הלשון" שלהם**, ואכן עיקר חטא המרגלים היה כפירה, ולכן נענשו בחומרה שמתו במגיפה, ובעונש הזה כלול כל מה שחטאו עם לשונם, הן דיבור רע על הארץ והן דיבורי כפירה החמורים מהם.

ובכל זאת לא נבחר נשיא גם משבט לוי, כי בין כך ובין כך לא נטלו חלק בארץ, ליקוטי בתר לקוטי בשם **הריטב"א**. **וקשה** לי שהרי גם הם אמורים לגור בארץ ישראל ולחיות בה, והסכנות נוגעות גם להם, אז גם להם היה צורך לבדוק אותה, גם אם הם לא קיבלו חלק בארץ??? ואם דבר מצווה ושליחות של מצווה היה כאן, למה כאן אהרן לא שאל והצטער למה יגרע חלק שבטי????

וייתכן כדברי **המהרש"א** ששליחות ה' הייתה רק שיצאו 2 שליחים, ורק אחר מכן נוספו עוד כבקשת עם ישראל, כמו שנאמר (דברים א' כ"ב) **ותקרבון אלי כולכם ואמרו נשלחה אנשים לפנינו**, ולכן שבט לוי המתמידים עסקו בהתמדה בתורה ולא היו בין אלו שנגשו וביקשו ממשה להוסיף מרגלים, וגם כאן לא שמו לב שמבקשים עוד מרגלים.

אז יתכן שמי שמונח בלימוד התורה יצר הרע לא בא אליו, וגם אם בא אליו משכחו לבית המדרש, דהיינו תשתמש בכוח התורה ובשכל הישר שיש בתורה ותגלה שעצתו עצת כסיל וממילא לא תקשיב לו ולעצתו, ולכן הם לא טעו ונמשכו בעצת היצר הרע לבדוק את דברי בורא עולם.

וכמו שביארנו בפרשת במדבר ששבט לוי מהתחלה לא עבדו לפרעה, כי טענו אנחנו לא ניתן כבוד למלך כי אנחנו עמלים בתורה, ולמרות שיש מצוה לחלוק כבוד למלך, יתכן שהם בחרו במצוות לימוד תורה כי חששו שזו עבודה בלי סוף למלך כפי שאכן קרה, או ייתכן ששבט לוי היו כל כך שקועים בלימוד התורה גם בהליכתם מבית המדרש לבית וכן בכל מקום ובכל

כתב רש"י בשם חכמינו, **"נתנה ראש"** הכוונה שרצו לעבוד עבודה זרה, וכידוע **"איש אל אחיו"** זה שמעון ולוי, ועליהם אמר יעקב קודם פטירתו, על פי הגמרא סנהדרין ק"ט **"שמעון ולוי אחים, בסודם אל תבא נפש"** וסודם זה חטא המרגלים, **ומקשה המהרש"א** הרי שבט לוי לא היה בחטא המרגלים??? **ותירץ** שזה הולך רק על שמעון, שאולי הייתה קבלה לחז"ל ששמעון היה הראש שהדית את המרגלים לדבר רע ולחטוא, כשם ש**"בקהלם"** זה רק על שבט לוי שקרח יצא מהם.

ועדיין קשה לעני"ד, שכאן במרגלים הרי כתוב **"איש אל אחיו"** ורש"י כתב בראשית מ"ט שזה **שמעון ולוי יחד**??? ואם כן איך יתכן ששבט לוי המתמידים בתורה שלא חטאו בעגל ובמרגלים יציעו הצעה לעבוד עבודה זרה???

ונראה לחדש שדווקא שבט לוי בראותו את הקלקול הנורא הבינו שכאן עם ישראל חצה את כל הקווים האדומים, עד כדי כך שמשה ואהרן נפלו על פניהם וה' רצה להשמידם מיד, ובסוף המיתם במשך 40 שנה, כי כאן כבר לא נסלח לדור ההוא.

וזהר לבנו - שלח

ונלמד כמה עלינו להימנע מלחלל שם שמים במעשינו עד כדי כך שגדולי ישראל חשבו לעבוד כאילו ע"ז בכדי למנוע חילול ה', אז ניהר מאוד שלא נחלל שם שמים ברחוב ובבית, אלא אדרבא נקדש שמו ברבים בשמירת העיניים ולא נסתובב במקומות שלא מתאימים ליהודים, ונקדשו מתוך יראת שמים אמתית וזיכוי הרבים בכל מקום ובכל דרך, ובקידוש ה' נתקן את כל החילול ה' שנכשלו בחיינו, ומתוך קידוש ה' נתעלה למדרגות של קדושה עצומה אמן ואמן.

"ויקרא משה להושע בן נון יהושע"

והתשובה היא שמשה רבינו חשב שאדם אחר בכוחות שלו ובנתונים שלו היה מגיע להרבה יותר ממנו, ולא הרגיש שמגיע לו הערכה ותודה, **אלא** חשב אני בחוסר ובמינוס, שלא הגעתי לכל מה שאני מסוגל להגיע, וזה ענוה אמתית!!! שלא מגיע לי צלי"ש למרות ההישגים הגבוהים משאר האדם, כי אני לא עשיתי כל מה שביכולתי להגיע בנתונים שלי ובכוחות המיוחדים שבורא עולם נתן לי, וזה מחשבת משה רבינו עליו השלום בענוה אמתית יותר מכל האדם, כי אף אחד לא הגיע לרמה שלו, ובכל זאת למרות דרגתו הגבוהה ביותר טען והאמין שזה לא מספיק מצדו.

ולכן כתוב במדרש שכשמשה ראה את **ענוותו של יהושע** התפלל עליו והוסיף י' לשמו "**קה יושיעך מעצת מרגלים**", כי בענוה יתירה יש מצב שהוא ירגיש שהוא כאפס וחלש לעומת אחרים היותר מושלמים ממנו בניצול כוחותיהם, ולכן יש מצב שיהושע יבטל את דעתו ויסכים לשאר המרגלים והוא ייפול כמוהם חלילה, **לכן** התפלל עליו, שלמרות הענוה יהיה לו כוח לעמוד כנגד אחרים ולא יסכים להם, שגם לו תהיה דעה עצמאית וברורה, כי יש לו תוכן חזק וקדוש ויש בו כוח וקדושה, ולמרות הענוה הוא לא יחשוב שהוא אפס חלילה!!! ובודאי בזמן שלא מתאים וודאי אסור שיחשוב כך, **אדרבה** **ויגבה לבו בדרכי ה'.**

ישמח משה במתנת חלקו כי עבד נאמן קראת לו – וכי איפה הענוה? ומתי קיבל זאת?

כבר ידע זאת בלי נבואה זו!!! אלא משמע שעוד בחייו כבר ידע ושמח מזה שבורא עולם קרא לו כך!!!

ולכן נראה לענ"ד שכשבאו אהרן ומרים לבקש את סליחתו כנראה מעצמם התוודו ופרטו את חטאם וטעותם, ולכל הפחות אמרו לו את הנבואה הקשורה אליו.

ואם כן במקום לכעוס עליהם, משה באותו רגע שמח מאוד, ונראה שאפילו הודה להם על שגרמו לו את שמחת חייו, **וייתכן** עוד שאם היו שואלים את משה האם שווה לך שדיברו עליך את הלשון הרע, ייתכן שאפילו בלי מידת הענוה הוא היה אומר ודאי ודאי!!! כי בזכות הלשון הרע שדיברו עליו הוא קיבל את מתנת חלקו - **כל שבחו.**

אבל מכל מקום תיסגר הצדקת מרים שבעת ימים, כי לשון הרע אסור לדבר אפילו אם המדובר צדיק ועניו ולא ניפגע, ואדרבא הרוויח מזה את כל חייו, כי לנו אסור לעשות שום דבר רוע מצדנו.

ונהי בעינינו כחגבים וכן היינו בעיניהם – המשך

אחרים ולכן משה רבינו פרש מאשתו, ומרים שלא הבינה זאת חטאה טעתה ונענשה.

ולכן גם המרגלים היו צריכים לחוש גאווה שהם ענקיים בכוח ובקדושה, כי הם בני אברהם יצחק ויעקב וטעו וחטאו בכך שלא הרגישו כך, **ורק** כלב בן יפונה הבין זאת והתקרב למקום הענקיים והשתטח על קברי אבות כי ידע שמהם יש לעם ישראל את העוצמה והכוח, וברור שכלב לא חש לרגע כאילו הוא כחגב מול הענקיים אלא להיפך הוא הרגיש ענק לעומתם ובני הענק הם לעומתו כחגבים כי הוא מבני הענקים **האמתיים** בן לגדולים אשר בארץ שהם האבות, ולכן ניגש בלי פחד כלל!!!

ללמדנו, שגם אם חלילה חטאנו וכשלו בחיינו לעולם לא נגיד שאנחנו אפס, כי זה גורם להידרדרות נוספת וסופנית, כי אם לאנשים צדיקים וענווים אסור להרגיש אפסים, למרות שזה חלק ממעלתם וההיפך מהאיכות שלהם, כל שכן מי שחטא ובמצבו הוא ראוי להיחשב כאפס, ודאי שאסור לו לומר זאת על עצמו! אלא חייב לומר אני לא אפס! ה', אכן טעיתי וחטאתי! אבל יש בי נשמה קדושה ועליונה!!! נכון לצערי התלכלכתי מאוד, אבל עדיין אצליח לנקות הכל, כי טמון בי ערך גבוה ועוצמתי "נשמה קדושה וטהורה".

עוד בעניין

שמח מזה מאוד. **אם** כן יוצא שאחרי בשורה זו הוא חי לאחר מכן עוד כ 40 שנה, ואיך הייתה לו ענוה במשך כל

כתוב בתרגום יונתן בן עוזיאל, "כשראה משה ענוותנותו קרא לו יהושע". וצריך להבין מה הקשר שבגלל שליהושע הייתה ענוה לכן צריך משה להתפלל עליו??? הרי ענוה זה דבר טוב, **ואדרבה** אם יהושע עניו אם כן הוא צדיק, ודווקא זה סיבה שאין צורך להתפלל עליו!!!

אלא נראה לתרץ על פי מה חידוש ששמעתי משכני היקר מצדיקי אשדוד, שרש"י בפרשת בהר שאל "**מה עניין שמיטה אצל הר סיני**"??? **והתחדש לו תשובה**, ששמיטה זה לעזוב, להזניח - התבטלות, הרגשה של חוסר שייכות, והיות ומצב כזה אצל אדם אפשר שיפול גם לרוע, כי אם אני אפס אין לי מה להפסיד!! **לכן** נסמכה שמיטה להר סיני, לומר שצריך ענוה כמו סיני שניתנה עליו תורה, שאני קטן אבל יש בי תוכן יש בי חשיבות וקדושה.

אז אם כך מה זה ענוה? היא הענוה האמתית! **התשובה**, זה לא שאני אפס! זה לא שאני לא שווה כלום! כי הנה משה היה עניו מאוד מאוד מכל האדם, בכל זאת פרש מאשה למרות ששאר הנביאים לא עשו כן, כי משה ידע וכפי שהסביר זאת ה', שמשה הוא נביא גדול יותר מנביאים אחרים, ולכן רק עליו הייתה מצווה לפרוש מאשה, ומוכת שהוא הכיר במצבו ובדרגתו הגדולה שהיא מעל מכל הנביאים, **וא"כ** מה הכוונה שהוא היה עניו מכל האדם?!

ובשבת קודש בשחרית התחדש לי ברוך השם, חידוש עצום בתפילה, שאומרים "**ישמח משה במתנת חלקו, כי עבד נאמן קראת לו**", ויש לעיין מתי הקב"ה קרא לו "**עבד נאמן**"??? **והתשובה** היא שהיה זה דווקא כאשר דיברו עליו לשון הרע, ובאותו זמן מרים ואהרן קיבלו מוסר על שדיברו נגד משה, ואם כן יוצא שדווקא אז משה שמח!!!

כי אז ה' אמר עליו "**בכל ביתי נאמן הוא - עבדי משה**", ושמחתו הגדולה היא שהנה הוא קיבל אישור מה' שהוא כן השלים את יכולתו כראוי, והוא כן השלים כראוי את מטרותיו, איזה שמחה ואושר לאדם שכל חייו דאג שלא ממלא כראוי חובותיו והנה קיבל ציון מושלם מה'.

דק שיש לדון כי כתוב **ישמח** משה בלשון **עתיז**, ואכן בורא עולם אמר את כל שבחו של משה **שלא בפניו** כמו שכתוב "**ויצאו שניהם**", ואם כן מתי התברר למשה שבח זה ששמח בזה??? אם נגיד אחרי פטירתו מהעולם, הרי אז בעולם האמת

וזה היה אמור להיות מוסר השכל למרגלים, שגם לשון הרע **שיצא מזה רווח עצום אסור לומר**, וכל שכן לשון הרע שגורם נזק לעם ישראל שימותו במדבר ושיתעכבו 40 שנה עד שיכנסו לארץ ישראל, וגם שבגללו כמעט רגמו למוות את יהושע וכלב.

וייתכן עוד שהמרגלים פחדו מהענקים, וכפי שתיארו זאת **"ונהי בעינינו כחגבים וכן היינו בעיניהם"**, וכפי שכתב החפץ חיים שבזה טעו, שבמקום לשקוע בשפלות עצמם, בענוה מיותרת שלא במקומה, אדרבה היה עליהם ללמוד מהלשון הרע של מרים על משה מה זו ענוה אמתית ומהי ענוה מזויפת, שמשה למרות ענוותו הכיר בערך עצמו יותר מנביאים

ללמדנו, שגם אם חלילה חטאנו וכשלו בחיינו לעולם לא נגיד שאנחנו אפס, כי זה גורם להידרדרות נוספת וסופנית, כי אם לאנשים צדיקים וענווים אסור להרגיש אפסים, למרות שזה חלק ממעלתם וההיפך מהאיכות שלהם, כל שכן מי שחטא ובמצבו הוא ראוי להיחשב כאפס, ודאי שאסור לו לומר זאת על עצמו! אלא חייב לומר אני לא אפס! ה', אכן טעיתי וחטאתי! אבל יש בי נשמה קדושה ועליונה!!! נכון לצערי התלכלכתי מאוד, אבל עדיין אצליח לנקות הכל, כי טמון בי ערך גבוה ועוצמתי "נשמה קדושה וטהורה".

אם אכן כדברינו קודם, שאהרן ומרים סיפרו לו כשביקשו את סליחתו, שה' קרא לו **עבד נאמן**, ואז משה

מטהר לבנו - שלח

השנים הנותרות??? הרי כבר ידע שהוא מושלם באישורו של ה'?

ויתכן שכאן היה שלב נוסף בענווה קשה יותר, שכל הזמן משה חשב, נכון, עד עכשיו קיבלתי אישור שאני מושלם, אבל מעכשיו אולי שוב אני מחסר בשלימות העבודה, ואדרבה דווקא בגלל שקיבלתי ציון מושלם יתכן שאני סומך על עצמי יותר מידי ומרמה את עצמי שאני ממשיך להיות מושלם.

אבל מצד שני כל פעם משה הזכיר לעצמו את השמחה והתענוג שקיבל מתנת חיוו שה' מעיד עליו שהוא מושלם, ובכוח מתיקות זו התחזק לעבוד את ה' עם כל יכולתו וכל מרצו, **ואולי** לכן כתוב **ישמח ולא ושמח**, שבמילה **ישמח** יש במשמעותה שכל פעם בעתיד שימח את עצמו במתנת חלקו, כי הוא התחזק ממתיקות זו שזכר בה להמשך עבודת הבורא בשלימות, ובכל זאת להישאר עניו ולא להרגיש מושלם וראוי.

ונלמד מזה כפי שכבר כתבתי בעבר, שבכדי להתחזק ולנצח את היצר הרע בזמן של ניסיון קשה, ובכדי להשתיק את היצר הרע המתפרע בנו באש של תאוה ומנסה להורגנו לחלוטין, וגם בכדי לקבל דרבון ועידוד לעבוד את הבורא יתברך בהתלהבות ובשמחה ובחשק כראוי, עלינו להיזכר בזמנים המתוקים שהיו לנו ברוחניות, בשמחה ששמחנו והתלהבנו מאוד בשמחה של מצוה, וכשיניזכר בהם נתעודד להתגבר על היצר ועל העצלות, ונקיים את המצוות בחשק בהתלהבות, כי "אש של מצווה תגרש ויכבה את האש של היצר הבוער", אמן ואמן.

"ראו ולא לקחו מוסר" – ראייה חלקית

וכ"ד משמרות עומדות לפני בניו, כולם מתנבאים ברוח וקודש, אפשר כל הגדולה הזאת עתידה לעמוד ממני ואני אשתוק, לכן השתתף, למרות ששמע ממשה שכולם אובדים ואחד ניצול, וטעה ש"אשר יבחר ה' הוא הקדוש" נאמר עליו, וטעה בראייתו לפי שבניו עשו תשובה, ו**מסיים** רש"י **שמשה היה רואה**, חדיינו שקרן ראה חצי תמונה לכן טעה, ואילו משה רבינו ראה את כל התמונה ולכן לא טעה.

יוכן אשת פוטיפר ראתה ראה חלקית כפי שכתב רש"י שהתורה השוותה אותה לתמר הצדיקה אשת יהודה, לומר לך, מה זו לשם שמים אף זו לשם שמים, כי היא ראתה באצטרולוגין באסטרונומיה שלה שעתידיה להעמיד בנים מיוסף, ולא ידעה אם ממנה או מבתה, דהיינו חצי תמונה עתידית ולא ברורה, וכן פרעה ראה **"ראו כי נגד פניכם"**, אבל לא ראה תמונה ברורה ומדויקת.

וְאָכַן כל ראייה או **נבואה חלקית** צריך **לפרש** אותה נכון ו**להשלימה** בקדושה ובטהרה, **ומלב** נטול **נגיעות אישיות** ואינטרסים צרים, ולכן המרגלים אכן "**ראו**" אבל **לא לקחו מוסר**, שהיה להם כנבואה חלקית והיה מוטל עליהם לפרש ולהשלים כראוי את הראיה או הנבואה שראו בלי נגיעות.

ואם היו לוקחים מוסר ממרים, היו לומדים עד כמה אדם חייב לדייק ולהעמיק ולפרש בלי נגיעות, שהרי מרים פירשה לא במדויק וכראוי את פרישת משה מאשתו, רק בגלל שכאב לה **"וכי רק בו דיבר ה' הרי גם עמנו דיבר ה'"**, והיות ולא השלימה את הפירוש וההסבר כראוי, אלא טעתה בגין צערה הפנימי, על כן נכשלה ונענשה.

כתוב בזוהר הקדוש שהמרגלים ידעו ברוח הקודש, שהם לא ישמשו כנשיאים בארץ ישראל, לכן הייתה להם מגמה שעם ישראל לא יכנס לארץ ישראל, **ולכאורה** אם ראו זאת, למה לא ראו את ההמשך שהם ימותו במדבר, הם מיד וכל בני דורם במשך 40 שנה, אלא מה נאמר, שראו רק חלק מהתמונה העתידית ולא את כולה.

אמנם מצאתי עוד חלק של נבואה שכביכול ראו, שמתוך דבריהם הרעים על ארץ ישראל "עַז הָעַם הַיִּשְׁבַּ בָּאָרֶץ וְהָעִירִים בְּצִרּוֹת גְּדֹלֶת מָאֵד וְגַם יְלִידֵי הָעֵנֶק רָאִינוּ שָׁם, לֹא נוֹכֵל לַעֲלוֹת אֶל הָעַם כִּי חֹזֶק הוּא מִמֶּנּוּ", אפשר לשמוע בהם את הצליל וחלק מהתוכן שבזר אולם בעצמו אמר על ארץ ישראל: "שִׁמְעֵי יִשְׂרָאֵל אֲתָה עֹבֵר הַיּוֹם אֶת הַיַּרְדֵּן לְבָא לָרֶשֶׁת גּוֹיִם גְּדֻלִּים וְעַצְמִים מִמֶּךָּ, עִירִים גְּדֹלֶת וּבְצִרָתָּ בְּשָׂמִים, עִם גְּדוֹל וְרֹם בְּנֵי עֲנָקִים אֲשֶׁר אֲתָה יֹדַעַת וְאַתָּה שְׁמַעַת מִי יִתְּצֵב לִפְנֵי בְנֵי עֲנָק", דבר שהם סיימו ואמרו "כִּי חֹזֶק הוּא מִמֶּנּוּ", וזה ההיפך מדברך בזר אולם שסיים "גּוֹיִם גְּדֻלִּים וְעַצְמִים מִמֶּךָּ" מִמֶּךָּ-מִעַם יִשְׂרָאֵל.

וגם לא השלימו וסיימו שנקבל את הארץ בזכות אבותינו הקדושים, כהמשך דברי הקב"ה "וידעת היום כי ה' אלוֹקֶיךָ הוּא הָעֵבֶר לַפִּינֵךְ אֲשֶׁר אָכַלָה הוּא יִשְׁמִידֶם מִהֵרָ כַּאֲשֶׁר דָּבַר ה' לְךָ, וּלְמַעַן הָקִים אֶת הַדְּבָר אֲשֶׁר נִשְׁבַּע ה' לְאַבְרָהָם לֵיכָרְךָ לְיִצְחָק וְלְיַעֲקֹב", וכזהסחח בורא עולם בתחילת פרשת המרגלים "אִשְׁרֵינוּ אֵינִי נוֹתֵן".

וְנָם אוֹתָהּ רֹאיהַ חִלְקִית רֹאהַ קוֹרַח כְּפִי שְׁכַתְּבִי רִשׁׁי׃ קָרַח שִׁפְקָח הָיָה מֵהָ רֹאהַ לְשִׁטּוֹת זֶה, עֹנָה רִשׁׁי עֵינֵינוּ הִטְעָנוּ, רֹאהַ שְׁלֹשֶׁת גְּדוֹלָה יוֹצֵאָה מִמֶּנּוּ, שְׁמוּאֵל שֶׁשְׁקוֹל כְּנֵגֵד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן

ונלמד מזה עד כמה חשוב יחד עם התעלות של קדושה ואורות הקדושה, לא לשכוח ללמוד ולהתמיד בתורה, אבל חובה גם שנלמד וניקח מוסר, שרק כך נגלה את הפנימיות שלנו, ונמחק או נתקן את המידות הרעות שבנו, שעלולים להפיל אותנו בהמשך עלייתנו בקדושה, ולהוביל אותנו למחוזות שה' ישמור, שחלילה נטעה ונטעה נחטא ונחטיא אחרים, לכן לעולם נלמד מוסר וניקח ונוציא חיזוק יומי מדבר המוסר, כך לא נהפוך קערה על פיה, ובעזרת השם נתקדש ונתעלה ברוחניות יחד עם תיקון המידות אמן ואמן.

ארבעים יום יום לשנה יום לשנה תשאו את עונתיכם

אבל מורי ורבותי מידה טובה גדולה ממידה רעה, ואם יום לשנה היה לרעה, כך גם יום לשנה יהיה לטובה, ולכן מורי ורבותי, אם נחזור בתשובה **וגם** נחזק יהודים אחרים עד כמה שידיו משגת, נגרום שיום של תשובה יחשיב לנו הבורא כמו שנה של עבירות שלימה.

יזכ 40 יום של תשובה וקדושה ומעשים טובים וחיזוק עצמי וחיזוק הרבים יחשב לנו כתשובה של 40 שנה, ואם בגבורות 80 שנה. דהיינו 80 יום של קדושה וחיזוק וזיכוי הרבים.

עם ישראל התעכבו במדבר ארבעים שנה במקום 40 יום שבהם הלכו המרגלים וחטאו, לא יום מול יום אלא שנה כנגד יום, וכל כך למה??? **ויתכן** שלמרות והמרגלים היו יחידים שחטאו משך 40 יום, בכל זאת המרגלים היו שליחי העם, והעם גם חטא כי העם דרש את שליחותם וגם הסכימו למסקנת המרגלים וזה החמיר את חטאם של המרגלים, **ולכן** נחשב שהמרגלים חטאו 40 יום כפול כל היחידים שעשו אותם, אבל מספר התוצאה גבוה מאוד ולכן חס עליהם בורא עולם והסתפק ביום לשנה בלבד. כך יצא רק 40 שנה ולא יותר.

ולכן צדיקים טהורים, קבלו עליכם וגם זכו אחרים וזכו את הרבים ב 40 יום של קדושה וטהרה וחיזוק בתשובה ומעשים טובים, וכך נצליח לתקן 40 שנה של "עם תועי לבב", "עם לא ידעו דרכי", ובעזרת ה' נעשה ונצליח נתחזק ונחזק, רק חזק ואמץ!! וקווה אל ה' שוב ושוב!!

יום לשנה תשאנו את עונתיכם

זה היה לרעה כי הם החטיאו את כל עם ישראל כמעט מלבד שבט לוי, ולכן היה לכל יום עוצמה כמו שנה.

אולי ה' בכוונה הקפיד על עם ישראל שיהיה יום לשנה, בכדי שלטובה תהיה גם כמידה זו ולטובה זה יותר קל. **כי** במרגלים

וזהר לבנו - שלח

כנגד שנה של עבירות!!! זה ממש שווה למשה רבינו שטובת עם ישראל הייתה לנגד עיניו תמיד!!!

בבית השם שיסוד חידושי התגלה לי בשבת קודש שאכן מקורו בקדושה, וברוך שכיוונתי ממש לדברי רבי יוחנן שמופיע ב**בילקוט שמעוני** שלח פרק י"ז רמז תשמ"ד, שכתוב שם שרבי יוחנן יצא לבית מדרש ודרש את הפסוק **"ואותי יום יום ידרשון ודעת דרכי יחפצון"**, והקשה רבי יוחנן וכי ביום דורשים אותו ובבילה אין דורשים אותו?!

אלא לומר לך שכל העוסק בתורה אפילו **יום אחד** [בשנה] **מעלה עליו הכתוב כאלו עסק בכל השנה, וכן הוא אומר במדת פורענות** כמספר הימים אשר תרתם את הארץ יום לשנה, וכי ארבעים שנה חטאו והלא לא חטאו אלא ארבעים יום, אלא לומר לך **כל העובר עבירה אפילו פעם אחת בשנה מעלה עליו הכתוב כאלו עבר כל השנה**.

ושימו לב, שלפי המדרש העיקר הוא יום לשנה לטובה, ומזה יוצא שגם לרעה הדבר כן, וזה כדברינו ממש שעיקר רצון הבורא ביום לשנה היה לטובה, להיטיב עמנו ולפתוח דלתות שערי תשובה בשפע רב לעם ישראל, שנתקן ב40 יום שנה של חטא, ושמחתי שמחה עצומה שמצאתי מקור נאמן ועצום לחידושי הודו לה' יתברך.

אז גם אתה יכול קדימה!!! ודע לך שאם הייתה רואה את אלפי ורבבות האנשים המשתתפים בתוכנית זו של 40 יום מכל חלקי עם ישראל, היית מאמין במאת האחוזים שגם אתה יכול!!! איש לרעו יעזרו ולאחיו יאמר חזק, בכוח חבורת קודש מנצחים את היצר הרע, לכן גם אתה יכול להצליח, רק תהיה מבקש ה' ותמצא לך חבורה של מבקשי ה', כי רבים הם!!!

וראיתם אותו וזכרתם את מצוות ה'

הגימטריא של 600 וביחד עם החוטים והקשרים יוצא בדיוק תרי"ג, ושוב נשאלת השאלה, למה בחרה התורה להשלים את 10 שחסר ל 600 בצורה עקיפה, ולא לכתוב ישירות ציצית מלא?!

ונראה לתרץ, שהתורה רוצה מצד אחד ללמד אותנו שיהודי בודד אחד לא יחשוב לרגע שאין באפשרותו לקיים את כל התרי"ג אלא רק בצירוף עוד יהודים, לכן חשוב היה לתורה להדגיש שאפילו כנף ציצית בודד אחד כבר מרמז ומזכיר את חובת קיום כל התרי"ג, ולכן גם ההשלמה של ה 10 שחסר בציצית, בא דווקא ממקום אחר ולא מתוך עצמו, כי באמת בכדי לקיים את כל התרי"ג צריכים עזרה והשלמה מיהודי אחר שיעזור לך להשלים, אבל אחרי הכל אתה יהודי חייב לדעת שמחובתך ובידך לקיים את כל התרי"ג.

ללמדנו, שיהודי חייב תמיכה ועזרה והשלמה מרב ומחברים בכדי להגיע לשלימות עצמו, שהוא לבד יוכל לקיים את כל התרי"ג, ועליך להתעקש להגיע לשלימות כי בידך הדבר, רק אל תתייאש ואל תתעצל, וזה הרעיון של חבורות החיזוקים שיש בקהילות הקודש, שחברים תומכים בחברים שלא ייפול לטומאה, ומעודדים אותו להתעלות במעלות התורה והיראה.

מקושש עצים ביום השבת

לארץ ובפרט שזה כרגע גם לא בתוכנית לכן פטורים אנחנו ממצוות שבת לפחות.

אבל כל הסבר זה מתאים רק לשיטה בגמרא שמושבותיכם הכוונה לאחר כיבוש ארץ ישראל, אבל בגמרא יש שמפרשים שמושבותיכם הכוונה לכל מקום בו גרים יהודים, ואם כן לדעה זו אין הסבר והצדקה למעשהו של צלפחד כי בוודאי דור המדבר חייב בכל המצוות.

והנה רבי עקיבא עצמו אמר קידושין ל"ז שכל 40 שנה במדבר ניסכו נסכים עם הקרבנות מהיין שעשו מאשכול הענבים שהביאו המרגלים, והרי גם בפרשת הנסכים כתוב **"מושבותיכם"** ולמה ניסכו יין עוד לפני כיבוש הארץ, מוכח מכאן שסבר רבי עקיבא ש**"מושבותיכם"** לא בא לחדש שרק אחרי כיבוש נוהגת המצוה, אלא הכוונה בכל מקום,

ואם כן חוזרת השאלה, שלפי רבי עקיבא עצמו אין טעם וסיבה מוצדקת לחילול שבת של צלפחד, כי ממילא מצוות שבת נוהגת בכל מקום בלי קשר לכיבוש הארץ, וזה מה שטען לו רבי יהודה בן בתירא **"אם כדברך"** שלדברך יש סתירה וכאמור.

אבל לטובה מספיק שנתחזק ונשתדל לחזק כמה שיותר יהודים, אפילו שלא נצליח לחזק את כולם, בכל זאת ה' ברחמיו במידת הרחמים ובטובו הגדול מסתפק בזה ויחשיב לנו יום לשנה, אז נקלוט, שכל העונש הגדול של יום לשנה היה פתח לחוזרים בתשובה, שנצלל יום לשנה ותוך 40 יום של חיזוק וקדושה וחיזוק אחרים נתקן 40 שנה.

אז מי לה' אלי!! צעקו המכבים, וגם אנחנו ביחד נקבל על עצמנו 40 יום שמירת עיניים ומחשבה, ונצעק מי לה' אלי!!! ונחזק אחרים, ונהיה יהודים טהורים ונתקן 40 שנות חיים שלא היו מושלמים, ודעו לכם את האמת, בזכות הרעיון של 40 יום חיזוק, אלפי יהודים קיבלו על עצמם את הרעיון זה ומתחזקים בזה כבר 3 שנים, וחלקם ברציפות ממש.

ולפי זה מובן נפלא מה כוונת התורה **"שלח לך"** - לטובתך, וכי איזה טובה יצא למשה רבינו מזה שהיו מרגלים שהחטיאו את עם ישראל ולכן 40 שנה התעכבו במדבר?? וכי טובה היא למשה רבינו??

והתשובה לכך היא על פי יסוד החידוש הקודם שהיות ויצא מזה עולם עצום של כוח של תשובה של 40 יום!!! שיום יחשב

כתב רש"י שהגימטריא של ציצית זה שש מאות, ושמונה חוטים וחמישה קשרים ביחד זה יוצא תרי"ג, ו**שאל** אותי יהודי יקר, מדוע כתוב בתורה ציצת בלי יוד נוספת?? ובכלל קשה על רש"י שאם כתוב ציצת בלי יוד אם כן חסר בגימטריא 10, כי ציצת זה רק 590?? **וגם** קשה, שכל הגימטריא של התרי"ג זה על כנף ציצית אחת מתוך 4 כנפות, ככתוב **"וראיתם אותי"**, והרי למצוות ציצית חייבים 4 כנפות ובפחות מזה הציצית פסולה, ואם כן מדוע על כנף אחד כבר יש את הגימטריא החשובה של זכירת כל תרי"ג המצוות?? שלכאורה כזו גימטריא חשובה אמורה להיות על כל הציצית המושלמת??

וראיתי במעם **לועז** שמביא שכתוב 3 פעמים **ציצת**, אבל פעם אחת כתוב **"לציצית"**, והלי שהיא בגימטריא 30 מתחלקת ל3 הפעמים שכתוב ציצת בלי יוד, ככה יוצא שלכל ציצית יש את

הגמרא בשבת צ"ו מביאה דעת רבי עקיבא שהמקושש עצים היה צלפחד, אמר לו רבי יהודה בן בתירה בין כך ובין כך אתה עתיד ליתן את הדין, שאם כדברך למה אתה מגלה מה שהתורה הסתירה?? ואם לא כדברך הרי הוצאת לעז על אותו צדיק.

וראיתי בספר **תכלת מרדכי של הגאון רבי מרדכי גימפל יפה** שביאר את העניין על פי המדרש שהביא **תוספות בב"ב קי"ט** שהמקושש חילל שבת לשם שמים, כי דור המדבר חשבו שהיות ואינם עולים לארץ ישראל אם כן הם כבר לא מחויבים בקיום המצוות, לכן הדגיש להם המקושש שטעו וגם הם במדבר חייבים לקיים את כל התורה.

ותמה הגאון רבי מרדכי, וכי למה סברו בני ישראל שיהיו פטורים מקיום מצוות שבת??

ותירץ באופן נפלא שבמצוות שבת כתוב **"לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת"**, ובגמרא **בידושין ל"ז** כתבה שבכל מקום שכתוב בתורה **"מושבותיכם"** הכוונה שמצווה זו נוהגת רק לאחר שעם ישראל כבש וחילק והתיישב בארץ ישראל, ולכן כאן היה מקום **לדור המרגלים** לטעון היות ועדיין לא נכנסו

וזהר לבנו - שלח

וכמו כן ניסוך היין, למרות שגם בו כתוב "מושבתיכם", בכל זאת ה' בגזירת מלך קבע שיקדימו את מצוות ניסוך היין ויקיימו אותה במדבר, כי על ידי ניסוך היין שקיימו מאשכול הענבים שהביאו המרגלים במשך 40 שנה, בזה יתקנו מקצת מחטא המרגלים, ולכן הוסמך מצוות ניסוך היין לפרשת המרגלים, לומר לנו שתקיימו אותה במדבר עוד לפני בואכם לארץ בכדי לתקן את חטא המרגלים.

ללמדנו שגם חטא איום ונורא אפשר לתקן קצת על ידי תוספת קדושה ומצוה, אז אל תתייאש גם אם יש לך עבירות חמורות ומחרידות אל תשבר ותתייאש ותחזק בתורה ובמצוות ותתעלה ובעזרת ה' תתנקה ותתקדש והוא רחום יכפר עון ולא ישחית.

ויין לנסך רביעית ההין תעשה על העלה או לזבח לכבש האחד – המשך

הניסיון להיכנס לארץ מתוך קושי ומסירות נפש, רק מתוך דיבורם לעם הם כשלו כמפורט בהרחבה.

לכן, משה כן השתמש בפירות שהביאו על פי ציווי ושלחותו, ובפרט שיש כלל שאין אדם אוסר דבר שאינו שלו, והיות ומשה שלח אותם להביא מפירות הארץ כי זו הארץ שלנו, אזי כשהם בסופו של דבר לא רצו לכבוש את הארץ אם כן הם לא לקחו את הפירות לעצמם כבעלי הקרקעות, ורק משה שרצה להיכנס לארץ זכה בפירות שלקחו עבורו ובשלחותו.

ולכן הפירות הם שלו ואין למרגלים בעלות לטמא ולאסור את הפירות של משה, וגם היה עניין מיוחד למשה דווקא להשתמש בפירות הללו בכדי לתקן במשך 40 שנה על חטאם של המרגלים.

ולא תתורו אחרי לבבכם

שהתעכב שעה ארוכה בקריאת שמע כשאמר "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם" והרבה להתבונן ולחשוב מה אסור לראות ולהרהר!! ובעצם במקום להתחזק הוא בעצם נמשך בהרהורו ונהנה מהלכלוך רח"ל.

כמו כן לא לתור ולחפש כביכול לשם שמים ולצורך מצוה לדעת איפה יש נקודת תורפה בהגנה על קדושת ישראל, כי לפעמים כשמגלים את נקודת התורפה נגררים לראות עד כמה גודל הפרצה ונופלים לבאר שחת כי היצר הרע משתולל ומפתה ולא תמיד האדם חזק לעמוד נגדו, **ורבים וטובים נפלו חלל בפני היצר כשבדקו איפה נקודת התורפה, והאם אכן ההגנה מושלמת!!** וזה נוגע לכל תחום של קדושה וכל אחד יזהר היטב בעצמו לא להגיע לידי כך!!

ציצית פתיל תכלת

הם קשורים בקשרים חזקים לבגד, ורק בסוף הם חוטים פתוחים ומשוחזרים כביכול לאוויר העולם.

זה מסמל חיים של יהודי, שיהודי יכול לצאת מבית המדרש וכביכול להיפרד מגוף עולם היהדות, עם הוא קשור חזק לגוף עולם התורה בקשרים חזקים שוב ושוב, ורק אז גם בחוץ הוא יגרום קידוש ה' שיראו שזה בן תורה ויהודי צדיק, כי גם בעולם החומר בעולם הגשמיות וברחוב הוא יתנהג כבן תורה וירא שמים שמרגיש כל הזמן את הקשר ההדוק לעולם התורה.

מתי לתור ומתי לא

לפני שיצאו לרגל את הארץ כאשר היו כשרים הם היו מרגלים בעצמם ומגלים מה שורש רצונם לרגל את הארץ, יתכן שהיו נמנעים מלרגל את הארץ כי היו מגלים שבתוך תוכם טמון רצון המנוגד לרצון ה'.

אבל הם פשעו שהם לא חקרו מעצמם ולא בדקו מה עומק רצונם וכוונתם לרגל את ארץ ישראל, ולכן בהמשך דרכם כשהתעורר בהם הרצון לקטרג על הארץ הם נענשו למפרע כבר מתחילת יציאתם, כי אז היה טמון בהם החטא ופשעו שלא חקרו ובדקו לעומק בעצמם, ולכן עם ישראל נענש על כל 40 יום שהלכו כי כל יציאתם התברר לחטא וכאמור.

ובכדי לתרץ את הסתירה לכאורה בדעת רבי עקיבא עצמו, נראה שאכן רבי עקיבא סבר ש"מושבתיכם" זה רק לאחר כיבוש ארץ ישראל, ולכן צדק צלפחד שתיקן את טעות דור המדבר, והוכיח להם שלמרות זאת שבת נוהגת גם לפני כיבוש הארץ מגזירת מלך, שה' ציווה לשמור עוד ממרה את השבת עוד לפני כיבוש הארץ ואפילו עדיין לא קיבלו את התורה, אולי זה כעין תוספת שבת כביכול.

הגמרא בקידושין ל"ז מביאה את דברי רבי עקיבא שכל 40 שנה במדבר ניסכו נסכים לקרבנות מהיין שעשו מאשכול הענבים שהביאו המרגלים, **ונשאלת** השאלה, הרי באשכול ענבים זה המרגלים השתמשו לעבירה, שהרי בהם המרגלים המחישו לעם ישראל את רעת הארץ, שכשם שפירותיה של ארץ ישראל ענקיים ומשונים, כך טבעה וטבע אנשיה משונים לרעה.

ועד כדי כך שכתוב ברש"י שכלב ויהושע לא השתתפו בלקיחת הפירות כי זה שימש לרעה, ואם כן מדוע השתמשו בפירות הללו לצורך מצוה - הקרבת נסכים, הרי נעשה בהם עבירה????

ונראה לתרץ כמהלך שכתבתי בחטא המרגלים, שהמרגלים כשלקחו את הפירות וגם כשהביאו הם רצו רק לחזק את

ראיתי מהאדמו"ר מסוכטשוב ה"שם משמואל", שהתורה מזהירה לא לתור אחרי לבבכם הכוונה לשני הלבבות, והכוונה גם ליצר הרע וגם ליצר הטוב, וזה במשקל שדרשו חז"ל **בברכות נד' "ואהבת את ה' אלוקיך בכל לבבך"** והכוונה לעבוד את ה' ביצר הטוב וגם עם היצר הרע.

וביאר את העניין, שלתור הכוונה לרגל ולחקור, ולכן כתב שעל היהודי להיזהר גם במצוות כביכול, שלא לחקור ולדרוש האם מבין הוא את ציווי ה' במצוות התורה והאם יוצא לו מזה תועלת, אלא על כל יהודי לקיים את התורה והמצוות בתמימות כי כך ציווה ה' בלי שום תנאי!!

ונראה להוסיף על דבריו במשמעות אחרת, שלא נתור ונחפש לעקור את הרע כביכול בכוונות טובות, כמו אותו אחד

הגמרא במנחות מג' אומרת התכלת דומה לים וים לרקיע ורקיע לכסא הכבוד, והתבוננתי במצוות הציצית הרי בזמננו לפי רוב הדעות אין לנו היום פתיל תכלת ואם כן מה יעורר אותנו במצוות ציצית??

וברוך ה' שמחתי כי נפל לי רעיון נחמד מאוד, שבעצם גם היום בלי פתיל תכלת עדיין יש לנו הרהור תשובה מעצם מצוות הציצית, שהרי הציצית בנויה מבד שעל הגוף שלנו שעוטף אותנו וכאילו חלק מאתנו, וממנו יוצאים חוטים שבהתחלה

חשבתי לבאר מה הקשר בין תחילת הפרשה שהמרגלים תרו וחקרו את הארץ לרעה לבין סוף הפרשה במצוות ציצית שבה יש עניין פתיל תכלת שבנוי מסוג הדומה לתור וחקירה, שהרי אמרו פתיל תכלת דומה לים וים דומה לרקיע ורקיע דומה לכסא הכבוד, ומתכלת להגיע להיזכר בכסא הכבוד יש בזה כתיור והתבוננות וחקירה.

ובעצם בזה טמון ההבדל בין ריגול וחקירה שבתחילת הפרשה לסופה, שהכל תלוי במטרת הסופית של החקירה והריגול, שהמרגלים שחטאו וכשלו כי מטרת ריגולם הייתה למנוע מעם ישראל להגיע לארץ וכדברי הזהר האמור קודם, ואם המרגלים עוד

וזהר לבנו - שלח

בניסוח הדברים הללו אמורים גם כלפי החידוש הקודם של האדמו"ר מסוכטשוב ה"ש משמואל", שלפעמים מותר לחקור ולברר את מהות המצווה וטעמי המצווה כפי שעשה מחבר ספר החינוך, וגם גדולי ישראל עצמם ממנים את שליחיהם לבדוק את ההגנות וסתירת הפרצות ובדיקת עוצמתם ויעילותם, בוודאי ובלי ספק זה נצרך וראוי ונדרש, וגם כל אדם עליו לבדוק שאכן הוא מוגן היטב מכל דבר רע, אבל קודם הבדיקה חייב אדם לבדוק את עצמו קודם ולברר מה מטרות האמיתיות שלא יהיה מעורב במטרותיו גם להיכשל בביכול באונס תוך כדי הבדיקה, ומי שלא יודע לבדוק היטב ובאמת את עצמו שלא יעז להיכנס לבדיקות פרצות והגנות בכל תחומי היהדות...

דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם

אדם הניתן תפילין היות ובשבת אין מניחים תפילין לכן אדם מסוגל לשכוח את מצוות ה' ולהיחלש ביראת שמים, ולכן ציווה ה' שילבישו ציצית גם בשבת, כך שאפילו בשבת יהיה לו תזכורת והתעוררות, והקשנו שאם כן מה יהיה על כל הלילות שבהם לא מניחים תפילין ולא לובשים ציצית, הרי אדם מסוגל להיחלש ביראת שמים בלילות?!

אלא יתכן שכאן התורה רוצה שהנשים תהינה עזר כנגדו וישמרו על הבעלים שיהיו חזקים בתורה וביראת שמים, כי כן דרכו של עולם ככתוב בברכי נפשי **"תזרח השמש וכו' יצא אדם לפעלו ולעבודתו עדי ערב"**, שאדם כל היום מחוץ לבית ורק בלילה הוא חוזר לביתו, ואז הוא מוצא את אשתו והיא משמרתו מן החטא.

והתורה מצווה אותה את האישה הצדקנית גם לך חלק במצוות ציצית שתשמרי על קדושת בעלך, ואולי בדרך אפשר כוחה של האישה הצדקנית כציצית ותפילין בשמירת הבעל מהחטא ולעודדו לקדושה ולקיום כל המצוות.

ללמדנו, שתפקיד האישה ביהדות חשוב הוא עד למאד, וחשוב מאוד להתחתן עם בת ישראל ששאיפת חייה האמיתית היא לבנות בית קדוש בישראל, כי שקר החן והבל היופי אשה יראת ה' היא תתהלל, והאשה תזכור תמיד שתפקידה להיות עזר לבעל ולא כנגדו ח"ו, שתראה לקנאות באמת בגדולי ישראל ולא בעשירי ישראל וכו', וכך יזכו לבנות בית נאמן בישראל.

ולא תתורו אחרי לבבכם

עוד נראה לבאר שכתוב שאלוקים ברא את האדם ישר והם ביקשו חשבונות רבים, שבדרך הישר אדם צריך להאמין שהעולם נברא על ידי בורא חכם שאין כדוגמתו, כי לא יתכן שנייר אחד יהיה כתוב ברצף הגיוני וכל שכן לא יתכן שהעולם יתווצר לבד בלי מישהוא חכם ששיכתב את כל היצירה המדהימה שעד היום לא גילו את כל סודותיה, ואדרבא כמה שמתקדמים יותר בטכנולוגיה כך מגלים שהמרחק לגלוי סודות הטבע רחוקים הם יותר ויותר ושחוכמת הטבע היא עצומה עוד יותר והיא אין סופית.

רק ישנם אנשים שחפצים לחיות בלי עול מלכות שמים, כי אם יש בורא יש לו דרישות, ולאנשים הללו רצונם לחיות בלי עול ודרישות לכן הם תרים וחוקרים ומחפשים כל מיני הסברים מוזרים ודחוקים בכדי להסביר את תופעות הטבע ואת תופעת קיום העולם המופלא בלי צורך להאמין שהעולם נברא על ידי בורא עולם!! וכפי ששמעתי **שאלברט איינשטיין** התבטא **"שמרגיז אותנו המחשבה שהעולם נברא"**, ואכן זה באמת מרגיז את מי שרוצה לחיות בלי האמונה!!!

ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם

הבית הלוי שזה שהוא מתחמק ממצווה למרות שמנהג המקום להקפיד זה עצמו מוכיח זלזול עצום במצוות וכמאס במצווה ועל כך הוא נענש בחומרא במיתת ילדיו הקטנים.

וממשיך הבית הלוי שזה כוונת הפסוק **"הנני נשפט אותך על אמרך לא חטאתי"**, שאדם יטען הרי אין חובה ללבוש ציצית וממילא האדם טוען שהוא נקי ואין סיבה שהקב"ה יכעס עליו כי לא חטא כלל, ודווקא על זה ה' כועס ויעניש כהמשך הפסוק **"הנני נשפט אותך על אמרך לא חטאתי – מה תזלי מאוד לשנות את דרכך"**, שהקב"ה כועס על ששינתה ממנהג המקום להתחמק ממצוות ציצית.

ובכל זאת העונש שהבנים הקטנים מתים אמור להיות מידה כנגד מידה, וצריך לבאר מה המידה כנגד מידה שיש כאן!! וגם מה המשמעות עידנא דריתחא, הרי אם הוא מזלזל מגיע לו עונש גם בלי עידנא דריתחא כפי שכתוב בפרשת בחוקתי שאם בחוקתי תמאסו וכו' ושם נכתב עונשים חמורים על כך?!

הגאון רבי עקיבא איגר זצ"ל בשו"ע או"ח יא' שאל מדוע הפסוק מתחיל בלשון **דבר** שהוא לשון קשה וממשיך בלשון **אמירה** שזה לשון רכה, וכפי שכתב רש"י בפרשת יתרו ש**דבר** זה מיועד ל**גברים** שעליהם ידבר בלשון קשה כגידים ואילו ל**נשים** על משה רבינו לדבר בלשון **אמירה** רכה, ולכאורה מה שייכות עניין זה לכאן?!

ומתוך הגאון רע"א על פי השולחן ערוך שם שכתב שצריך לטוות את הציצית לשמה או שיאמר לאישה טווי לי ציצית לטלית, ומבאר הגרע"א שברור שמצוות ציצית שייכת ל**גברים ולא לנשים**, אבל עדיין לנשים יש חלק במצוות ציצית כי הטוויה היא מלאכת נשים.

והדברים צריכים ביאור, וכי היות והנשים מכינות בדרך כלל את הציצית לכן טרחה התורה להתייחס לנשים כאילו הן מצוות במצווה? וגם לא מצאנו חומרא שאשה תטווה.

ונראה לתרץ על פי האמור קודם, ששאלנו שהנה מצאנו במדרשים שבורא עולם טוען למשה רבינו שלמרות שכל השבוע

הגמרא דורשת אחרי לבבכם זה כפירה ואפיקורסות שאדם אומר אין אלוקים, נשאלת השאלה מה שייך לתייר ולחפש בהקשר של כפירה, מילא אם נפרש שהכל קשור לעניין שמירת העניינים מובן שהתורה מזהירה לשמור על העניינים ולא להסתכל ימינה ושמאלה, אבל בכפירה זה עניין של מחשבות בלבד ומה שייך לתור אחרי הכפירה? ובפשטות הכוונה לא להתעסק במחשבות כפירה, אבל אם כן שיהיה כתוב ולא תהרהרו או ולא תחשבו וכו'!!

וענה לי ידידי הרה"ג רב חיים שלמה הכהן גרוס שליט"א שהתורה אוסרת לנו להתעסק בדברים העלולים להביא אותנו לידי כפירה ולכן אסור לקרוא וכו' ספרים ועיתונים של כופרים שעלולים ישירות או בעקיפין לגרום לקורא בהם להרהור כפירה ח"ו, וכלל בזה גם ראיית סרטים אפילו בלי פריצות מלבד הביטול תורה ואובדן הלהבה הרוחנית שנכבית ומאדם רוחני הוא הופך לאדם יבש לכל עניין רוחני, אלא יש בזה עוד יותר גרוע מזה כי ברבים מהם טמון מסרים של כפירה וזלזול באמונה התמימה רח"ל.

על הפסוק **"גם בכנפיך נמצאו דם נפשות אביונים נקיים, ותאמרו כי נקיתי אך שב אפו ממני, הנני נשפט אותך על אמרך לא חטאתי"** ויש דעה בגמרא שבת לב' שהכוונה על זלזול במצוות ציצית, כי על ציצית כתוב **"על כנפי בגדיהם"**, ועל זה הבנים הקטנים מתים.

והבית הלוי טוען שלא מדובר על אדם שלובש 4 כנפות בלי ציצית והוא מאריך להוכיח כן מדברי הגמרא, וגם כי על זה אין אדם שיאמר לא חטאתי, **אלא** הכוונה לאדם שמתחמק מחובת מצוות ציצית ואינו לובש בגד עם 4 כנפות, ואכן מהגמרא מנחות מא' משמע שיש הקפדה גם על מי שלא מלביש בכלל בגד שמחוייב בציצית, וכפי שמלאך אמר לרב קטינא שבעידנא דריתחא – בזמן כעס הקב"ה מעניש גם על התחמקות מצוות ציצית דהיינו שלא מלביש בגד של 4 כנפות.

וכפי שכתוב בתוספות שההקפדה והעונש זה רק במקום שנוהגים ללבוש ציצית והוא מתחמק ממנהג המקום, ומסיים

וזהר לבנו - שלח

וכי איזה טעם של שבת היה בעיני ולב ילדיהם!! אז נבחר לעבוד את ה' בשמחה - וחי בהם!! ולא שימות בהם!!!

זכרו, תפילה זה פרס ומתנה, ותפילה ארוכה זה יותר מזכיה עצומה של דאבל לוטו, כי דאבל לוטו עולה כפול והרווח כפול הוא, ואילו תפילה מושקעת שווה פי כמה וכמה!!! **וחלילה** לחשוב על תפילה – אפילו בימים נוראים כעול וכסבל, ואוי לנו אם נחשוב בלב מתי יגמר הסבל הזה, ודי כבר לקושי הזה שמתארך ומתארך, אלא **”וחי בהם”**, אלא צדיקים נתענג במצוות, אמור נאמר ליצר ולכבוד גופנו, הרי ממילא אנחנו עושים אותם - את המצוות והתפילות, אז בא נעשה אותם בהתלהבות ובחשק **ובשמחה**, **”וחי בהם”** ולא שימות בהם.

וגם ככה כל המשפחה תלמד שמצוות ותפילה זה שמחה חיות אושר ועושר, וכך אתה מחבר אותם לשורשים ולא מרחיק אותם בידך מקיום המצוות, **ומתוך** שלא לשמה בא לשמה, שבסוף מעצמך כבר תרגיש את נועם התפילה, ותשמח על הזכות שניתנה לך לדבר שעות ארוכות עם בורא עולם, ובעזרת השם אתה תזכה להתחבר למתיקות התפילה, ודרכה תגיע לדקות עצומה בה, ותתמלא בשמחה של מצווה ושל קדושה.

ועל פי כל הדברים מובן למה בורא עולם הורג את ילדיו הקטנים של אדם כזה שמואס ומתחמק ממצוות גם לא בזמן ריתחא, ייתן שזה לא בגלל עונש אלא כי מוטב שימותו בני זכאים ולא ימותו חייבים, שהרי בגלל התנהגותו עתידים בניו להיות רשעים ושונאי תורה ומצוות, וכמו שהוא מתחמק ממצוות שלא ממש חייבים, כך בורא עולם מתחמק מלהחיות את בניו הקטנים כי בורא עולם לא חייב לסבול עוד רשעים שישנאו את מצוותיו וחוקיו.

הכסף פתיל תכלת

זכאן הבן שואל איך אדם ידמיין עד כדי כך?? ולמה על רוב בני אדם לא פועל מחשבות אלו למרות שמקיימים מצוות ציצית?? **והתשובה** הפשוטה היא על פי **החינוך במצוה** צה' שרק בשוגג מביאים חטאת ולא במזיד כי על אדם מזיד לא פועל הדמיון הזה, ומפני חטאינו אין לנו רגש ודמיון טהור.

ולא תתורו אחרי לבבכם ואחר עיניכם

ידמה עליו כקורה כדברי מרבתינו בגמרא, **אבל** ברגע שבלב אין החלטה עצומה לא לחטוא ושאי אפשר לחטוא ממילא העין תיכשל ותתאב למראה עיניה רח"ל.

ובאמת שמעתי ממומחים גדולים מתוך ניסיון של אנשים רבים מאוד, שהעצה הטובה ביותר להתגבר על ההתמכרות ליצר הרע, זה בהחלטה חדה מאוד, אני לא חוטא בשום פנים ואופן יהיה מה שיהיה, אני לא חוטא!! נקודה!!

זכמובן מלבד ההחלטה יש חובה להתרחק מפתחי עבירה ולא להתקרב לניסיונות, כי על מצב זה נאמר אין אדם חוטא אלא אם כן נכנסה בו רוח שטות, כי כאשר אדם שהחליט לא לחטוא נמצא במקום סכנה של ניסיון עבירה יכול הוא למרות החלטתו החזקה, להסתחרר ולהגיע למצב של רוח שטות הנדמית לו כחוסר שליטה, למרות שגם במצב כזה עדיין באמת אפשר להתגבר על היצר כידוע כפי שיוסף הצדיק נמלט וכו'.

וימותו האנשים מוציאי דיבת הארץ רעה במגפה לפני ה'

שאמרו את הלשון הרע על ארץ ישראל, ועונשם המחריד של המרגלים זה שגרם לעם ישראל להתאבל מאוד על חטאם, והלוא למרות שהמרגלים נענשו ביום ח' אב בכל זאת עם ישראל חטא בליל ט', למרות הזעזוע מעונשם של המרגלים, ונראה שעונש המרגלים לא השפיע על עם ישראל לחזור בתשובה, וזה לכאורה סותר את דברי החתם סופר לכאורה?

ונראה לתרץ, שאכן למרות הזעזוע מעונשם של המרגלים, היצר בער ועם ישראל חטא בבכי חינוס בליל ט' באב, ורק לאחר שחטאו בלילה והיצר בא על סיפוקו בכך שעם ישראל חטאו ונענשו להתעכב ולמות במדבר במשך 40 שנה, והם לא יכנסו לארץ ישראל, רק בניהם שהיו מתחת גיל 20 בעת החטא, רק אז התעוררו בתשובה מתוך הזעזוע מעוצמת העונש המחריד.

ונראה לתרץ שהנה כתוב בפרשת כי תבוא שאת כל הקללות עם ישראל מקבל **”תחת אשר לא עבדת את ה' אלוהיך בשמחה”** ושם הבאנו את שאלת המפרשים הרי יש כלל שאין עונשין אלא אם כן מזהירים, נכון שכלל זה אמור על עונשי בית דין, אבל בכל זאת הרעיון שעל כל עונש צריך אזהרה שייך גם כאן, **ובפרט** שכתובים בפרשה קללות ועונשים חמורים ה' ירחם ויצילנו מהם ומסיבתם, אז על עניין חשוב כל כך **איפה התורה כתבה את החובה לעבוד את ה' בשמחה!!!**

והתשובה היא בפסוק **”ושמרתם את חקתי ואת משפטי אשר יעשה אתם האדם וחי בהם אני ה'”** וכפי שפירשתי בפרשת אחרי מות, **”וחי בהם”** - שמשמח במצוות שהם אלו שנותנים לנו חיות וסיבה אמיתית לקום בבוקר - סיבה אמיתית ללכת לעבודה ולהתאמץ לפרנסה, כי אני הולך לקיים מצוות!!! וזה מחייה אותי, מענג ומשמח - **”וחי בהם”**, אבל מי שמת בהם או מהם, אוי לו ואוי לנשמתו ואוי למשפחתו, כי בניו מרגישים שזה **ומת בהם ומהם**, ובוז יבזו לתורה ולמצוות, כי למה עליהם להמשיך את מנת הסבל שאביהם מתייסר בו בחייו!!!

ולמרות שאתה מקפיד על קלה כבחמורה, אבל זה לא יעזור, כי זה אתה מראה לבניך דוגמה לסבל ועינוי מתמשך, וכי זה אתה רוצה להנחיל גם לבניך?? את הסבל והלחץ!!! ובדור קשה כמו הדור שלנו בקלות הבן יתנער מהקושי והעינוי והלחץ שברצונך להנחיל לו.

וכמו שמספרים על ר"מ פיינשטיין שתמה על יהודי אמריקה שמסרו נפשם על קדושת השבת, ובניהם ירדו מהדרך, והסביר שבכל שבוע פוטרו מהעבודה ונאנחו שזה בגלל שמירת שבת, נו,

הגמרא במנחות מג' אומרת התכלת דומה לים וים לרקיע ורקיע לכסא הכבוד, כמו כן הגמרא **שם מג'** מספרת על אדם שהיה זהיר במצוות ציצית שרצה לחטוא ובשעה שבא לחטוא נדמו לו 40 כנפות של הציצית כמו 2 זוגות עדים ונבהל ופרש מהעבירה.

כתוב ברש"י: **שהלב והעיניים הם מרגלים לגוף ומביאים אותו לידי עבירה, שהעין רואה והלב חומד.** ומחודד בספרי שחקר מי הולך אחרי מי?? הלב אחרי העיניים או העיניים אחרי הלב??

והכריע שהיות וסומא לא יכול לעשות את כל הטומאות בעל כורחך שהכוונה שהעיניים הולכים אחר הלב.

ומקשים המפרשים והרי רק אחרי שעין רואה אז שייך לתאוב למה שראה, וכפי שסיים רש"י העין רואה והלב חומד, ואם כן מה הכוונה שהעיניים הולכים אחר הלב??

ונראה לתרץ כפי היסוד שהבאנו בשם **אדמו"ר גור** שאם אדם מחליט בלבו לא רק שאסור לחטוא אלא גם מחליט ומשריש בלבו שלא שייך לחטוא כנגד רצון הבורא, וכמו קיר ברזל שמפריד בינו לעבירה שלא שייך לחטוא, ממילא גם אם יראה

כתב החתם סופר, שהמרגלים נענשו מיד באותו יום שהוציאו את דיבר הארץ, ולכן עם ישראל התאבלו מאוד ככתוב בתורה, ולולי זאת טוען החתם סופר עם ישראל לא היה מתאבל מאוד, אלא רק מחמת שראו בעונשם המכוער של המרגלים שיצא לשונם עד טבורם, **ובשולחן ערוך או"ח תקפ'** כתוב שהמרגלים מתו ביז' אלול וזה יוצא בדיוק 40 יום מח' אב כך שנענשו בדיוק 40 יום כנגד 40 הימים שהלכו לרגל את הארץ.

ולכאורה קשה מאוד דבריו הקדושים, שהרי בליל תשעה באב עם ישראל בכו בכי חינוס כי האמינו למרגלים ולא רצו ללכת לארץ ישראל, ואיך יתכן הדבר, הרי החתם סופר טוען שהמרגלים נענשו מיד באותו יום שבאו - יום ח' אב תכף אחרי

וזהר לבנו - שלח

וכך דרכו של יצר עד עצם היום הזה, אדם בשיא תאוותו יודע עד כמה מחריד העונש, אבל האדם בשיא תאוותו ממשיך כשוטה ומתעלם מהעונש המחריד, ורק לאחר שעשה את העבירה הוא מתעורר בפחד אוי מה עשיתי איך חטאתי אוי לי ואוי לנפשי!! ממש כדברי הגמרא אין אדם חוטא אלא אם כן נכנסה בו רוח שטות.

הקב"ה יעזרנו להתגבר על יצרנו הרע, והלוואי ולא נבוא לידי ניסיון באקראי וכל שכן שלא נביא חלילה את עצמינו בידים לידי ניסיון ולידי עבירה ח"ו, ויהי רצון שנוכל להתגבר על יצרנו תמיד גם כאשר היצר בוער כאש, והלוואי ואכן תפילתנו תתקבל ונצליח באמת ובתמים תמיד להתגבר על יצרנו ואמן.

ולא תתורו אחרי עיניכם אשר אתם זונים אחריהם

בעין לבך. ואמר (תהלים א א): אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים ובדרך חטאים לא עמד ובמושב לצים לא ישב, [מתחילה "הלך"] ואחר כך "עמד" ואחר כך "ישב", והדומה לזה הרבה.

והיום מסרתי שיחה על זה, ואמרתי שאני בהלם, כי שימו לב למילים "וגול מעל לבך את מסך יצרך אשר נסך עליך, עד שהבדיל בינך ובין אור שכלך" ואחר כך "עמד" ואחר כך "ישב", והדומה לזה הרבה.

המשפט הזה חזרתי לתלמידים שוב ושוב!! הסברתי להם שהחובת הלבבות חי לפני מאות שנים וכבר רימזו על היצר הרע של זמננו שמתנקז במסך, מסך מחשב ומסך של טלפון חכם וכי, והמסך הזה הורס לנו את השכל!!!

והמאמר הזה מצלצל במוחי - כן כל החוסר התלהבות ביראת שמים, כל כיבוי המאורות זה בגלל שבעונותינו מנענו מאור השמש להאיר לנו!!! אבל ביחד עם חבורת צדיקים נתגבר ונצליח לקבל אור ה' אמן ואמן.

ועשו להם ציצית – 8 חוטים כנגד 8 ימים

בשחיטת הפסח למרות שהוא אלוהי מצרים, וזה מבטא בהחלט חירות עם ישראל מעול המצרים, ועד הסוף שהיה לאחר 8 ימים בעת קריעת ים סוף, בכל זאת כל 8 ימים מתחברים הם כאחד, דהיינו יציאת מצרים אחת ארוכה שמשכה 8 ימים שבסיומה עם ישראל אמרו שירה על יציאת מצרים בכללותה.

ואכן עם ישראל הקפיד לדורות לומר הלל כמה פעמים בעת הקרבת קורבן פסח בבית המקדש, בכדי לומר שירה מתחילת הגאולה ולא רק בסיומה, למרות שכל הגאולה אחת היא, בכל זאת אנחנו שמחים להודות מתחילה ועד סוף, ועיין מה שכתבתי בפרשת עקב על חשיבות השירה.

והרבנית הצדקת אסתר אלבז מאשדוד טענה בחוכמתה, שאולי עם ישראל במצרים לא אמרו שירה בעת שחיטת קורבן פסח, כי לא רצו לומר שירה לה' בארץ טמאה שהמצרים היא ערוות כל הארץ, ולכן ההזדמנות הטובה לעם ישראל לומר שירה הייתה על הים כשמתו המצרים.

**גזרת 40 שנה במדבר

ועוד כששמעו הכנענים שישראל נכנסין לארץ עמדו ושרפו את הזרעים ועקרו את האילנות וקצצו את הנטיעות וסותרו את הבנינים וסתמו את המעינות, אמר הקב"ה אני הבטחתי את אברהם אביהם להכניסם בארץ מלאה כל טוב הריני מעבך במדבר ארבעים שנה עד שיעמדו הכנעניים ויתקנו מה שקלקלו.

ואם כן קשה וכי בגלל חטא המרגלים התעכבו עם ישראל במדבר 40 שנה או שזה היה רצון ה' כשיצאו ממצרים זה נקבע כרצון ה' בלי קשר לעונש כלל, ואם כן מה השתנה בגלל חטא המרגלים???

ונראה לתרץ שלולי חטא המרגלים כל הדור שיצאו ממצרים היו זוכים להיכנס לארץ ישראל, נכון רק לאחר 40 שנה אבל הם היו נכנסים לארץ ישראל כשהם מושלמים מכל הבחינות, מלבד מה שכתב המדרש שהיו אוכלים מן שזה מזון רוחני, ושותים מי בארה של מרים הקדושים והתורה הייתה מתיישבת עליהם כראוי, אלא

את זה כתבתי בשנה שעברה: אתמול ראיתי ספר חובת הלבבות אמרתי לבורא עולם תן לי לפתוח במקום שיחזק אותי וגם את ידידי, והנה נפתח לי בחובת הלבבות שער חשבון הנפש פרק ג' וזה לשונו "הקץ, אחי, מן השינה הזאת וגול מעל לבך את מסך יצרך אשר נסך עליך, עד שהבדיל בינך ובין אור שכלך, כעכביש אשר יארג על מאור הבית, וכאשר יתמיד, יעבה ויסתם, עד שימנע הגעת אור השמש אל הבית, ובתחילת אריגתו הוא חלוש ודק עד מאד, וכל אשר יתמיד הדבר, יחזק ויעבה וימנע אור השמש מעבור בו ומהגיע אל הבית.

וכן מעשה היצר בלבבך יהיה בתחילת ענינו חלוש מאד, לא ימנעך מראות האמיתיות, ואם תרגיש בו בעת ההיא ותגלהו מעל לבך - יקל עליך הדבר, ואם תקל בו ותתעלם ממנו - יחזק מעשהו, וימנע אור שכלך ממך, ויקשה לגלותו מעל הכרתך.

על כן מהר להציל את נפשך, והיעזר באלקים לדחותו מעליך, וטרח והשתדל, תאור באור החכמה ותראה אמיתת הדברים

כתב רש"י ששמונה החוטים שבציצית הם כנגד שמונה ימים ששהו ישראל משיצאו ממצרים עד שאמרו שירה על הים. **והרבינו בחיי** מקשה שהרי ביום שביעי לצאתם ממצרים היה קריעת ים סוף, ואיך כתב רש"י שמונה ימים מיציאת מצרים אמרו שירה?? ולכן מסביר הרבינו בחיי שהכוונה מעת שחיטת הפסח שהיה ביום יד' כך יוצא שמונה ימים עד שאמרו שירה על ים סוף.

ובעצם קשה מדוע נחשיב את יציאת מצרים מעת שחיטת הפסח?? ובכלל מה הקשר בין 8 ימים מיציאת מצרים עד שאמרו שירה על ים סוף לשמונה חוטי הציצית??

ומשמע מרש"י משמע כביכול שיש כביכול הקפדה על שהתעכבו עם ישראל 8 ימים עד שאמרו שירה, ואם כן לתקן את העיקוב הזה כביכול באו 8 חוטי הציצית לתקן.

ואולי כמו ששמונה חוטי הציצית פרודים הם, אבל בכל זאת הם אחד כי בשורשם הם קשורים ומחוברים ככנף אחד, כך גם למרות שיש 8 ימים מהתחלת יציאת מצרים שמתבטא

בגלל חטא המרגלים כתוב בתורה "ובניכם יהיו רועים במדבר ארבעים שנה ונשאו את זנותיכם עד תם פגריכם במדבר, במספר הימים אשר תרתם את הארץ ארבעים יום לשנה יום לשנה תשאו את עונתיכם ארבעים שנה וידעתם את תנאותי".

ומשמע מהפסוקים לכאורה שלולי חטא המרגלים אזי דור יוצאי מצרים היו נכנסים לארץ ישראל ולא היו מתעכבים במדבר 40 שנה.

אבל בתחילת פרשת בשלח כתוב בפירוש רבינו יונה ומקורו מהמדרש תנחומא וזה לשון המדרש: "כי קרוב הוא" קרוב הוא שירשו הכנענים את הארץ דכתיב ודור רביעי ישובו הנה (שם טו) ועדיין לא היה להם דור רביעי והקיפן במדבר ארבעים שנה, אמר הקב"ה אם אני מוליכן דרך פשוטה עכשיו מחזיקין איש איש בשדה ובכרם ומבטלים מן התורה, אלא אני מוליכן דרך המדבר ויאכלו את המן וישתו מי באר והתורה מתיישבת בגופן,

וזהר לבנו - שלח

וגם בניהם שלא חטאו סבלו בגין חטא אבותיהם שגם הם לא זכו ללמוד תורה בשמחה מושלמת כי גם הם היו במצב של נזופים וגם הם הפסידו מכך שמשה רבינו לא זכה לדבר עם ה' משך 40 שנה, מבהיל עד כמה גודל ההפסד.

ואכן בחזון איש סוף אורה חיים כתב בעניין אך לא כדברי המדרש תנחומא אלא בדרך אחרת, שלולי היו חוטאים היו נכנסים לארץ ישראל מיד ואולי שם מקבלים את התורה.

עד מתי לעדה הרעה הזאת

וקשר למניין הנפרד של הצדיקים אנשי חזקיהו, כי יש כוח במניין לבדוד ולבדל עצמו מכלל ומרוב הציבור לרעה ולטובה.

אז נתרץ כפי שתירץ הרה"ג ר' יונתן ענבל שליט"א ר"מ בישיבת ווילקומיר אשדוד, שרשעים אין להם חיבור ובכל זאת הם נחשבים **עדה** כ"ש חיבור צדיקים – נחשב חיבורם לעדה.

ואולי יש להוסיף שזה מחלוקת קרח ועדתו – כי גם בעדת קרח היה מחלוקת, שהרי אם רק א' ראוי להיות כהן אזי ה250 יריבו שוב, מי מהם יזכה להיות היחיד, אלא שהם התאחדו אך ורק בעניין מאחד אחד, ורק זה חיבר בניהם, שזה - "רק לא משה".

ואכן מצאנו כוחו של כל מניין, שהרי הקב"ה הקפיד לא למנות את בני לוי במניין כלל שבטי עם ישראל, כי כל הנמנים במניין עם ישראל נגזר עליהם למות במדבר, מלבד שבט לוי שנמנו במניין לבדם, ולכן ראוי מאוד להקפיד להתחבר למניין צדיקים תמיד כי בכוח מניין זה להינצל מגזירות רעות שנגזרות לעיתים על הרוב ועל כלל עם ישראל רח"ל.

גזירת הכליה של עם ישראל

ואכן מצאנו ששבט יהודה ואפרים למרות שהנשיאים שלהם כלב ויהושע היו צדיקים והלכו בגלוי נגד כל המרגלים, בכל זאת בני שבטם חטאו ובכו יחד עם כלל עם ישראל, וא"כ יתכן שגם שבט לוי למרות שלא היה להם נשיא שחטא במרגלים בכל זאת הם נגררו כמוהם ובכו באותו לילה.

עוד יתכן, שבחטא העגל לא נכתב שממשה יצא עם "עצום" ורק בחטא המרגלים, והסיבה היא כי בחטא העגל משה היה כביכול רגל אחד בכסא כנגד כסא של 3 רגלים = כנגד 3 אבות, שלא מחזיק מעמד, ואילו בחטא המרגלים הקב"ה צירף את כוחו של משה לכוח 3 האבות, ולכן כאן קיבל את ההבטחה שיצא ממנו עם גדול ועצום.

ומזה למד משה שכוחו עכשיו עצום ביותר שנוסף לו כוח 3 האבות, ומכוח זה הצליח משה לבטל לגמרי את הגזירה משבט לוי שחטאו רק בחטא אחד ולא שנים כשאר עם ישראל. **וכל המהלך הוא גם על הנשים, או שיש שלא דובר עליהם כמו כלב ויהושע שבוודאי לא היו כלים??** וזה תלוי במחלוקת המדרש רבה כא' י' והילקוט האם הנשים חטאו במרגלים – האם הן בכו בלילה יחד עם כל עם ישראל.

ובפשטות יתכן לתרץ, שדווקא נקט הקב"ה כשהציע כאן לכלות את עם ישראל שימותו במגפת הדבר, כיוון שכאשר יש מגיפה אינו מבחין בין צדיק לרשע, ומשמע **בגמרא ב"ק ס'** שזה הולך גם על מגיפת הדבר, וכדברי **רש"י במדבר יז' יא'** : רז זה מסר לו מלאך המות כשעלה לרקיע שהקטרת עוצר המגפה, ר"ל כשניתן רשות למשחית אז אין מבחין בין טוב לרע, ועל מה שמוסיף השטן משלו יש תיקון בקטורת, ואכן גם בעגל מתו במגיפה מי שלא עדים והתראה – **במדבר רבה ט' מז'.**

הם היו מרוויחים שהם לא היו נזופים, וכתוב ברש"י שכל 40 השנה שעם ישראל היו נזופים הקב"ה לא דיבר עם משה רבינו, ורק לאחר שמתו כל הדור ההוא – דור המרגלים רק אז חזר הקב"ה לדבר עם משה רבינו.

וזה הפסד עצום מאין כמוהו, כי אילו היו ישראל במדבר עם משה במצב של דיבור ה' עם משה והם לא היו נזופים, היה להם השגות נשגבות של תורה מתוך שמחה וקרבה עצומה לה' וחידושים של משה שכל הזמן מקבל מה' שפע רוחני, וזה נמנע מדור זה שמתו במדבר.

כתב רש"י, אלו המרגלים מכאן לעדה שהיא עשרה, ומאוד נפלאטי שמנין לתפילה ולעוד עניינים שבקדושה – עדה נלמד מהמרגלים הרשעים??

ונראה כי משה רבינו שחוץ ממה שהשתמש בזה שעדת להציל את עם ישראל גם בפרשת קרח שהקב"ה יהרוג רק עדת רשעים ולא את כלל עם ישראל, כי הם עדה בפני עצמה, אלא זה **גם עזר למלך הצדיק חזקיהו** שפחד שעם ישראל יפסיד במלחמה עם סנחריב כי רוב עם ישראל היו רשעים, עד שאמר לו הקב"ה: אתם סיעתו של חזקיהו אע"פ שאתם מועטים מסיעת שבנא, **לא תאמרו אחרי רבים להטות**, כי עמו של שבנא הוא **קשר רשעים ואינו מן המניין**. **רש"י ישעיה פרק ח' יב'**, דהיינו שהם הרשעים מקושרים ומיוחדים ונמנים לעצמם ואין להם כלל חלק

לכאן' קשה מדוע הקב"ה הן לאחר חטא העגל והן לאחר חטא המרגלים, אמר למשה שישמיד את עם ישראל ויעשה את משה לעם גדול, הרי שבט לוי כולו לא חטאו בעגל - **רש"י במדבר א' מט'** – ומשמע **מרש"י** שרק מי שחטא בעגל וגם במרגלים נגזר עליו למות במדבר ויש דעות שגם לא חטאו בחטא המרגלים.

וכפשטות דברי המהרש"א סנהדרין קט' שהקשה מדוע יעקב הזכיר חטא המרגלים על שמעון ולוי – הרי לוי לא היו בחטא המרגלים, א"כ מדוע הציע הקב"ה שימותו ולא יישאר מהם זכר, ורק ממשה יתחיל עם ישראל מחדש??

וגם מדוע בחטא המרגלים הוסיף הקב"ה שיעשה ממנו עם גדול ועצום ממנו, לעומת הכתוב בחטא העגל **"ואעשה אותך לגוי גדול"**?

ונראה לענ"ד שיתכן שלא חטאו תחילה בהצעה לשלוח מרגלים, אבל חטאו שככל עם ישראל בכו בלילה ההוא בכי חנים, ולכן יעקב אבינו הזכיר גם את שבט לוי בחטא המרגלים.

ואכן לולי תפילת משה גם שבט לוי היו מתים מחמת חטא אחד, ולכן הציע ה' כבר בחטא העגל ע"ש העתיד שעם ישראל יצא ממשע לבדו, (כפי שהקב"ה ציווה למנות את הלוויים בנפרד מעם ישראל כי לא נגזר על הלוויים למות במדבר, וזאת עוד קודם שעם ישראל חטאו במרגלים ועדיין לא נגזר עליהם מיתה במדבר בכ"ז ע"ש העתיד הקב"ה שיודע את העתידות קבע שיש למנות את הלוויים בנפרד), ורק לאחר תפילת משה נגזרה גזירה רק על החוטאים בשני חטאים, ולכן שבט לוי ניצל מהגזירה.

וזהר לבנו - שלח

ועל פשט זה קצת קשה מדוע משה רבינו לא טען כאברהם אבינו שזה חילול ה' להרוג צדיק עם רשע, וכמו כן קשה על אברהם אבינו וכל לא ידע שאם הקב"ה שולח שליח אזי אצל השליח המשחית אין משפט אלא הורג צדיק עם רשע? והרי גם שם המלאכים אמרו הופכים אנחנו?

ועל פשט זה קצת קשה מדוע משה רבינו לא טען כאברהם אבינו שזה חילול ה' להרוג צדיק עם רשע, וכמו כן קשה על אברהם אבינו וכל לא ידע שאם הקב"ה שולח שליח אזי אצל השליח המשחית אין משפט אלא הורג צדיק עם רשע? והרי גם שם המלאכים אמרו הופכים אנחנו?

ואעשה אותך לגוי גדול ועצום ממנו

המרגלים הקב"ה נתן פתח למשה רבינו לדעת שיש לו אפשרות ודרך לבטל את הגזירה?

ויתכן שגם כאן בחטא המרגלים הצעה זו **"ואעשה אותך לגוי גדול ועצום ממנו"** באה לתת כוח ולהראות דרך למשה איך ילמד זכות על עם ישראל, כי עצם הרעיון שממשה יצא עם רב יותר מיהושע וכלב אם אכן ההסבר הקודם נכון, זה עצמו סיבה שמשה בעונותיו יתנגד בתוקף.

וכפי שמשה התנגד מטעם ענווה לבקשות והפצרות ה' שיתמנה למנהיג עם ישראל, כי לא רצה לפגוע באהרן אחיו למרות שאהרן שמח עבור אחיו משה, בכל זאת משה בעונותיו התנגד בתוקף, כי עבודת חייו של משה הייתה במידת הענווה.

ואם בכל זאת הקב"ה כביכול מתגרה בו לתת לו גדלות וגאוה יותר מצדיקים אחרים, זה עצמו הוכיח למשה בכוח ענוותך הילחם לבטל את הגזירה, כי זה רצון הבורא שמשה יתנגד ויבטל את הגזירה.

מבלתי יכולת ה' להביא את העם הזה אל הארץ אשר נשבע להם וישחטם במדבר

ים סוף היה קטרוג עצום על היהודים בטענה: הללו עובדי ע"ז והללו עובדי ע"ז, כ"ש כיש 31 מלכים עם מנהגים שונים, שאולי יש בהם מנהגים טובים.

ויתכן עוד שהגויים יטענו שכוח ה' חזק רק כנגד ע"ז אחד ולא כנגד 31 כוחות של ע"ז.

יש לתמוה מה עם כלב ויהושע שלא חטאו, למה עם ישראל יצא רק ממשה ולא גם מהם?

ויתכן שהקב"ה הציע שממשה יצא ריבוי עצום עד כדי שלמרות שהוא אחד מול 2 כלב ויהושע הם יהיו מועט כי זרעו של משה יתרבה ביותר, ולכן דווקא כאן כתוב ממנו ולא בחטא העגל, ובפרט אם נפרש שאכן גם שבט לוי חטאו במרגלים כשבכו בלילה ההוא וכנ"ל.

ומה הסיבה שדווקא משה יזכה שמזרעו יהיה ריבוי עצום יותר מיהושע וכלב הצדיקים? וכפי שאכן התקיים בזרעו של משה שיצא מהם עם רב.

ועוד צריך עיון, שהרי בחטא העגל הקב"ה גילה למשה רבינו שבכוחו למנוע את הגזירה, כפי שדרשה הגמרא בברכות לב' שכיון שאמר הקב"ה למשה **"הרף ממני ואשמידם"** אמר משה דבר זה תלוי בי!! מיד עמד ונתחזק בתפלה ובקש רחמים, והשאלה היא איפה בחטא

מן ראש הישיבה רשכבה"ג זצ"ל הקשה על מה שכתב רש"י שהגויים יטענו שהקב"ה ניצח את פרעה אבל כנגד 31 מלכים אין להקב"ה כוח, הלוא הרי הטביעה בים או דבר שאלו ניסים מעל הטבע מה לי אחד מה לי מאה??

ואולי כוח הקטרוג עצום כשיש 31 מלכים, כי אז אולי יש בכל עם זכות טובה שונה ממלכות אחרת, ואם בקריעת

והמתה את העם כאיש אחד ואמרו הגוים מבלתי יכולת ה' להביא את העם הזה אל הארץ

יצמחו ממשה תוך יום עם רב ועצום ויגיעו מיד לארץ ישראל עדיין יהיה חילול ה' וכאמור..

ועל זה אמר הקב"ה **"ואולם חי אני וימלא כבוד ה' את כל הארץ"**, ודרשו חז"ל ברכות לב' אמר לו הקב"ה למשה **משה החייתיני** בדברך! וכתב רבינו **ניסים** גאון זה הדבר קשה היה בפני התלמידים והיו מלעיזים בו עלינו החולקין על דברי רבותינו ז"ל, כי מה שייך להחיות כביכול את הקב"ה??

ואולי פשר הדבר, שמשה סילק כל אפשרות למחשבה של כפירה על ידי פעולת ה' שתתפרש שחולשת ה' כנקבה כביכול כדברי הגמ', וזה נמשל להחיות ה' כביכול, ובעצם זכיתי וכיוונתי לתשובת רבינו ניסים, שטענת חוסר כוח זה טענת חוסר חיות, ולכן כשמשה סתם טענת חוסר כוח ה' בפי האומות בזה גרם להחיות את ה' כביכול אצל הגויים.

אלא שעדיין צ"ע שהרי הקב"ה בעצמו נתן פרצות לטועים, כמו בראשית ברא אלוקים, וכן ונעשה אדם, ואילו כאן הקב"ה שמח שמשה סתם פרצה של חילול ה' וכפירה בכוחו של הקב"ה?

בפשטות טענת משה על חילול ה' שיושמדו עם ישראל בבת אחד בלי להגיע לארץ, ולכאורה במציאות עם ישראל לא הגיעו לארץ מיד אלא רק לאחר 40 שנה, אלא שהחילול ה' יגרם אם עם ישראל היה מת בבת אחת בצירוף עיקוב של שנים עד שיצא ממשה עם רב שיכנסו לארץ ישראל באיחור של שנים, שני הדברים יחד יגרמו את הטענה שאין יכולת לה' להכניסם לארץ.

וקצת קשה שהרי ה' הציע שירבה את זרעו יותר מעם ישראל, וכשם שריבוי עם ישראל היה בנס שישה או שישים בכרס אחד אז יותר מעם ישראל יכול להיות עם שלם ביום אחד!! ולא יהיה חילול ה' כי יגדלו ויצמחו לאנשים ביום אחד כפי המובטח שיהיה בימי הגאולה שהכל יצמח ביום אחד כפי שהיה בימי בראשית – **עמוס ט' יג'!!**

אלא יתכן שעצם השמדת עם ישראל כולו בבת אחת זה החילול ה', לא העיכוב שלא באו מיד לארץ ישראל, שהרי אכן התעכבו 40 שנה ולא היה חילול ה', אלא שיגידו הגויים שכנראה חייבים יהודים צדיקים בכדי לנצח את העבודה זרה שלנו כי יש ממשות בעבודה זרה שלנו, ולכן התפלל משה שעם ישראל לא יושמד ויוחלף, כי גם אם

דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם

עניין ציצית כי בלילה אין מצוות ציצית, ומסיימים ה' אלוקיכם אמת, כך מבאר רש"י את הסוגיא.

הגמרא ברכות יד' אומרת שבמערבא אמרו קריאת שמע בלילה התחלת ויאמר דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם, ומדלגים

וזהר לבנו - שלח

"ויאמר", שיש בו תנאי חשוב שה' הוציא אותנו ממצרים בשביל שנקבל את מלכותו עלינו??

אבל למתבונן בפסוקים הקודמים, מוכח לכאורה, שהקב"ה דורש מאתנו לעשות השתדלות ביראת שמים, שעל ידי מצוות ציצית זה אמור לחזק אותנו ביראת שמים ולהזכיר לנו את חובת היראת שמים, והחובה להשתדל מאוד ביראת שמים כי **על מנת כן הוציא אותנו ה' ממצרים, שנעשה כל השתדלות** ואכן להגיע למטרה שהיא יראת שמים טהורה.

וא"כ הפסוק האחרון של ויאמר הוא חלק בלתי נפרד מהעניין ואי אפשר להביאו בנפרד, ולכן הביאו פסוק שמופיע בפרשת אחרי או שהביאו תחילת הפרשה וסופה בלי להיכנס תוכן הפרשה.

ויהס כלב – למה טעו לחשוב שכלב איתם במחשבה הרעה?

אבל יהושע שלא התפלל בקברי האבות, יתכן כי הוא לא היה בסכנה רוחנית כי קיבל הגנה ממש ששינה שמו ליהושע שה' יצילו מעצת מרגלים לעומת כלב שהיה עליו להרבות בתפילה שם שלא יפול בעצת המרגלים, אבל בכל זאת ע"פ המגלה עמוקות הייתה תביעה על יהושע כשקיבל את המשרה להנהיג את העם אחרי פטירת משה רבינו להתפלל על הדורות הבאים כמרומו בפסוק **"צו את יהושע וחזקוהו ואמצהו"** גם כשאנו מרגיש בעצמו צרה זו, ולכן נשתנה שמו באופן שונה **"יושע"** כפי שכתב **המגלה עמוקות בפרשת ואתחנן קפט'.**

וגם כאן אולי היה עליו להתפלל על קברי האבות על המרגלים שיתעוררו ויחזרו בתשובה, אבל יתכן שבכוונה לא הלך בכדי שלא יחשדו בכלב שהוא נגד דעתם כאשר הוא ויהושע יחד הולכים לקברי האבות וכאמור).

הארה - שלח לך – למעשה בגלל חטא המרגלים נשארו 40 שנה במדבר, כך עם ישראל נהיו תלמידי משה עד 40 שנה כי עד 40 שנה אין אדם עומד על דעת רבו, וכמו כן מתורץ לפי זה מדוע נענשו הקטנים הפחותים 20 שנה, וכפי שהקשה התורת משה לאלשי"ך, אבל התי' שהיות וזכו להיות תלמידי משה רבינו בשלימות 40 שנה זה המתנה הגדולה מכל!!

לשון הרע של המרגלים הושווה לחומרת לשון הרע על אדם חי, למה ומדוע?

ויישר לרבי אבירם אברהם ביטון שליט"א רב הקהילה הספרדית בפראמוס, ניו ג'רזי, שחידוש זה נולד מתוך עלונו הנפלא "תורת רפאל".

שחומרת הלשון הרע על הארץ ופרותיה, זה בגלל הפגיעה בה' והמרידה בה' שהעיד שהארץ טובה היא מאוד מאוד.

ואזדבא מהשינוי בגודל הפירות היה על המרגלים ללמוד על גודל השגחת ה' לטובה על ארץ ישראל ופרותיה למרות שהם דוממים, כי מהחפצים עלינו ללמוד על כוח ה' ולהודות לו.

לכן על המאכלים והמשקים וכו' יש חובת ברכה לה', כי דרך המאכל הדומם מתחברים באמונה בכוח ה' ובטובו, כך שהאוכל ההופך לחלק מהגוף שלנו ומזינו, מקבל מהות רוחנית ומרכיב של אמונה בה', ולא סתם אכילה גשמית כבהמה.

שאף היא שקולה כנגד כל המצות שנאמר **"ועשיתם את כל מצותי"**.

ומקשה מרן ראש הישיבה זצ"ל שאם שבת שקולה כנגד כל המצוות, וכן מילה שקולה כנגד כל המצוות נדרים

ועל זה מקשה הרשב"א הרי ישנו כלל שם דף יב' שאסור כביכול לחתוך פרשה ופסוק אם משה רבינו לא עשה כן, וא"כ איך במערבא חתכו פרשה ופסוקים וגם איך סיימו באמצע פסוק ופרשה??

ועל זה עונה הריטב"א וכן בשיטה מקובצת שבמערבא אכן פעלו כפי הכללים כי ישנו פסוק שלם בדיוק כפי שאמרו, שבפרשת אחרי יח' א' כתוב **"דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם אני ה' אלוהיכם"**.

אומנם הרשב"א עונה שכשם שהגמרא אומרת שלדעת בני מערבא תחילת פסוק ולהפסיק עוד לפני שהתחיל את הנושא של הפרשה זה לא נחשב התחלה אז גם יתכן שזה גם לא נחשב להפסקה.

ולכאורה מדוע היו צריכים להביא פסוק המופיע בפרשת "אחרי", מדוע לא יאמרו את כל הפסוק האחרון של

כלב ויהושע לא לקחו מפרות הארץ בשונה משאר המרגלים, וגם כלב הלך לבדו והסתכן להתפלל בקברי אבות למרות הענקיים שהיו שם, שראו את המרגלים והיו כחגבים בעיניהם? ואם כן קשה מאוד מדוע אם כן המרגלים שתקו לשמוע דבריו, וכי למה חשבו שהוא איתם וכדעתם הרעה??

ואולי עצם הדבר שיהושע לא הצטרף לכלב ללכת להתפלל בקברי האבות, מזה הבינו בטעות שכלב ויהושע לא בדעה אחת, וברגע שמקבלים דעה כזו קשה לשנותה, וכשכלב לא לקח מפרות הארץ זה כי לא נשאר מה לקחת, ומוסיף **תלמידי היקר א.ל.ני"ו** שחשבו שהוא כמו נחשון משבט יהודה קפץ לסכן עצמו לבד ללכת להתפלל על מפלת הענקיים המפחידים, ושהענקיים לא יהרגו אותם ושלא יהרסו את שליחותם.

המרגלים דברו רע על ארץ ישראל שהיא דוממת ועל פרותיה שהם משונים, אבל זה נחשב ללשון הרע, כמו דיבור לשון הרע על בן אדם, והראיה שהיה על המרגלים ללמוד מוסר ממרים שדיברה לשון הרע על משה, וכתוב **ברש"י שרשעים אלו ראו ולא לקחו מוסר**, סימן שזה באותו חומרא ודרגת עבירה כביכול.

ובכל זאת איך אפשר לדמות דיבור על דומם לדיבור רע על אדם חי?? ואולי מחמת קדושת ארץ ישראל שווה היא לדיבור על אדם חי, אבל ממשמעות הפסוקים שכתוב שכלב טען נגדם **אך בה' אל תמרודו**, יתכן שטמון כאן

פרשת ציצית שקולה כנגד כל המצוות – וחשיבות העצומה של הכיפה

כתב רש"י למה נסמכה פרשת מקושש עצים בשבת לפרשת ע"ז (חולין ה) לומר שהמחלל את השבת כעובד ע"ז, שאף היא שקולה ככל המצוות, וכן הוא אומר (נחמ"י ט) **"ועל הר סיני ירדת ותתן לעמך תורה ומצוות ואת שבת קדשך הודעת להם"**, וגם פרשת ציצית נסמכה לאלו, לפי

וזהר לבנו - שלח

ומעולם אלא נברא על פי מאמר ה', ממילא הוא מבין שהוא חייב לקיים את מצוות הבורא.

ומילה השקולה כנגד כל המצוות, כי היא אות וברית ותזכורת בגופו שהוא יהודי המחוייב להיות עבד ה', ושמירת הברית מקיים את העולם כולו, ובלי המילה אין גופו מושלם וגם אברהם אבינו עד שלא נימול לא היה שלם.

וציצית השקולה כנגד כל התורה כולה, כי היא המזכירה תמיד לקיים את כל מצוות ה', ולא לשכוח את ה' בכל עת, וכדברי הגמרא מנחות מג' "וראיתם אותו וזכרתם ועשיתם" ראייה מביאה לידי זכירה, וזכירה מביאה לידי עשייה.

ולמרות שגם מילה מזכרת לנו שאנחנו כרותים בברית עם הקב"ה, ומזכירה לנו ומחזקת אותנו ביראת שמים לקיים את כל מצוות ה', בכל זאת ציצית מעלתה שמזכרת גם ללבוש וגם לכל הרואים, ויש כאן פרסום וקידוש ה' וחיוזוק ליראת שמים גם לציבור לזכור שכולנו עבדי ה'.

ולפי זה מובן המעשה שמובא בגמרא מנחות מג' תנו רבנן חביבים ישראל שסיבבן הקב"ה במצות, תפילין בראשיהן ותפילין בזרועותיהן וציצית בבגדיהן ומזוזה לפתחיהן, ועליהן אמר דוד "שבע ביום הללתיך על משפטי צדקך" ופרש"י 7 ביום - תפילין בראש ובזרוע הרי 2, וארבע ציציות, ומזוזה, הרי 7: ובשעה שנכנס דוד לבית המרחץ וראה עצמו עומד ערום אמר אוי לי שאעמוד ערום בלא מצוה וכיון שזכר במילה שבבשרו נתיישרה דעתו, לאחר שיצא אמר עליה שירה שנאמר "למנצח על השמינית", על מילה שניתנה בשמיני.

וייתכן שהיות וספר 7 מצוות שמסובבות את האדם לכן הוסיף את המילה כשמינית, ויצא לו כן בס"ד מיוחדת כי מילה ניתנה ביום השמיני.

ולכאורה לא מובן מה חשב דוד בתחילה שספר ועשה והילל את ה' שיש 7 מצוות שמסובבות את האדם, ומה חשב בסוף שהוסיף את המילה שמצטרפת כשמינית?

אלא יתכן שכאשר נכנס לבית מרחץ שבה אין מזוזה וכמובן הוא פשט את התפילין קודם, וגם הוריד ממנו את הציצית אז כאב לבו שאין לו תזכורות של המצוות שמכריזות לו ולציבור לקיים מצוות ה', אבל כנזכר בברית מילה, כביכול נרגע שלפחות הוא עצמו יזכר שעליו לקיים מצוות ה' מכוח הברית החתומה בבשרו, למרות שזה לא תזכורת לאחרים, ובפרט ששמירת הברית בקדושה היא מחייב עצום והמשמרה כראוי מעלתו עצומה עד למאוד, וקדושתו עצומה ביותר.

וייתכן עוד שמי שמשמר בריתו כראוי בקדושה, הרי שכל חזונו שיראתו על פניו, מחזקת יהודים אחרים, וכדברי חז"ל כל מי שיש לו נשיאות חן בידוע שהוא ירא שמים, ודוד המלך נזכר שקדושת הברית שהוא שומר כראוי היא מכרזת ומחזקת ומזכרת ליהודים להתקדש ולקיים כל מצוות ה', ממילא שמח שאינו ערום ממצוות, לא כלפי עצמו וגם לא כלפי אחרים.

וייתכן עוד שדוד בענותו לא חישב תחילה את ברית המילה, כי סבר אין היראת שמים שלו כל כך חזקה שתקרין על פניו חן ויראת ה', אבל כשהבין שיש בכוח זה לחזק יהודים מיד התיישב בדעתו וצירף זאת לשמינית ועשה עליה מזמור מיוחד, לעודד יהודים להתקדש בשמירה וקדושת הברית למען תהיה יראתם על פניהם בלבתי יחטאו.

לב', וכן צדקה ב"ב ט', ואם כן איך אומרת הגמרא בשבועות כט' שציצית שקולה כנגד כל המצוות כאשר בכלל כל המצוות יש את מצוות שבת ומילה וצדקה שהם לבד שקולים כנגד כל המצוות?

ותירץ מרן זצ"ל שהקב"ה ברחמיו מחשיב בקיום מצוות ציצית לבדה כאילו קיים את כל המצוות כולל שבת ומילה וצדקה, למרות ששבת ומילה וצדקה לבד שקולים ככל המצוות, ובסוף דן מרן האם ציצית בלי תכלת גם שקולה כנגד כל המצוות.

ולענ"ד נראה לתרץ על פי מה שכתוב בגמרא ברכות לא' רבי יוחנן אמר ששמואל הוא שקול כמשה ואהרן שנאמר "משה ואהרן בכהניו ושמואל בקוראי שמו", ולכאורה תמוה שהרי כתוב "ממשה עד משה לא קם כמשה"?! ומשה מכונה "איש האלוקים".

וכתבתי לפרש כוונת הגמרא בדרך אפשר, והתשובה היא ששמואל שקול רק בכוח התפילה כמשה ואהרן, כי הפסוק "משה ואהרן בכהניו ושמואל בקוראי שמו, קוראים אל ה' והוא יענם", דהיינו בכוח הקריאה אל ה' שזה כוח התפילה בזה כוח שמואל שקול כמשה ואהרן, והראיה לכך, מנביא יואל ששם אביו פתואל, ומפרש רש"י שזה שמואל, המכונה "פתואל" כי פיתה לה' בתפילתו.

וטוען תלמידי היקר א.ל. ני"ו, שמשנה רבינו התפלל המון תפילות כגון כמניין "ואתחנן" על כניסתו לארץ ישראל, וגם "ויחל" שנחלה מאוד בעת שהתפלל על עם ישראל לאחר העגל, אבל יתכן שכוח תפילת שמואל מיוחד בעיקר בכוח הפיתוי והשכנוע בתפילה, ובעצם יתכן שקיבל כוחו זה מאמו חנה הצדקנית שבזכותה התחדשו הרבה מהלכות תפילה, וכביכול בתפילתה ניהלה כמין משא ומתן וכל מיני צורות של שכנוע, כגון "ראה תראה", עיין בגמרא משמעות הכפילות, או כשאמרה וחידישה את השבח "ה' צבקות", כפי שהגמרא המשילה על העני שביקש פרוסת לחם מהמלך, וכשהתחננה "אל הנער הזה התפללתי" שלא ימות בקפידת עלי על ששמואל הורה הלכה בפני רבו.

כמו כן, כל מצוה שכתוב עליה שהיא שקולה כנגד כל המצוות, הכוונה במובן ובחינה מסוימת, ולא בכל המובנים, כמו ששמואל שקול כמשה ואהרן לא בכל המובנים רק בעניין כוח התפילה, ובהמשך בדרך אפשר אני מפרט את המעלה והבחינה המיוחדת שבכל מצוות שכתוב עליה שהיא שקולה כנגד כל המצוות.

כי הנה צדקה ששקולה כנגד כל התורה, ההסבר הוא כדברי המהרש"א, שכל המעלים עיניו מן הצדקה כאלו עובד ע"ז שהיא שקולה כנגד כל המצוות, והטעם לכך שהנותן צדקה ה' משלם לו ככתוב "מלוה ה' חונן דל", והמעלים מלתת צדקה יש לו לב בליעל שלא מאמין בה' שישלם לו והרי הוא ככופר בה' ומודה באלהי זהב וכסף:

ואכן מצוות צדקה שקולה כנגד כל התורה, בכך שמצווה זו מבטאת את האמונה בהשגחת ה' והבטחותיו, שזה היפך הכפירה, ולמרות ששמיטה גם מבטאת אמונה בהשגחת ה' והבטחתו, אבל צדקה היא בכל יום ובכל שנה ובכל אדם ויל"ע, וכמו כן צדקה היא סמל החסד שעולם חסד יבנה.

ומצוות שבת ששקולה כנגד כל המצוות, כי זה מבטא את הסיבה והמחייב לקיום התורה והמצוות, כדברי רבנו בחיי בראשית כו' ה' שהיא מוכיחה את האמונה בחידוש העולם, וברגע שאדם מאמין שהעולם לא היה מאז

וזהר לבנו - שלח

אגב בלילה שאין תפילין וציצית, בכל זאת יש מזוזה שגם היא מזכרת ומחזקת ליראת שמים, כדברי הגמרא

במנחות שם, ולכן דוד נבהל רק במרחץ ולא בכל לילה ולילה.

אמת ונכון שלא כתוב בתורה שבכתב מפורש חובה לשים כיפה, אבל בגמרא קידושין לא' כתבו שאמוראים הקפידו לשים כיפה כי שכינה מעל ראשם, והיא מביאה לידי יראת שמים, והגמרא מספרת על רב נחמן בר יצחק כשנפלה הכיפה מראשו מיד רץ לגנוב כי זה היה בטבעו והכיפה עזרה לו להתגבר על טבעו הרע – שבת קנ"ו, והשולחן ערוך אור"ח ב' ו' ובט"ז שם ח' ג' קבעו לחובה כי היא מביאה לידי יראת שמים, שנדע שיש מעלינו את הקב"ה, ונכנע מפניו לבל נחטא חלילה,

וממילא היום שעיקר מהות יהודי דתי זה בכיפה, שהרי החילונים כשמשמיעים דתי שחוטא הם אומרים איך הוא לא מתבייש עם כיפה על הראש ככה לעשות?? כי היום זה מסמל יותר יראת שמים ומהות יהודי דתי, ואולי בדרך אפשר בדורות האחרונים וגם היום לרוב היהודים אין מסורת של פתיל תכלת בציצית שמזכירה יראת שמים בצבעה התכלת שמזכיר את כיסא הכבוד, לכן הקב"ה ברחמינו גלגל שנשלים את החסר בכיפה שעל ראשנו.

והוסיף תלמידי היקר הבה"ח ישראל מאיר בקרמן נ"ו מכיתה ח' ת"ת תורת אמת בני ברק ששמע שבפרשת ציצית כשכתוב "הכנף פתיל תכלת" כתוב בלי לדורותם, לעומת ציצית סתם כתוב "על כנפי בגדיכם לדורותם", והטעם כי התכלת בדורות האחרונים רוב כלל עם ישראל לא קיבלוה במסורת וכאמור קודם, ואכן התורה כבר מרמזת על כך, ויישר כוח לבה"ח הנ"ל על תוספת חשובה זו, ממסייעת לדברי מאוד בס"ד.

שלח וישלח בשלח – השורש שלח הוא היחיד בשורשים שיש לו 3 פרשיות בתורה

וגם יעקב נפצע בכף יריכו וכו' וכל פרשיות אלו קשורים לארץ ישראל, שהרי בשלח הקב"ה לא נחם דרך ארץ פלישתים בכדי לא לשבור את רוחם מחמת פחד המלחמה, וזה להיפך מפעולת המרגלים שהפחידו את העם, וגם קריעת ים סוף היה במטרה גם שכל עמי ארץ ישראל יפחדו עד יעבור עמך ה' וכו',

ואילו פרשת וישלח מדובר על חזרת יעקב לארץ ישראל, וההכנה שעשה בכדי לחזור לארץ ישראל.

ואולי כאמור הקב"ה הציע ב' שלח דהיינו רק 2 מרגלים דוגמת כלב ואליהו ששלח יהושע לרגל, ואילו השפטים דרשו נציג מכל שבט, ואילו היה ב' שלח היה ניסים כמו נס קריעת ים סוף שיכנסו מיד לארץ בניסים ונפלאות. **אבל** היה כאן בחינת וי שלח!! מלשון צער, שנשלחו 12 מרגלים וזה גרם צער, וכמו המלאכים ששלח יעקב לעשו באו בבשורה רעה שבא למלחמה למרות המכות שחטף, ויעקב היה נכנע לפניו מתוך פחד וכו'.

ועבדי כלב עקב הייתה רוח אחרת עמו וימלא אחרי והביאתיו אל הארץ

ואכן אין הרבה פעמים שכתוב בתורה **"עקב"**, רק 7 פעמים **בכל התורה**, ומתוכם 2 בפרשת עקב.

והפעם הראשונה שכתוב **עקב** זה בפרשת בראשית על היחסים בין האדם לנחש, **"הוא ישופך ראש ואתה תשופנו עקב"**, וכתב רש"י שם ואתה (הנחש) תשופנו עקב - לא יהא לך קומה, ותשכנו (את האדם) בעקבו ואף משם תמיתנו.

ומספרת הגמ' מעשה במקום אחד שהיה ערוד (נחש ארסי) והיה מזיק את הבריות. באו והודיעו לו לרבי חנינא בן דוסא. אמר להם: הראו לי את חורו. הראוהו את חורו. נתן עקבו על פי החור, יצא ונשכו ומת אותו ערוד.

נטלו על כתפו והביאו לבית המדרש. אמר להם: ראו בני אין ערוד ממית אלא החטא ממית. באותה שעה אמרו: אוי לו לאדם שפגע בו ערוד ואוי לו לערוד שפגע בו רבי חנינא בן דוסא ברכות לג'.

ויתכן שכל ה"עקב" הכתוב בתורה אכן קשור לדברי רש"י בתחילת פרשת עקב, שהסביר את המילה **"עקב - תשמעון"**, "אם המצוות קלות שאדם דש בעקביו תשמעון".

ואכן התעלות העצומה של האדם המחפש שלימות היא להקפיד על קלה כבחמורה, ואין אצלו הרגל וזלזול בשום מצווה, אלא כל מצווה הוא מקיים בהתלהבות כי זוכר מי ציווה על כך – מלך מלכי המלכים הגדול הגיבור והנורא, ומקיימם כאילו היום נצטוו.

ואכן כך נהג אברהם אבינו וכך חניך את הדורות הבאים אחריו, ולכן כתוב עליו לאחר ניסיון עקידת יצחק **"והתברכו בזרעך כל גויי הארץ עקב אשר שמעת בקולי"**, ויתכן שבכוח זה/בכוח ההקפדה על **"עקב"**

בליל שבועות השנה תשפ"ג למדתי מנחת חינוך על מצוות חטאת יחיד, ולידי ישב קרוב משפחה שקרא תהילים, והתחשק לי לחדש משהוא שיחבר בין המנחת חינוך לתהילים, ושומע תפילות קיבל תפילתי זו, ואכן התחדש בסעייתא דשמיא חידוש מושלם.

שראיתי בחינוך במצווה קנא' שיש 43 חטאת יחיד קבועות, (לא חטאת עולה ויורד), ופתאום עלה בזכרוני הפסוקים **"גם עבדך נזהר בהם בשמרו עקב רב, שגיאות מי יבין מנסתרות נקני, גם מזדים חשך עבדך אל ימשלו בי אז איתם ונקיתי מפשע רב"**.

שדוד המלך משתבח שהוא מקפיד ונזהר ומתפלל לה' שינצל מ"גם" – היוצא 43 בגימטריה, שזה סך החטאות הקבועות שבאות על שוגג ועל חוסר ידיעה, ודוד המלך אומר שהוא נזהר מאוד לא להיכשל בחטאות כי הוא שומר על חוקי ומצוות התורה **"בעקב רב"**.

ופלא עצום שבדיוק **מזמור יט' בתהילים** שבו כתובים הפסוקים הללו, זה המזמור שאומרים **כשיר של יום של חג השבועות**, ויהי לפלא!!

והנה זה גם מתקשר לפרשתנו, כי **רש"י** שם כתב **"בשמרם עקב רב"** - נזהרתי בשמירתה בשביל רב טובך אשר צפנת, וללשון הזה **"עקב"** כמו **(בראשית כ"ו) "עקב אשר שמע אברהם בקולי"**, **והמצודות דוד** שם מקשרו לכתוב בחומש **דברים "והיה עקב תשמעון"** (דברים ז'), והסביר שעניינו שכר וגמול שהוא סוף המעשה, כהעקב הזה שהוא סוף הגוף:

והנה על הפסוק **"והיה עקב תשמעו - ואהבך וברכך והרבך"**, כתבתי בפרשת עקב, שמצד אחד כתוב בפרשת עקב **"עקב תשמעון וברכך"** ומצד שני בהמשך הפרשה ח' כ' כתוב **"כן תאבדון עקב לא תשמעון בקול ה' אלקיכם"**,

וזהר לבנו - שלח

שכלב באמרי פיו בשעת הריגול לטובת המרגלים היה שונה מהגיון ליבו שהיה נאמן לה' ולמשה ולא רצה לדבר רע על ארץ ישראל, וביקש כלב שאת העבודה הזו שפעל אחד בפה ואחד בלב לשם שמים יתקבל לרצון לפני הבורא יתברך.

וכפי שכתב רש"י על כלב שהתורה מעידה עליו שהיה בו "רוח אחרת", ששתי רוחות היו בו, אחת בפה ואחת בלב, למרגלים אמר אני עמכם בעצה, ובלבו היה לומר האמת, ועל ידי כן היה בו כח להשתייך, כמו שנא' ויהס כלב שהיו סבורים שיאמר כמותם, זהו שנא' בספר (יהושע יד) "ואשיב אותו דבר כאשר עם לבבי ולא כאשר עם פי":

וייתכן עוד, שכלב בן יפונה שהלך להתפלל לבדו על קברי האבות שלא יכשל בעצת המרגלים, כאמור זה היה אמור להרוס לכלב את כל תוכניתו להטעות את המרגלים שהוא עמם בעצה, וכי מדוע ילך להתפלל על קברי אבות כאשר הוא פועל עמם יחד לא להביא את עם ישראל לנחלת האבות הקדושים, ולארץ המובטחת לאברהם יצחק ויעקב?!

וייתכן שאמר להם אני חייב להתנצל לאבות הקדושים על שאנחנו נאלצים לעקב את עם ישראל להיכנס לארץ ישראל, שלא יקפידו עלינו, והוא עוד סימן עצמו מהענקיים שהיו שם, ובגלל שיהושע לא הצטרף עמו כאמור קודם זה הוכיח להם שאכן הוא מוסר נפש לעשות כעצתם ושעצתם תוקם ולא תופר, ולכן הקשיבו לדבריו.

ועצם הדבר שכלב מחפש תחבולות מחוכמות ומפולפלות נגד היצר הרע ושלוחיו, ופועל בערמוניות אחד בפה ואחד בלב, זה מוכיח שהוא עבד ה' בשלימות, וכל כולו מראש עד עקב, משעבוד כל כולו לעבודת ורצון הבורא יתברך.

ולכן הוא לא השתמש במידת התמימות, אלא השתמש בכישרונותיו ובכוח ההצגה שיש בו ושעבד גם חלק זה הקיים בו לעבודת הבורא, ועל זה התורה אומרת שכלב היה מושלם עד עכב בעבודת ה', שאפילו ניצל כביכול כוחות שלילים – עורמה ורמאות "רוח אחרת" לעבודת ה' יתברך.

כמו שיעקב איש תם כעדות התורה, אבל כלפי לבן הרשע אמר אחי אני לו ברמאות, ואדרבא זה השלימות של יעקב, לנצל את מידת העורמה להילחם נגד היצר הרע.

רק השאלה איך אדם מגיע לדרגה שהוא מקפיד על קלה כבחמורה? התשובה כתבתי על זה בפרשת עקב, שכתוב שם "והיה עקב תשמעו את המשפטים האלה".

ושאלו המפרשים, למה כאן מוזכר דווקא משפטים ולא חוקים?!! וייתכן על פי האמור לעיל ברש"י, ש"עקב" הכוונה שאם תקיימו את המצוות שאדם דש בעקבו - המצוות הקלות שאנשים גם שומרי תורה ומצוות לא מקיימים אותם, על זה יקבלו שכר גם בעולם הזה.

אבל לפעמים ישנם אנשים שמקפידים על מצוות קלה כבחמורה, אבל הם מקיימים אותם מתוך לחץ ומתוך עצבים, ובמקום להגיע לעבודת השם ולהדבקות בבורא באופן מושלם, הם מגיעים להיפך!!! **כי** סוף מסלולם מגיע למה שכתוב בהמשך – **כ"ח מ"ז "ובאו עליך כל הקללות האלה ורדפוך והשיגוך עד השמדך"** - תחת אשר לא עבדתם את ה' אלוהיכם **בשמחה!!!!!!**

והנה יש מצוות שהם **חוקים** - מצוות בלי טעם והסבר, ויש מצוות שהם **משפטים** - מצוות עם טעם והבנה.

שהקפיד על כל מצווה בשלימות באהבה ובזריזות, בכוח זה אברהם אבינו עמד בניסיון הקשה מכולם – ניסיון העקידה, כי הרגיל עצמו להיות נכנע לגמרי לבורא עולם בכל עניין ובכל צווי.

וזכות זה הזכיר ה' ליצחק כשבירך אותו "עקב אשר שמע אברהם בקלי וישמר משמרותי מצותי חקותי ותורתי", כי יצחק גדל לצדיק גדול בזכות שראה את הקפדת אביו אברהם בקיום כל המצוות בשלימות ובשמחה ובכניעה מושלמת לבורא עולם, כך המשיך יצחק דרך אביו הצדיק ולכן זכה לברכות שנתברך אברהם לדורות אחריו.

וגם בברכת גד בראשית מט' "גד גדוד יגודנו והוא יגד עקב", וכתב רש"י "והוא יגוד עקב" - **שכל גדודיו ישובו על עקבם לנחלתם שלקחו בעבר הירדן ולא יפקד מהם איש:** דהיינו שיהיו כולם צדיקים מושלמים בתכלית השלימות שלכן לא נפקד מהם איש, שהרי במלחמה מחזירים כל מי שיש בידו עוון קל אפילו איסור דרבנן שדיבר בין הנחת תפילין של יד לשל ראש לדעת **רבי יוסי הגלילי בסוטה מד'.**

ופעם נוספת כתוב "עקב" בעוון המרגלים בפרשתנו **"ועבדי כלב עקב הייתה רוח אחרת עמו וימלא אחרי והביאתיו אל הארץ אשר בא שמה וזרעו יורשנה"**, ואכן המרגלים היו גדולים בתורה ואנשים גדולים מאוד במעלות, אבל הם נפלו בעבירה חמורה, אבל כלב הצליח להתגבר ולא ליפול ביראת שמים טהורה, כי הקפיד על "עקב", שההקפדה על "עקב" על קלה כבחמורה באופן מושלם בשמחה ובאהבה ובהכנעה מושלמת, כך הצליח להישאר נאמן לה' כי **"רוח אחרת הייתה בו"**.

וגם בפרשת עקב כתוב שמי שמקפיד על "עקב" על קלה כבחמורה כראוי אזי הוא עולה ומתעלה במעלות התורה והדבקות בה' וזוכה לכל הברכות, אבל מי שאינו מקפיד על "עקב" זה גורם לנפילה רוחנית אצלו ואצל הדורות שאחריו, ומגיע לקלקול עצום.

וכפי שביארתי את הפסוקים בפרק כח' **"ובאו עליך כל הקללות האלה ורדפוך והשיגוך עד השמדך, כי לא שמעת בקול ה' אלקיך לשמר מצותיו וחקותיו אשר צוץ: והיו בך לאות ולמופת וזרעך עד עולם: תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב"**, שבגלל שלא עבדו את ה' בשמחה ובאהבה, זה גורם להידרדרות שבסוף לא יקיימו את כל התורה והמצוות.

ואכן צדיק שמקפיד על "עקב", לא רק שאינו מת מנשיכת ערוד/נחש בעקבו, אלא אדרבא הנחש מת כשנושך עקב של צדיק מושלם כמו המעשה ברבי חנינא בן דוסא, כי העקב מסמל סוף האדם, ואדם שהוא שלם לגמרי כביכול מראשו עד לעקבו, ואין בו מצוות חלשות שאדם דש בעקבו, ממילא אין כוח לנחש לנשכו כי אין לצדיק עקב, והארס שהוציא הנחש יחול על הנחש עצמו שהנחש מת בו.

ואולי השם "יעקב" שבא כי אחז בעקב אחיו עשיו, זה קשור לרעיון זה, שהמלחמה על היצר הרע הוא בכוח "עקב", להקפיד על קלה כבחמורה, להיות נכנע לה' בשלימות מתוך אהבה ושמחה.

ואכן בכלל התקיים ההמשך הכתוב בתהילים "גם מזדים חשוד עבדך, וניקתי מפשע רב", שניצול בזכות הזהירות המופלגת שלו לא לחטוא בשוגג להינצל מעצת רשעים, והתקיים בו הפסוק האחרון שבמזמור תהילים זו **"יהי לרצון אמרי פי והגיון ליבי לפניך ה' צורי וגואלי"**,

וזהר לבנו - שלח

וכמוכן את כל המצוות נקיים בחשק ובשמחה, גם את החוקים ולא רק את המשפטים, וייתכן שכוונת התורה שנקיים את הכל בשמחה כדרך שמקיימים משפטים.

ואולי יש להוסיף שאכן אם אדם מקיים את המשפטים בחשק יותר מאחרים, במטרה להתקרב לבורא עולם, זה יביא אותו לקיים גם את החוקים בהתלהבות, כי הוא רואה את אור השם מתוך התלהבותו כשמשקיע יותר מאחרים, זה יביא אותו להשלים את כל מצוות השם בשמחה ובהתלהבות.

ללמדנו, שחובה עלינו להקפיד על מצוות השם בהתלהבות ומתוך שמחה ולא מתוך לחץ ומצוקה חלילה "נערוון", כי זה ישיג את ההיפך חלילה, ואפילו אם עליו זה כבר לא ישפיע לרעה, על ילדיו זה ישפיע חלילה לרעה ולשנאה של המצוות, כי הם ראו כמה סבל אביהם על קיום המצוות וכמה לחץ זה הביא לבית וכמה מצוקה נפשית זה גרם לאביהם. ולכן אדרבה, נרקוד בשמחה שזכינו לראות באור השם, בשמחה שבנו בוער האש יותר מאחרים, ויגבה לבו בדרכי השם, וישמח שזכה שהוא חושק במצוות אפילו הקלות, וירגיש בחוש את הפסוק שאמר דוד המלך "ואני קרבת אלוקים לי טוב", וככה כל יוצאי חלציו יראו כי טוב ללכת בדרכי השם וילכו בדרך ה' אמן

מדוע פרשת ציצית ניתנה בסוף פרשת שלח?

ובכל זאת אפילו על מצווה קלה כזו זוכים ל2800 גוים שישרתו יהודי ויובילו אותו לארץ ישראל, כל שכן על מצווה שהיא חובה בוודאי יזכו לשכר עצום פי כמה וכמה לעתיד לבוא.

וזה שימש תשובה לטענת המרגלים שאי אפשר לנצח את הענקיים שגרים בארץ ישראל, שהנה לכם מצוות ציצית שבכוחה לגרום ל2800 גוים שיכניעו בפני היהודי לשורתו ולהכניסו לארץ ישראל כל שכן תרי"ג מצוות בוודאי יכניעו את כל הענקיים בפני עם ישראל, ובנקל יכבשו עם ישראל את ארץ ישראל.

מעלת הציצית ששקולה כנגד כל המצוות

והנה מצאנו בגמרא ב"ב ע"ד שרבה בר חנה ראה את מתי דור המדבר, וחתך כנף ציצית מאחד המתים בכדי להביא לבית המדרש שיראו האם הלכה בבית שמאי או בבית הלל כלפי מספר החוטים והחוליות של הציצית, אבל הוא לא יכל לזוז משם, עד שהחזיר את הכנף חזרה לאותו מת.

ותוספות שם שואל שמשמע שקוברים מתים עם כנפות הציציות ולא עם טלית פסולה שהורידו ממנה את כנפות הציצית, ומתוך תוספות שהיו נכנסים מחיים בקבר, כמובא במדרש שכל ערב תשעה באב היו הולכים כשהם חיים לתוך קבריהם, והיה בת קול יוצאת ואומרת הבלדו החיים מן המתים.

ואכן רש"י בגמרא תענית ל' הביא זאת בהרחבה, שתניא: כל 40 שנה שהיו במדבר בכל ערב תשעה באב היה הכרוז יוצא ואומר צאו לחפור, והיה כל אחד ואחד יוצא וחופר לו קבר וישן בו שמה ימות קודם שיחפור, ולמחר הכרוז יוצא וקורא יבדלו חיים מן המתים, וכל שהיה בו נפש חיים היה עומד ויוצא, וכל שנה היו עושים כן, ובשנת 40 שנה עשו ולמחר עמדו כולן חיים, וכיון שראו כך תמהו ואמרו שמה טעינו בחשבון החדש חזרו ושכבו בקבריהן בלילות עד ליל חמשה עשר וכיון שראו שנתמלאה הלבנה בט"ו ולא מת אחד מהם ידעו שחשבון חדש מכוון וכבר מ' שנה של גזירה נשלמו קבעו אותו הדור לאותו היום יו"ט:

ובעצם יוצא שתמיד היה רוב ולא מועט שיצאו חיים מהקבר, כי בשנה האחרונה כל הנכנסים יצאו חיים, ובשנה קודם חצי מתו וחצי יצאו, ולכן נכנסו עם הציציות לקבר כי סמכו על הרוב.

וייתכן שבדווקא כתוב משפטים, לומר שהדקדוק וההקפדה במצוות שהיא יותר משאר אנשים – מצוות שאנשים דשים בעקבם, תהיה מתוך חשק ושמחה ורצון טוב.

ולכן כתוב משפטים, כי עם משפטים אדם מתחבר יותר בהבנתו, מה שאין כן חוקים, ולכן רצון בורא עולם שנדקדק במצוות יותר מכולם אבל רק מתוך חשק ואהבה ובשמחה ובהתלהבות.

יתכן כי על מצווה זו כתוב בנביא זכריה פרק ט' שלעתיד לבוא בימי הגאולה השלימה על כל כנף של ציצית של יהודי יאחזו 700 גוים, וביחד על 4 כנפות ציצית יוצא שיאחזו 2800 גוים לשרתו ולהובילו לארץ ישראל.

ונפלאותי בשיעור נביא עם תלמידי העילויים בתורת אמת ב"ב, וכי יתכן 2800 איש שיאחזו באדם אחד?!

אלא אולי הכוונה שלעתיד לבוא על מצווה קלה של ציצית שאין חובה לקיימה, רק אם יש לאדם בגד 4 כנפות אזי מחוייב לתת בה ציצית, ואם אין לו פטור מקיום מצוות ציצית.

חידוש שה' נתן בפי בשחרית של שבת בהעלותך בסיום קריאת שמע, כשביקשתי ברחמי שיתן לי חידוש על פרשת שלח בנוגע לפרשת ציצית, ובורא עולם ברחמי ריגש אותי בחידוש זה.

שהנה כתוב בספרי על סיום פרשת ציצית "אני ה'", נאמן לשלם שכר, ובספר קול אריה (ראיתי בספר ברוך מרדכי של הרב פריינד זצ"ל), שכידוע ציצית היא לא חובה על האדם, אלא אם יש לו בגד של 4 כנפות והוא לובש אותו ברצונו, חייב שיהיה בבגד ציצית, אבל אם אינו רוצה ללבוש בגד 4 כנפות הרי שהוא פטור מציצית.

אומנם מקשה בספר הנ"ל, שהרי הגמרא במנחות מג' כותבת שכתוב בפרשת ציצית "וזכרתם את כל מצוות ה' ועשיתם אותם", ששקולה מצוות ציצית כנגד כל המצוות כולן, ואם כן מדוע התורה לא מחייבת ללבוש ציצית?

ותירץ שהנה המהרש"א בגמרא בסוטה יד' כותב שמותר לבקש שכר על מצוה שעדיין לא מחוייב בה, שמה שכתוב אל תהיו כעבדים המשמשים את הרב על מנת לקבל שכר, מדובר על מצוות שחייבים לקיימם.

ולפי זה פירש שאני ה' אלוקיכם, שנאמן לשלם שכר, שעל מצווה זו מותר לכם לבקש שכר, וזאת בשונה משאר המצוות שאסור לבקש עליהם שכר.

אבל לענ"ד לא מובן שעדיין אם מצווה זו כה עוצמתית שהיא שקולה כנגד כל המצוות, מדוע א"כ התורה לא חייבה לקיימה, ונראה שהתורה רצתה בכוונה לא לחייב מצווה זו, בכדי שנוכל לקיימה בשביל לקבל עליה שכר.

וטהר לבנו - שלח

לקום לתחיית המתים, ואילו מצוות ציצית לבדה שאפשר לקיימה על מנת לקבל שכר עזרה לדור דעה דור המדבר לקום לתחייה ולהיכנס עם משה רבינו לארץ ישראל.

לפי זה מובן שהקפידו להיקבר עם ציצית, כי זה היה הכרטיס כניסה שלהם לקום לחיי נצח, ולכן רבה בר חנה לא יכל לזוז עד שיחזיר את הציצית שלקח מאחד מהם, ויתכן שלכן דרש ה' מכולם להיכנס שנה שנה לקבר עם ציצית לרמז להם שבזכות מצווה זו יכולים לבקש שכר שיקומו לתחייה לעולם הבא.

לפי זה מובן מה זה **"ויקח קורח"** שלקח עצמו מהחיוק של דור דעה דור המדבר שקיבלו על עצמם מצוות ציצית בשלימות, ועשה ליצנות ממצוות ציצית כפי שלמד **רש"י** **כמבואר בשפתי חכמים** בפרשת קרח מהסמיכות בין הפרשיות, שקרח השתמש במצוות ציצית ללעוג ולצחוק ולמרוד בשמה רבינו, שקרח לקח 250 ראשי סנהדרין בעיקר משבט ראובן ובראשם אליצור בן שדיאור

(אגב, לפי זה אליצור אינו הנשיא שמוע בן זכור משבט ראובן שריגל כי הנשיאים שריגלו מתו מיד במיתה משונה – ואילו לריב"א וכן משמע במדרש שהנשיאים שריגלו הם הנשיאים שמוזכרים בספירת עם ישראל וכן בקורבנות הנשיאים, ואומנם הבאתי בתחילת הפרשה שמתו מתוך יסוריים רק לאחר כ-30 יום, והאם קרח השתמש בנשיא שהיה במצב גוף מנובל ומשפיל כעזר לכה למחלוקת?).

וקרח הלבישן טליתות שכולן תכלת, ובאו ועמדו לפני משה אמרו לו טלית שכולה של תכלת חייבת בציצית או פטורה אמר להם חייבת התחילו לשחק עליו אפשר טלית של מין אחר חוט אחד של תכלת פטורה זו שכולה תכלת לא תפטור את עצמה:

וזרעו ירשנה – בכח התורה

שלכן קבע כלב הצדיק שמי שיכבוש יזכה בבתו, וכלב הבין שאת דביר צריך לכבוש בכוח התורה ולא בכח הזרוע שאם בכח הזרוע הוא לא מציע את בתו למנצח הכובש, **וכי יתן את בתו הצדקנית לאיזה בריון גוליית יהודי**, ואכן מנישואי בתו עם תלמיד חכם עצום, כך נחשב שזרעו ובפרט שבזכות פעולות עכסה שנפלה מהחמור כביכול קיבלו הזוג מכלב את גולות עילית ותחתית.

הושע בן נון יהושע

ותירצתי לו תשובה נוספת שזכה בכוח שרי להינצל מהשפעות רעות כמו ששרה גירשה את ישמעאל שלא ישפיע לרעה על יצחק, וגם שינוי השם גורם שיחשב כאדם חדש, שיהיה אדם חזק יותר, שטמון בשמו קה יושיעך מעצת מרגלים.

זרעו של כלב הצדיק ירשו את ארץ ישראל בכח התורה, כי כלב טען למרגלים ולעם ישראל שבכח ה' ננצח את כל האויבים, ואכן עתניאל בן קנז אחיינו של כלב בכוח התורה שהחזיר 300 הלכות שנשתכחו בפטירת משה רבינו בכוח פלפול, בכח זה כבש את דביר שהיא קריית ספר בעבר, כי שמותם היו כנגד הקדושה – טומאה חזקה כך בכוח התורה ניצח וכך התקיים וזרעו ירשנה.

שאלני ידידי רבי יהושע כהן שליט"א מחשובי אשדוד, מדוע משה רבינו היה צריך לשנות שם ליהושע ולא די בתפילה, ובעצם מצאתי **שהאור החיים** הקשה זאת ותיירץ – ושורש התשובה מובא **במדרש רבה** שהאות י' כנגד י' מרגלים, שיקבל כוח י' מרגלים.

טובה הארץ מאוד מאוד – מה פשר ציון כפול זה?

אומרים הארץ הטובה מאוד מאוד, רק כאמור יהושע וכלב **"הוסיפו מאוד מאוד"** לאזן את השלילי,

ואכן מצאתי כן בספר **רבי יוסף בכור שור**, שכתב **"מאד מאד"**. על שני הדברים שאמרו המרגלים השיבו, על שאמרו – **"ארץ אוכלת יושביה"** ומשכלת, **"טובה הארץ מאד מאד"**, ואיירה טוב, וטוב לשבת בה.

והלוואי שלאחר הציון הזה שכתב מרן שר התורה רבי חיים קנייבסקי זצ"ל, לאחר שהספר וטהר לבנו היה אצלו כחצי שנה בימי הקורונה כשבקושי נכנסו אנשים אצלו, ולהפתעתי ושמחתי העצומה כתב **"גם אני מצטרף להברכה"** (של מרן הגרמ"ה הירש שליט"א)

כי הספר **"מעורר מאוד"** ליראת שמים, ולמידות טובות, וללימוד התורה!! והלוואי ואמצא תורם/תורמים להדפסת 7 כרכי וטהר לבנו בקרוב אמן ואמן. יוחנן ריינר – 0527120333

למה ציון כזה **טוב מאוד מאוד**? הרי הציון הגדול ביותר של הקב"ה היה ליום שלישי שכתוב ונכפל בו כי טוב?

ואולי אחרי כמה מינוסים שהמרגלים נתנו לארץ צריך קיצוניות של טוב מאוד פלוס לאזן כביכול, ובעצם ה' טען למשה שאין צורך לשלוח מרגלים כי אמרתי עליה **"ארץ טובה"**, ואכן **בברכת המזון** אומרים **"הארץ הטובה"** ולא

וזהר לבנו - שלח

ולא תתורו אחרי עיניכם אשר אתם זונים

לקיצוניות, כתוב בפסוק ה' (ה) מי כה' אלו קינו המגביהי לשבת: ובכל זאת (ו) המשפילי לראות בשמים ובארץ:

ועד כדי כך ה' אוהב את ההבדלים הקיצוניים, שה' שנמצא הכי גבוה, מסתכל ועוזר ליהודי שנמצא במקום הכי הכי נמוך בעולם, ככתוב (ז) **מקימי מעפר דל מאשפת ירים אביון**:

ולא דווקא עני בכסף אלא יהודי שנפל ברוחניות ונמצא באשפתות, וכמו שהכתוב בתרגום יונתן "מקים מעפרא מסכנא מקלקלתא ירים חשיכא":

אבל היהודי הוא "אביון" שרוצה הכל – שרוצה להתעלות בכל התעלות כי הוא חסר טיפה של רוחניות.

וכאשר יהודי חוזר בתשובה אפילו שהיה באשפתות, הוא מתעלה מאוד ונחשב מאוד מאוד!! ככתוב בפסוק (ח) **להושיבי עם נדיבים עם נדיבי עמו**: שהוא משתווה לצדיק שתמיד היו צדיקים.

ולא רק לאדם אחד ה' מקבל אותו להיות צדיק גמור גם כשהיה פעם באשפתות, אלא לרוב עם ישראל כך ה' יעשה, ככתוב בפסוק (ט) **מושיבי עקרת הבית אם הבנים שמחה הללו קה**:

וכתב רש"י (ט) **עקרת הבית** – "ציון" שהיא כעקרה, יושיבה. **אם הבנים שמחה** - כי חלה גם ילדה ציון את בניה, (ישעי' סו): שכל היהודים שבעולם וגם בני עשרת שבטים יחזרו לארץ ישראל שהייתה ריקה בניה.

כי ה' הבטיח שבזמן הגאולה ישיב את עשרת השבטים, והקב"ה מבטיח שיקבלו יחס שווה לבני יהודה למרות התנתקותם מעם ישראל משך אלפי שנים, ככתוב בנביא הושע ב פסוק ג "אמרו לאחיכם עמי ולאחותיכם רוחמה".

ומסביר המצודת דוד "אמרו" - אתם בני יהודה ובנימין אמרו על אחיכם בני עשרת השבטים שהם "עמי כמותכם", למרות שמיהרתי להגלותם ממכם וקראתים אז "לא עמי".

ולכן יהודי היקר, גם אם אתה מגריש שאתה רשע גדול ממש באשפתות, ולא באשפה אחת אלא בהרבה אשפתות, לא להתייאש קדימה מהרגע מעכשיו "לא תתורו עיניכם עיניכם, והייתם קדושים אמן ואמן.

ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם - אני השם אלו קיכם

ולכן כתוב אני השם אלו קיכם, בכל מחיר!! כמו שבמצרים שהיו במ"ט שערי טומאה למרות זאת בורא עולם אהב אותנו והתקרב וקירב אותנו ועזר לנו, כך גם היום ולעולם, גם אם אנחנו במ"ט שערי טומאה בטינופת הכי גרועה, עדיין אני השם אלו קיכם בכל מצב ובכל מקום, לעולם אתם שלי!! ואני אלו קיכם לעולם, אמת ויציב וטוב.

בתחנה לבני ברק בראשון לציון, אמר לי הצדיק רבי חנוך לודמיר שליט"א, שהאדמו"ר הבית ישראל מגור זצ"ל, מחדש דבר חיזוק עצום על הפסוק, "ולא תתורו אחרי ולא תתורו אחרי עיניכם אשר אתם זונים אחריהם וגו' אני ה' אלו קיכם אשר הוצאתי מארץ מצרים להיות קדושים".

שגם רשע שהוא היה זונה בעיניו, ה' אומר לו, די!! תפסיק להיטמאות!! ומיד תתחיל דף חדש מעכשיו!!

כי אני ה' שלקחתי את עם ישראל ממצרים מ49 שערים טומאה, והעזרתי להם לעזוב את הטומאה ולהתקדש 49 שערי קדושה.

וזה מזכיר מה שאמרתי לתלמידי בתורת אמת בבני ברק, על המזמור הראשון של הלל, תהלים קיג, שכתוב שם "עבדי ה' הללו את שם ה'", ושאלתי ואם אני לא צדיק ולא עבד ה', אז איך אני יכול לומר הלל? הרי זה שקר בפי?

אלא התשובה כפי שכתבתי בהגדה של פסח, מה שכתוב בפסוק ב' "יהי שם ה' מבורך מעתה ועד עולם", שמעכשיו אני מקבל עלי להיות עבד ה'.

ואם תשאל וכי מה זה שווה?? הרי פעם ובעצם לפני רגע הייתי רשע!!

התשובה היא בפסוק הבא במזמור הזה של ההלל, שה' בסוף הגלות יקבל את הגויים שלא ימותו במלחמה של גוג ומגוג, כי הם היו גויים קצת יותר טובים, ופחות רשעים מכלל המון הגויים שימותו, והגויים שנשארו לחיות לעתיד לבוא הם יתגייירו, ואז בכל העולם יתקיים פסוק (ג) **ממזרח שמש עד מבואו מהלל שם ה'**: כי זה כבוד ה' שבסוף כל העולם יקבלו כולם את מלכותו.

וממשיך המזמור, שלא בגלל שחסר כבוד לכן ה' משאיר גויים שיתגייירו, כי כתוב בפסוק (ד) **רם על כל גוים ה' על השמים כבודו**:

אלא כי ה' אוהב כביכול קיצוניות, וגוי שהופך ליהודי זה קיצוניות, וכל שכן יהודי חוטא שפותח דף חדש, והדוגמא

אחרי שכתוב ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם כתוב אני השם אלו קיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלוקים.

וכתב בעל הערוך השולחן, שבורא עולם אומר לנו שגם אם אתה לא שומר על המחשבות ולא שומר על העיניים אתה חייב לזכור שאתה שייך לבורא עולם, הוא לא עוזב אותך ולך אסור לעזוב אותו, בורא עולם לא מוחק אותך.

אבל לפחות צריך מגמה ושאיפה להתחזק כמו במצרים, שהכל היה במגמה לצאת ממצרים וללכת אחרי בורא עולם בנאמנות, ולקבל עלינו 'נעשה ונשמע', אז גם לנו צריך להיות שאיפות טובות לפחות, לכן יהודי יקר חזק ואמץ, התלכלכת מאוד נפלת נורא, קום תנער מכנס ורוץ קדימה לאבא, כי ידיו פרושות לקבל אותך באהבה רבה.

דברי גדולי ישראל על מעלת הספר "וטחר לבנו"

האמורים בספרך מתובלים בדברי חיזוק בענייני אמונה, ביטחון, ועבודת ה', ע"פ יסודות קדומים מרבותינו.

האדמו"ר מפטסבורג זצ"ל: וכבר איתמדי גברא, במכירי קא אמינא שהרה"ג הנ"ל מלקט סביבו בחורי ישראל קדושים פירות הנושרין ומסייע להם ומעודדם באסיפות מרעים בחיזוק ועידוד ליישר דרכם ולהעלותם שוב על המסילה דרך המלך עם שאיפות לגדול בתורה ובעבודת השי"ת.

האדמו"ר ממעליץ שליט"א: והמטרה העיקרית היא חיזוקם בדברים שהרבה נכשלים בהם, ויש בהם תועלת רבה לחיזוק החידות והקדושה, – וכעת ברצוני לערפם לספר שלם עה"ת ויבואו רבים ליהנות ולהתחזק מפרי תורתו.

הגאון רבי משה זילברברג שליט"א: והרבה אלפים ממש לומדים העלון שלו ומתעלים מעלה מעלה, אשרי החכם שיזכה בכתר תורה הזה – והנני "ערך" שהרבה נפשות נתקדשו מאד מאד ע"י הדברים הקדושים של "וטחר לבנו".

בד"ץ מחזיקי הדת דחסידי בעלזא: ורבים טובים ימצאו בו חפץ, ויתענו מדבריו הנעימים ויהיו להם לתועלת.

הגאון הרב אלכסנדר הברפלד דומ"ץ בבד"ץ העדה החרדית: ורבים נהנו מאורו וגודו עצמם בתוספת שמירה ותוספת טהרה.

הרשל"צ הרב הראשי הגאון רבי יצחקיוסף שליט"א: מאמר מוסר ודברי חיזוק נלהבים על כל פרשה ופרשה, דברים מתוקים מדבש ונופת צופים, מלאים תוכן ומחשבה המחזקים את האדם לעבודה תמה וטהורה להשי"ת, בלשון קלה וברורה השווה לכל נפש.

הסכמת האדמו"ר מקרלין שליט"א: שבספר יש חיזוק רב לשמירת התורה הקדושה ומצוותיה, והם יפעלו את מטרותם!!

הגאון רבי אשר זעלג וויס שליט"א: ובטוחני שכל המעיין בספר זה, יפיק ממנו תועלת גדולה.

מרן רה"י הגאון רבי משה הלל הירש שליט"א ראש ישיבת סלבודקא: פירושים נחמדים ועמוקים על כל פרשה ופרשה מבוססים על היקף עצום של חז"לים וראשונים ואחרונים. בספר רואים היטב בפירושים את גאונותו, ובקאותו בתורת ה', העצומה, יחד עם יגיעתו ועמילותו בתורה, גם יש בספר בכל פרשה ופרשה מוסרים נחמדים ומאד חשובים שקשורים עם החידושים שניכר מהם שיוצאים מלב מלא רגש של יר"ש עמוקה. וזה גופא שניכר שיוצא מלב מלא יראה גורם ההשפעה הגדולה שיש מדברי כת"ר שליט"א על הקוראים בבחינת דברים היוצאים מן הלב נכנסים ללב, הקב"ה יתן להמשיך עבודתו הכבירה לחזק האמונה ואהבת התורה ויר"ש של אחינו בני ישראל, ושיתן שהספר הזה המאד תועלתי יתקבל באהבה אצל כל בני התורה.

ראש ישיבת חברון – הגאון הגדול רבי דוד כהן שליט"א בספר ביאורים ורעיונות המחזקים מאד את יסודות האמונה ויסודות ההשקפה ויסודות עבודת ה' בעבודה שבלב היא תפילה, ובשמירת הפה והלשון והראיה. ויש בספר רעיונות וחיידושים המושכים את הלב ביסודות כל פרשה, והוא מיוחד מאד בהיקפו ובאוצר הגדול שהוא מכיל, ומיוסד כולו על מקורות נאמנים, מדברי רבותינו שמפיהם אנו חיים, ומימיהם אנו שותים.

הגאון הגדול רבי משה דוד ליפקוביץ שליט"א: מלאים תוכן רב ועשיר בדברי חוכמה ומוסר המודיכים כל מבקש ה' ללכת בדרך העולה מעלה למשכיל, ובמיוחד שהדברים יוצאים מלב החרש טוב לעמו לקרב לבם של ישראל לבורא בטהרת הלב בעבודתו ית'.

הגאון רבי שמואל דוד הכהן גרוס – רב חסידי גור באשדוד: פרפראות יפות על הפרשה השוות לכל נפש.

ראש ישיבת ערלוי הגאון רבי אברהם שמואל בנימין סופר שליט"א: ספרך הנהדר והנכבד "וטחר לבנו" אשר תוכו רצוף אהבה, חיידושים על התורה ועל מועדי השנה המתובלים בדברי חיזוק והדרכה נפלאים, לחזק לבות עם בני ישראל ולקרבם לתורה וליראת ה', והדברים גדלו וגם עשו פירות, ורבים נמשכים אחר הדברים לאמר מי יראנו טוב, ואין טוב אלא תורה, ובפרט שהדברים

מרן הגאון הגדול רבי גרשון אדלשטיין זצ"ל ראש ישיבת פונוביוז:

שספר זה מבורך!! ומלא ברכה! ולא חסר בו כלום!! וחזר על זה בהתלהבות מספר פעמים!!

ועל כולנה הסכמת מרן שר התורה רבי חיים קנייבסקי זצ"ל, שצירף חתימת ידו בהסכמה. ובקבלו את הספרים שר בהתלהבות על הספר "וטחר לבנו בתורתך".

ובשיא ימי הקורונה בחודש אלול תש"פ

זכיתי לאחר מספר חודשים שספרי היה אצל מרן שר התורה קיבלתי הסכמתו הכתובה על הסכמת מו"ר רבי משה הלל הירש שליט"א

ד"ר אלול תש"פ
אני מודה לך על הספר הנפלא הזה
אשר נתת לי
ועל חסותך
ועל חסותך
ועל חסותך

בס"ד אלול תש"פ גם אני מצטרף להברכה, כי הספר מעורר מאד ליראת שמים ומידות טובות ולימוד התורה, שיזכה המחבר שליט"א להגדיל תורה ולהאדירה

הדפסת "המהדורה החדשה – 7 כרכים" – נתמך 2 כרכים חסר 150 \$ 5 \$ הכרכים הנותרים

בראשית – מועדים, נתמך בס"ד, נשארו 5 כרכים – שמות, ויקרא, במדבר, דברים, הגדה של פסח = כל כרך 30 אלף ₪.